

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyenlő részletekben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő Szépirodalmi főmunkatárs
Dr. PAP ZOLTÁN EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

A dalmát-bosnyák hadtest.

Írta: Dr. Kmetz Károly.

A bosnyák kérdés fejleményei valószínűleg leleplezik a koalíciós magyar miniszterium tehetetlenségét az u. n. irányadó bécsi körökkel szemben.

Ezek a bécsi körök a magyar állami tényezőknél ignorálásával befejezett tényeket teremtenek, melyeket azután nekünk teljes alázattal nyugtáznunk és honorálnunk kell. Valóságos türelempróba ez a magyar nemzetre s a próba eredményével teljesen meg lehetnek elégedve azok, kik az összbiradalmi eszmét képviselik s a paritásos dualizmusról nem akarnak tudomást venni.

Az annexió végbement nemcsak Európa háta megett, de a magyar kormány és országgyűlés előzetes megkérdezése nélkül. Wekerle, igaz, ellenjegyezte az ominózus királyi proklamációt, de nem igen volt ideje e lépése felől a magyar politikai világ vezetőivel előzetesen konferálni.

Megszerkesztették azután az annexió javaslatokat, melyek azonban mai szövegvezésükben mindenre alkalmasak, csak arra nem, hogy a magyar parlament azokat törvénybe iktassa.

Horribilis költségeket csináltak azon feszült nemzetközi helyzet következtében, melyet egyenesen és kizárólag Aehrenthal ügyefogyott és minden előrelátást nélkülöző eljárása okozott. Majd előjönnek ősszel a számlákkal, melyeket azon-

ban önértetes magyar országgyűlés a bosnyák kérdés közjogszerű rendezése nélkül nem honorálhat.

Aehrenthal ur volt szíves zsebrevágni a bosnyák kérdésben és a szerb háború elhárítása körül olyan dicsőséget, mely egyedül a szövetséges Vilmos császárt illeti meg, de e dicsőség mögött csak félmilliárd költség sötétlik és a magyar kormány görnyedő háttal hozza ezt a terhecskét, hogy a parlament ezt az ország vállaira rakja át.

Hát minek néznek bennünket odaát; hát komolyan annyira taksálják-e e nagy nemzeti kormány támogató többséget, hogy Bosnyákországért, melyből ugy lát-szik egy falat sem jut Magyarországnak, olyan készségesen fizetünk.

Nem, urak. Ezt a költséget a magyar országgyűlés csak azon feltétel alatt szavazhatja meg, ha Bosnyákország ősi jog és törvény és eskü jussán Szent István országai közé visszakebelezetik.

Elkészítették a bosnyák alkotmánytervezetet a magyar országgyűlés elkerülésével és életbe akarják léptetni annak hozzájárulása nélkül. És teremtenének ezzel az alkotmánnyal oly helyzetet, mely semmiképp sem quadrál a magyar igényekkel, sőt azok elé egy áthághatatlant gátat, egy erős praejudiciumot emelne.

A magyar kormánynak megküldötték ezt a tervezetet, de Wekerle is, meg Günther, a magyar közjogi igény hivatott öre is, tanácstalanul állanak ezen tervezet fölött.

Tekintélyük latbavetésével késnek, pedig főleg a függő bosnyák alkotmánykérdésre való tekintettel kívánták, hogy újból kineveztesse nek és parlamenti miniszterek tekintélyével léphessenek fel.

Hogy mennyire nagy súlylyal és befolyással (!!) érvényesül a magyar kormány a bosnyák kérdés egyes fázisaiban, legjellemzőbb arra nézve az, ami mostanában lón elhatározva, t. i. Bosnyákországnak Dalmáciával történt katonai egyesítése, egy hadtesti parancsnokság alatt.

A félhivatalos czáfolatok nem aényt magát, de annak jelentőségét tagadták. De hát a napot és csillagot a félhivatalos is hiába tagadja le az égboltozatról.

Ennek a bosnyák-dalmát katonai egyesítésnek meg van a maga messze kiható politikai és közjogi hordereje. A bosnyák-dalmát hadtest egyszerűen azt jelenti, hogy a bosnyák népesség a közös hadsereg osztrák részének, nem pedig a magyar kiegészítő résznek adja véréjét, a közös hadsereg osztrák részéhez fog tartozni.

Katonailag bekebelezése ez Boszniának Ausztriába, katonai igazgatás tekintetében az osztrák honvédelmi kormányzás alá rendeltetést is jelenti vagy maga után vonja, holott a katonai igazgatás czivil hatóságilag intézett része az anektált területen a magyar honvédelmi kormányzatot illetiné meg.

Majd ennek a katonai adminisztratív unifikálásnak meglesz a maga okvetlen kihatása arra is, hogy a politikai

Barátom: Bálint Géza.

Írta: Simon Vilmos.

(Utánnemzés tisz.)

Bálint Géza gyermekkori barátom volt. Már az iskola padjai között elválhatatlan barátok voltunk és ez a barátság még bensőbb lett, amikor később egy ezredhez kerültünk, mint egyéves önkéntesek. Bár nézetünk között itt gyakran voltak eltérések, melyek heves vitákra adtak alkalmat, de ez miben sem érintette régi barátságunkat. Ő lelkes katona volt, a militarizmus minden intézményében magát a tökéletességet látta és a legkeserűbb órái azok voltak, amikor én, a született civilista, nem a leghízelgőbb szavakkal nyilatkoztam arról az intézményről, mely kiragadott békés polgári foglalkozásomból. Ilyenkor haragos pillantásokkal mért végig Bálint Géza.

— Különben igazad van — szokta mondani. — Elpuhult, ellustult ember, mint te, nem lelkesedhetik egy pályáért, amelyhez igazi férfi-energia kell.

Mi sem természetesebb, mint hogy az önkéntesi év letelte után Bálint Géza bent maradt katonáéknál.

Még most is éltéken emlékszem arra a megvető tekintetire, amikor figyelmeztettem, hogy eljön majd az idő, amikor ő is egy nézetten lesz velem.

— Azt hiszed, hogy én is amolyan pipogya fiú vagyok, mint ti többiek — mondta villogó szemmel. — Különben jegyezd meg

magadnak fiam, amit egyszer Bálint Géza kimond, annak ő ura marad élete végéig.

Evek multak, míg ismét találkoztam Bálint Gézával. Főhadnagy volt már. Valamelyik horvátországi ezrednél szolgált. Uniformisát még most is olyan büszkén hordta, mint akkor, amikor iskolát tartott nekem a katonai pálya nemesítő hivatásáról. De komor arca most azt látszott elárulni, hogy a hosszú esztendő más meggyőződést érlelt meg benne. Célzást is tettem erre, de ő kitérőleg válaszolt.

— Tíz esztendő hosszú idő — mondotta bizonyos melankóliával — az ember sok mindent tapasztal. De azért régi meggyőződésemből egy jótányit sem engedek. Nem tagadom, vannak ugynevezett kinövésai a katonai pályának is, de azért ma is azt vallom, hogy ez a legideálisabb, a legférfiasabb pálya.

Tudja Isten miért éreztem én ebben a pillanatban oly végtelen szánalmat barátom iránt. Pedig arca nyugodt volt és arcizmának egy rángatása sem árulta el, hogy meggyőződése elien beszél. És mégis éreztem, hogy ennek az embernek minden szava csak önámítás. Meghazudtolta önmagát, csak hogy ne kelljen beismernie saját énjét, hogy valamikor rettenetesen tévedett. Ezt a meggyőződést megerősítették bennem további találkozásaink is, mert szabadságának leteltéig gyakran összejöttünk. Bucsutalálkozásunk alkalmával meglepetve láttam, hogy Bálint Géza nagy átalakuláson ment keresztül. Arczáról eltűntek a merev vonások, testtartása fesztelenebb lett, egyszóval ismét a régi Bálint Géza állt előttem.

Még a hangja is más volt. A csengése rég elmult időköt idézett elém, amikor ugyanez a hang ellentmondást nem tűrő erélyvel vezényelt ki minket a városka melletti erdőbe török-magyar háborusdit játszani.

Meglepetésemet észrevette ő is. Láttam, hogy pillanatig tétozva néz reám.

— Barátom — mondta aztán — egy titkot bizok reád. — Megházasodom.

Egy ideig leste a hatást, de amikor látta, hogy minden utógondolat nélkül, a régi barátság melegével üdvözölöm, hozzá tette:

— Ott hagyom a katonaságot is. Ezuttal nem hagyott időt válaszra, mintha attól félt volna, hogy megdöntöm évekig hangzatos elveit.

— Tudod barátom, — folytatta azért gyorsan — ez a szerelem. Beismerem, erősebb, mint a pályám iránti szeretet. Leszek ezután postatiszt, és kint lakom a város szélén. Jövendőbelimnek van ott kis háza, szállója s majd csak megélünk valahogyan.

Aztán megölelt és elrohant. Időközben hosszabb ideig külföldön tartózkodtam. Mikor visszajöttem megtudtam, hogy Bálint Géza csakugyan otthagya a katonaságot. Feleségének nagybátyja révén kinevezték postahivatalnoknak és most itt él városunkban.

Egy napon künt sétáltam a város melletti ligetben. Az ut egyik kanyarulatánál szembejött velem.

Alig ismertem meg. A délczeg katonatiszt kissé furcsán festett polgári ruhában. Olyan

adminisztráció egy kézbe jusson Dalmácia és Bosznia felett.

Nem realizálás lesz ez, de ennél is *rosszabb*, egyszerűen továbbfejlesztés Bosnyákország osztrákositásában. Micsoda naiv beszéd az, amit vigasztalásul felhoznak a bosnyák-dalmát katonai egyesítés mellett magyar előkelő (?) sajtóorgánumok, hogy hát hiszen ez rendjén volna, mert Dalmácia is a magyar koronáé. No hát szép vigasztalás. Az ősi jogcím megmarad Bosnyákországra, épp úgy, mikép Dalmáciára, de a valóságos tényleges állapot szerint Bosnyákország is olyan osztrák tartományyá lesz, mikép Dalmácia. Tul vagyunk már azon az időn, mikor Magyarországot fenntartott *ősi jogokkal* — melyek tisztán fikciókká devalválódtak gyáva tehetetlenségük folyán — ki lehet elégiteni.

Nekünk dukál Bosnyákország a mi jogunk, vérünk czimén, a maga hus és vér és gazdasági érték szerinti, valóságában. A „nudum jus“ a holdvilágra is megillet bennünket, abból ugyan meg nem élünk.

Hogyan történhetik ilyesmi a magyar kormány tudtán kívül, vagy ha tudott erről a bosnyák-dalmát katonai egyesítésről a magyar kormány, hogyan történhetik tudtával és hozzájárulásával.

Avagy a szeptemberre halmi készülő kormánynak minden mindegy? De hát akkor igazán nem értjük, hogy miért kérte újra való kinevezését és a parlamentí jelleget.

Avagy katonai dolgokban annyira járatlan, annyira kiskaliberű lenne ez a kormány, hogy valóban nem látta be, hogy mily jelentősége van annak, hogy ha Bosnyákország népe haderejével nem a magyar királynak háta megett áll, hanem az osztrák császárság szimboluma alá jut s fiai a közös hadsereg kiegészítő részét képező osztrák hadsereg hadtestében szolgálnak. Ez a történeti folytonosság, ez a történeti jog érvénye-

szük volt rajta minden. Meglátszott, hogy testhez álló ruhához volt szokva évekig.

Találkozásunknak nem örvendett valami nagyon. Ugy láttam, hogy a magányt kereste itt az évszázados fák között, melyek szemtanui voltak gyermekkorunk annyi csinyjének. Bármint erőlködött is, hogy a régi szívélyes modorban viszonzza szerencsekívánataimat, hangja elárulta, hogy gondolatai messze elkalandoznak. További kérdéseimre is szórakozott feleleteket adott és így társalgásunk minduntalan meg-megakadt.

Később néhányszor idegesen rángatta elő óráját, amit én arra magyaráztam, hogy egyedül óhajt maradni. De mikor bucsuzni akartam, nagy meglepetésemre félig kérlelő hangon szólt hozzám:

— Maradj még. A feleségem mindjárt itt lesz. Naponta ezen az uton végezzük sétánkat. Szeretném, ha megismerkednél vele.

A közelben volt egy fapad, arra leültünk és egy ideig szótlanul néztünk magunk elé.

Az idő e közben gyorsan haladt és a nap utolsó sugarai törtek már keresztül a fák hatalmas koronáin. A völgy felől gyenge szellő kezdte enyhíteni a nap forróságát és a távoli mezőkről fel-felhangzott az aratók vidám dala.

Bálint Géza levette kalapját és kendőjét néhányszor homlokához szorította.

— Feleségem úgy látszik ma késik — mondta elgondolkozva és szeme idegesen vizsgálta az utkanyarulatot.

— Tudod kissé szeszélyes asszony — kezdte ismét, de azért nagyon jó szíve van. Bizony gyakran teszi próbára türelmemet, de

sitése az egykor magyar királyi hűbéres tartományban.

„Difficile est satyram non scribere.“

Mátyás király Bosnyákországot így elfecsérlitek, törpe epigonok.

Budapest, augusztus 12.

Miniszterek hazaérkezése. *Jekelfalussy* Lajos honvédelmi miniszter, aki a karintiai Mitterwaldeban nyaralt, visszatért Budapestre; *Bolgár* Ferenc államtitkár, aki a honvédelmi minisztert távolléte alatt helyettesítette, ma többheti tartózkodásra külföldre utazott. *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszter ma reggel Marienbadból Bécsbe utazott és azonnal folytatva útját ma este Budapestre érkezett.

A horvát koalíció kudarcza. *Rauch* báró báródi látogatása alkalmából a koalíció azt állította, hogy a báródi lakosság a koalíció érdekében foglalt állást. A legelőkeltebben az czáfolja meg ezen állítást, hogy a mai községi választások alkalmával csakis tiszta joggpárti jelölteket választottak, annál is inkább, mert a koalíció, minthogy ugyis reménytelen volt a helyzet, még csak jelöltet sem állított.

Az amerikai magyarok Kossuthhoz. *Kossuth* Ferenc kereskedelemügyi miniszter a Newyorki Magyar Segélyegyletnek nemzeti lobogót ajándékozott. A nagybecsű ajándékot az egyesület a következő felirattal köszönte meg:

A Newyorki Magyar Segélyegylet július havában megtartott közgyűlésén lelkes örömmel értesült a nagyméltóságod részéről a vezetésünk alatt álló Newyorki Magyar Menház részére ajándékozott magyar nemzeti lobogó megérkezéséről és arról, hogy a lobogót Zerkowitz Emil keresk. tanácsos ur a menház gondnokának átadta. Egyesületünk közgyűlése úgy határozott, hogy hálás köszönetünket nagyméltóságodnál feliratban tolmácsolja, mely határozatnak mély tisztelettel teszünk imigyeleget.

Egyben biztosítani kívánja egyesületünk nagyméltóságodat, hogy tántoríthatatlan hűséggel ragaszkodik a Kossuth-névhez fűződő nagy és szabadságszerető eszmékhez, megfogadván, hogy a Newyorki Magyar Menház homlokzatát ékesítő nemzeti lobogót, nagyméltóságodnak ezt a megtisztelő, lelkesítő ajándékát, mint édes szülőhazánknek szép jelvényét mindenkor kegyelettel őrizni, szeretni és tisztelni fogja. Nagyméltóságodnak hazánias üdvözléssel alázatos szolgálai Newyork, 1909. július 29. Newyorki Magyar Segélyegylet *Czukur* Mór elnök, dr. *Steinberger* Márton titkár.

hát az ember elnéz egyet-mást annak, akit szeret. Aztán meg, ha epéskedik is néha, alapjában véve mégis csak szeret.

Az utóbbi szavakat úgy mondotta, mintha nem volna róluk teljesen meggyőződve.

E pillanatban ruhasuhogás hallatszott.

— Itt jön a feleségem — ugrott fel Géza barátom és az asszony elé sietett.

Kétségkívül szép asszony volt Bálint Géza felesége. Mérsékeltlen molett termet, fekete haj és aczélszürke szemek. Pikáns kis arcához különösen illett a pisze orr, mely különben egész arczkifejzésének oly különös báját kölcsönözt. Majdnem hihetetlennek látszott, hogy valaki ilyen jóságos arcczal szeszélyes és házsártos legyen.

Mint férje régi barátját nagyon szívélyesen fogadott és beszélgetésünk folyamán meggyőződtem arról is, hogy ez az asszony nem mindennapi intelligencia fölött rendelkezik. Csak az tűnt fel, hogy férjével kissé félválírol beszél. Bálint Gézának ez nagyon rosszul esett, és láttam, hogy különösen előttem igen restelli a dolgot.

— Nézze, már megint hogy kötötte meg nyakkendőjét — idegeskedett az asszony és gyakorlott kézzel kezdte megigazítani férje nyakkendőjét.

— Aztán, ez a ruha hogy áll magán? Ez igazán szégyen.

— Oh, uram, — fordult hozzám — csak katonatisztel ne kezdjen ki az ember.

— Az aczélszürke szemével, melynek tekintete eddig szelid volt, oly epésen nézett urára, hogy annak arca lángvörös lett a haragtól.

A Máv. horvát állomásainak nevei. Csuvaj bán-helyettes Pozsegán tartott beszédében a magyar királyi államvasutak horvátországi vonalainak állomásnévváltoztatásáról azt mondotta, hogy korai dolog e tekintetben már eredményről beszélni, a mint azt a *Drau* tette, de még kevésbé lehet a mostani kormányzat fiaskójáról szólni, mint az *Obzor* teszi. A magyar kir. államvasutak állomásneveit csak akkor lehet megváltoztatni, ha a helységnevekről szóló horvát törvény végrehajtására kerül a sor. Ami a többi kívánságokat illeti, az erre vonatkozó tárgyalások a magyar kormánnyal csak ezután fognak megkezdődni.

Világos.

Budapest, augusztus 12.

Holnap lesz hatvan esztendeje, hogy a szabadságharcz utolsó nagy színjátéka lejátszódott. Görgey Arthur tábornok Világosnál letette a fegyvert.

Hatvan év . . . ! Nagy idő; még nem a történelem perspektívája, de már nem is az átélés közvetlensége. Ez a holnapi évforduló még abba a mesgyébe esik, amely innen is, túl is vitás terület. A szabadságharcz történetének ma még csak holt adathalmaz van összehordva, de ez a lepergett hatvan esztendő a zavaros masszák nem tudta még históriává kristályosítani. Belőlünk még hiányzik is a történetírás közömbös tárgyilagossága, hiszen reánk még csaknem közvetlen forrásból szállott örökségképpen a szájhagyomány, számunkra azok a históriai tények még forró, keserű emlékezések.

És az emlékezések legendás bűvkörében két gigászi alak magaslik az idők fölé. Az egyik még életében megdicsőült, hogy a másik még halálában is megátkozott legyen. És az a glóriás már elmúlt, míg ez a megátkozott még mindig hordja a töviskoronát és hordja a keresztet. A haja ezüstös, az arcza szelid, hogy aki látja, sajnálva, tisztelettel nézi. És nem merjük fölmenteni még se, hogy amannak hőmálya ne szálljon ragyogó emlékezetére.

De a bocsánat enyhésége itt lappang már a szívünk fenekén s ahogy a szomorú napnak évfordulóit jönnek, mindenik elvisz magával valamit a gyűlölségből és a — legendából . . .

. . . És ki tudja! Egyszer tán összeforr a félisten alakja a szomorú emberével . . .

De az asszony nem törődött ura haragjával, hanem folytatta:

— Megmondtam neki, hogy maradjon a katonaságnál, de ő nem akart. Volt annyi vagyonom, hogy kitélt volna kauczióra, de ő hasznos tagja akart lenni a társadalomnak és otthagya a katonaságot.

Az asszony szava bombaként hatott reám. Hogyan? Bálint Géza, a testestől-lelkestől katoná, ki megdönthetetlen igazságként hirdette, hogy a katonai pálya a legideálisabb pálya, kit e nézettől soha egy pillanatig sem lehetett eltántorítani, otthagya a katonaságot, mert hasznos tényezője akart lenni a társadalomnak?

Az utóbbi szavakat akaratlanul hangosan ejtettem ki, mire az asszony közbevágott:

— Igen, társadalmi tényező akart lenni. Pedig ha tudná, mily nevétségesen néz most ki, sosem vetette volna le egyenruháját.

Bálint Géza homlokán ujnyira kidagadtak az erek. Ez nála az az állapot volt, amikor a beszámíthatatlanságig indulatba jött. Szeme véstjósloán villogott. Gyermekkorunkban tudtuk, hogy ilyenkor menekülni kell Bálint Géza ökle elől. Ma természetesen helyemen maradtam, de felcsigázott figyelemmel lestem, hogy haragkitörésének milyen lesz a lefolyása.

Az asszony, ugy látszik, még nem ismerte férjét erről az oldalról, mert nyugodtan ülve maradt, ajkán ugyanazzal a gunyos mosolylyal, melynek nagy része volt, hogy Bálint Géza oly hirtelenül jött indulatba. De mikor látta, hogy férje keze miként szorul ököbe és arcza a felismerhetetlenségig eltorzul, mint egy megriadt madár húzódott a pad széle felé.

Csuvaj bán-
n a magyar
nalainak álló-
hogy korai
beszélni, a
sbbé lehet a
ni, mint az
utak állomás-
ni, ha a hely-
végrehajására
kat illeti, az
kormányával

Amikor rájuk ragyog a történelem éles világossága, amelyben a késői utód harag nélküli szívvvel fogja felismerni, hogy bukásában, félistenségében is csak esendő ember volt mind a kettő.

Valamikor tudta ezt róluk az a kor, amely életüket és cselekedeteiket látta. És a történelemnek oda kell vissza eljutnia az igazsághoz

Budapest, augusztus 12.

Mezőssy Béla szabadsága. Mezőssy Béla államtitkár csütörtökön megkezdte több hétre terjedő szabadságát s elutazott a fővárosból.

gusztus 12.

e, hogy a
átéka leját-
Világosnál

még nem a
nem is az
évforduló
innen is,
cz történe-
almaza van
van esztendő
ég historiává
nyzik is a
ága, hiszen
ásból szál-
számunkra
keserű em-

büvkörében
főlé. Az
ogy a má-
legyen. És
megátkozott
és hordja a
szelid, hogy
És nem
annak hő-
ére.

ppang már
oru napnak
sz magával
endából ...
összeforr
erével ...

a haragjá-
maradjon a
t annyi va-
ora, de ő
omnak és

atott reám.
lkéstől ka-
t hirdette,
bb pálya,
m lehetett
ágot, mert
dalomnak?
hangosan
ágot:
kart lenni.
a néz most
áját.

kidagadtak
amikor a
tt. Szeme
akban tud-
álint Géza
en marad-
stem, hogy
ása.
em ismerte
tan úgyve
mosolylyal,
Géza oly
tta, hogy
arca a
y megriadt

Friedjung vádjai. Az a sajtópör, amelyet a horvát tartománygyűlés horvát-szerb koalíciójának tagjai a Neue Freie Presse, illetőleg annak cikkírója, Friedjung ellen indítottak, nemcsak politikai érdekű, hanem valósággal politikai esemény. Az Ustavnost bécsi levelezője előt Friedjung a következőleg nyilatkozott a pőről s annak várható eredményéről:

„Ellenfeleim a tárgyalást mindenféle módon késleltetni iparkodtak. Először is a panasz beadásával az utolsó napig késlekedtek. Május 1-től június 14-ékiéig halogatták azt. Vártak részéről valami incidens, ami számukra lehetővé tenné a pör alól való kibuvást. Noha a vádlevél ellen kifogásokat tehettem volna, nem tettem azt és pedig azért, mert várom már, hogy bizonyítékaimmal mielőbb előállhassak. A tárgyalás csak az ősszel lesz, mert a nyári szünet után a bíróság első sorban azokat az ügyeket veszi elő, amelyekben vizsgálati foglyok vannak s csak aztán kerül rám a sor, mert a horvát-szerb koalíciónak nem sikerült engem foglyulá tenni. Gondoskodtam arról, hogy a nagy nyilvánosság számára bizonyítékaim ki legyenek nyomtatva. Bizonyítékaim száma, — részint eredeti, részint hiteles másolatok okmányok — több száz. Ebből az okmányokból teljes világossággal kitűnik az, hogy a horvát-szerb koalíció tagjai ellenségeinkről a szerb királyság érdekeinek előmozdítására, tehát egyenesen ellenünk irányuló érdekekre ismételt alkalommal pénzt kaptak. Teljességgel ki van zárva, hogy azok a politikusok, akikre bizonyítékaim vonatkoznak, valaha a mértékadó tényezők bizalmát megnyerhessék, mert ez annyit jelentene, mint kigyót melengetni keblünkön. Az én becsületeim érdeke, hogy letépjem az álarcot azokról, akik azt megerdemlik.”

Jegyzők és orvosok. A községi jegyzői fizetési alap létesítéséről szóló vármezei szabályrendelet, valamint az „orvosi alap”-ról intézkedő belügyminiszeri rendelet szerint a községi kör- és segédjegyzők, valamint a községi és körorvosok

Bálint Géza azonban emberfölötti erővel fojtotta magába haragját, de amikor beszélni kezdett, hangja elárulta, hogy bensejében még nagy harcot vívnak indulatai.

— Azt mondd, hogy a külső nevelés? Ezzel azt akarod velem sejtetni, hogy téged az egyenruha vonzott hozzám. Ez szomorú beismerés, de most már mindegy. Megmagyarázom azonban, hogy miért hagytam ott a katonaságot. Azért hagytam ott, mert véget akartam vetni egy életnek, mely utóbb szégyenpirt kergetett arczomba. Rájöttem arra, hogy én is azok közé tartozom, kik tétlenül élőködnek az állam testén és akiknek egész életük a dologtalanságban zajlik le. Nagy harczokat vívtam önmagammal, míg ez a tudat meggyőződésemmé vált. De attól a perctől kezdve, amelytől annak tudatára ébredtem, nem volt többé maradásom a katonaságnál. Megvallom, sokáig titkoltam barátaim előtt az én nagy lelki harczomat. Egy indokolatlan szegényérzet sokáig belém fojtotta a szót — itt egy oldaipillantást vetett reám. — De most kimondtam, ami eddig a lelketem nyomta és ami lidérczként nehezedett egész életemre.

Bármily meglepetésszerűleg hatottak reám barátom szavai, ösztönszerűleg a fiatal asszony arcán kerestem a hatásukat. Az eredményyel még voltam elégedve. Oly tisztelettel nézett férjére, ki büszkén, fölényes magatartással állt előtte, hogy így csak akkor nézhetett rá, amikor az még ezredének legdaliásabb tisztje volt.

fizetését, fizetéskiegészítését, kor-, személyi- és helyi pótlékát, esetleg lakáspénzét is, végre az orvosok utálatányát a lakóhely szerint illetékes állami pénztárnak (adóhivatalnak) kell kiszolgáltatnia. Az említett illetmények felvételének megkönnyítése céljából *Wekerle* Sándor miniszterelnök mint pénzügyminiszter most kiadott körrendeletében megengedi, hogy ama jegyzőknek és orvosoknak, akik nem az adóhivatal székhelyén működnek, posta útján küldessenek el. A kedvezmény módzatait a körrendelet a következőkben állapítja meg: Az illető jegyzők és orvosok illetményeiről szóló nyugtáikat érvényesítés végett minden hónap 25. napjáig, fizetési könyveiket pedig az adatok utólagos bejegyzése céljából évenként kétszer, még pedig január és június havában, a községi előjáróság útján portómentes közönséges (egyszerű) levélben az adóhivatalnak beküldik. Ha állomáshelyen több jegyző és orvos van, a nyugtákat és fizetési könyvecskéket összegyűjtve, közös levélben kell beküldeni a községi előjáróság útján s egyúttal be kell jelenteni, hogy az adóhivatal az összes illetményeket, kinek a számára adja postára. Az adóhivatal szabályszerű számfejtés után az illetményeket a hónap elsején az illetőknek, esetleg a kijelölt egyének portómentes postautalványon megküldi s ennek szelvényein feltüntetni minden egyes igényjogosultnak a járandóságát. A félékenként beküldött fizetési könyvecskébe az előző félévben teljesített kifizetéseket és levonásokat jegyzik be; e könyvecskéket az adóhivatal szintén portómentesen küldi vissza.

A krétai kérdés.

Budapest, augusztus 12.

Törökország újabb jegyzéket fog intézni Görögországhoz, melyben felvilágosítást kér több pontra nézve, melyek nem elégitik ki a portát. Nagyjában azonban a görög válasz meggyőzte a portát a görögök békeszeretéről. Ezt maga a nagyvezér is elismeri és így egyelőre a háboru veszélye elmúlt.

Kréta szigetén természetesen nagy forrongást idézett elő a görög zászló eltávolítása. Az ideiglenes kormány csak nehezen bírja lecsillapítani a kedélyeket. Azzal igyekszik a népre hatni, hogy a nagyhatalmak ismét csapatokat szállítsanak partra a legkisebb zavargás esetén.

Mai hireink a következők:

A porta és a görög válasz.

A porta közli, hogy *Rallis* görög miniszterelnök biztosította a török kormányt, hogy egyetlen aktív görög tiszt sem tartózkodik Macedóniában. A görög miniszterelnök egyúttal közölte, hogy utasította a macedóniai görög konzulátusokat, hogy csakis hivatalos tevékenységet fejtsenek ki, és a török hatóságokkal szemben lojális magatartást tanúsítsanak. A krétai görög tiszteket illetőleg *Rallis* miniszterelnök ismételte minapi kijelentését.

A nagyvezér a minisztertanács után a következőket mondotta:

— A görög válasz nem teljesen kielégítő ugyan, de mégis elfogadható, mert azt a kijelentést tartalmazza, hogy *Görögország nem dolgozik az annexió érdekében* és formálisan tagadja, hogy a görög kormány a macedóniai görög bandák üzelmeiért felelősségre lenne vonható. *A jegyzék egyes pontjai nem kielégítők* és ezért a porta ezekre a pontokra vonatkozólag egy újabb jegyzékben részletesebb fölvilágosításokat fog kérni. Ezt a jegyzéket szintén közölni fogják a nagyhatalmakkal. Az athéni török követ egyelőre nem hagyja el a görög fővárost.

Illetékes török helyről szerzett értesülés szerint *renkiviüli miniszteri tanácskozás fogja megállapítani az új jegyzéket*, melyben a porta a görög jegyzéknek Krétára vonatkozó passzusát kielégítőnek találja ugyan, de azt a kifogást teszi, hogy *Krétában a görög lobogót görög csendőrtisztek tüzték ki és Görögországot felszólítja, hogy az áruhába öltözött tiszteket Macedóniában, Janinában és a szigettengeren, valamint Krétában, minthogy üzelmeikről a portának bizonyítékai vannak, dezavualja. Csak ezen az alapon lehetséges a békés viszony helyreállítása.*

A hatalmak közbelépése.

A nagyhatalmak közbelépése és biztosításai folytán a harcias kedv csökkenőben van Törökországban. Az új-török bizottság Konstantinápolyból azt a megnyugtató kijelentést kapta, hogy a krétai kérdés *Törökországra nézve kedvező megoldás előtt áll.*

A kánaei konzulok augusztus 10-én közölték a krétai végrehajtó bizottsággal, hogy a krétai lobogót el kell távolítania, mert különben az érdekelt nagyhatalmak ismét meg fogják szállani a szigetet. A krétai végrehajtó bizottság halasztást kért, hogy egybehívassa a nemzetgyűlést, amely azután döntsön a zászlókérdésben. Augusztus 11-én a végrehajtó bizottság késznek nyilatkozott arra, hogy aláveti magát a nagyhatalmak döntésének és a görög lobogót eltávolítja mindazokról a pontokról, ahol a nemzetközi csapatok elvonulása előtt nem volt kitűzve. A végrehajtó bizottság négy-öt napi haladékot kért a krétai közvélemény megnyugtására. A nemzetgyűlésen a nemzetgyűlés elnöke kifejtette azokat az okokat, amelyek miatt Krétának alkalmazkodnia kell az érdekelt nagyhatalmak kívánságához, hogy a Krétát és Görögországot fenyegető veszedelmet elhárítsák.

Pétervárról táviratozzák, hogy az orosz és az angol kabinetek Macedónia, Albánia és Kréta számára kidolgozták az autonómia tervezetét, amelyet legközelebb a nagyhatalmak elé fognak terjeszteni. Ez az alkotmánytervezet teljes önkormányzatot és függetlenséget biztosít a három tartománynak s megadja azt a jogot, hogy önálló hadsereget szervezzenek. A terv az, hogy Kréta kormányzója egy svájci államférfiut nevezzenek ki, albánia kormányzója egy angol tábornok lenne, Macedóniáé pedig Mirko montenegrói herceg.

A párisi török nagykövetség kijelentik, hogy diplomáciai körökben jól ismerik a krétai kérdés nehézségeit, amelyeket a négy védőhatalomnak még el kell háritania. A török kormány hálás azért a rokonszenvért, amelylyel Európa az új regime rányában viseltetik és bizik benne, hogy a nagyhatalmak siettetni fogják a kérdés megoldását.

Szerb-görög akció.

Törökországnak, hir szerint, bizonyítékok jutottak a birtokába arra nézve, hogy Görögország *Szerbiát közös akcióra akarta rábeszélni Törökország ellen.* A lépések azonban, amelyeket ebben az irányban tett, nem jártak eredménynyel.

Raddi bég kem.

Lutfi bég párisi török követ érdekesen világitotta meg a krétai kérdést egy hirlapíró előtt.

— Görögországgal támadt konfliktusunknak — ugymond — békés elintézését befejeztek tartom. Hallottam ugyan olyan híreket, hogy Törökország athéni követét, *Raddi* béget vissza akarja hívni. Be kell vallanom, hogy én még ebben sem látok Törökország részéről harcias hangulatot. Az illető diplomata ugyanis már régen az ifju-törökök összeírás listáján szerepel. Azelőtt egyik nagy nyugat-európai követsagen tanácsos volt és ebben a minőségben támogatta követét, aki a Hamid-féle rendőrkorszak egyik legfőbb organuma volt és az ifju-törökök mindig kemnek tartották.

A porta és a görög jegyzék.

Ma délután a portán a válaszigyzék ügyében tanácskoztak. Valószínűleg szombaton adják át Athénban a választ, amely eléggé éleshangu, de merően követelésekkel nem lép fel Görögországgal szemben. Már kevesebb optimisztikusan ítélnek meg a görög jegyzéket. *Griparisz* görög követnek a nagyvezér ma kijelentette, hogy a görög jegyzék nem kielégítő. *Griparisz* a bojkott ügyében tett lépéseket a portánál és hir szerint a nagyvezér megígérte, hogy a helyzetet segíteni fog. A török flotta elindulását szombatra halasztották.

A *Matin* jelenti Perából: A görög nyilatkozatot nem tekintik kielégítőnek. A török minisztertanács elhatározta, hogy újabb jegyzéket intéz a görög kormányhoz, valamint a krétai védőhatal-

makhoz. A hadiflotta parancsnoka lepecsételt parancsot kapott. A szabadságot összes török katonatisztek visszahívták.

Katonai készülődések.

A Vossische Zeitungnak jelentik Szalonikiból, hogy ma folytatták a katonai készülődéseket, amelyek néhány napig szüneteltek. Az ifjutörök-bizottság el van tőkélve a Thesáliába való bevonulásra, hogy ily módon nyomást gyakoroljon a nagyhatalmakra és azok kényszerítsék Görögországot, hogy ismerje el a török követeléseket Kréta-szigetén. A görög hajók bojkottját haladéktalanul meg akarják kezdeni.

Utolsó hírek.

A török lapok szerint a török flottát tegnap este Szmirnából Carpatosba vezényelték.

A török sajtó tartózkodó magatartást tanúsít. A Tanin nem tartja a görög jegyzéket jelentéktelennek és megelégedését fejezi ki, hogy a jegyzék megakadályozta a háborúhoz igen közel álló hangulat további rosszabbodását. Inopportunisták volna, ha alap nélkül félné a gyenge szomszédától. Ha Görögország bennünket a jövőben zavarni fog, írja a lap, össze fogjuk morzsolni.

A hadbírósg a valonai albán klub 19 tagja ellen köröz levelet adott ki reakziós üzemek miatt.

A védőhatalmak kaneai konzuljai az ideiglenes kormányának a következő nyilatkozatot nyújtották át: A jelenlegi helyzetben a közvetlen veszély elhárítása céljából, valamint Krétának a nemzetközi csapatok által újból való megszállása elkerülése végett feltétlenül szükséges, hogy a szigeten a status quo a rendezés pillanatában pontosan szem előtt tartassék, különösen a csapatok elvonulása után történt görög zászlókiültést illetően. Az ideiglenes kormányának szombat estig kell választ adnia.

KÜLFÖLD.

Miért haragudott meg Edward király?

— Saját tudósítónktól. —

London, augusztus 12.

Tavaly ősszel komolyan feszült lett a viszony Anglia és Ausztria-Magyarország között és Edward király sokáig neheztelt az Osztrák-Magyar monarchiára. Most jutottak nyilvánosságra azok a félreértések, amelyek az elhidegülést előidézték. 1908 október 3-án történt a dolog. Az akkori bécsi brit nagykövet, sir Edward Goschen megjelent báró Aehrenthal közös külügyminiszternél és azt a kérdést intézte hozzá, vajjon tudja-e, hogy Bulgária készül függetlenségét kikiáltani és hogy ez a proklamáció hamarosan fog-e bekövetkezni. Az angol nagykövet ugyanis abban a véleményben volt, hogy *Ferdinánd* bolgár fejedelem budapesti látogatása alkalmával decemberben szándékaiba és terveibe beavatta Aehrenthal külügyminisztert. Bár Aehrenthal azt válaszolta, hogy semmi biztosat sem tud *Ferdinánd* fejedelem szándékáról és Bulgária függetlenségének készülő proklamációjáról. Ami pedig az időpontot illeti, reméli, hogy az jó sokáig fog késni.

Báró Aehrenthal-nak ezt a válaszát sir Edward Goschen közölte Edward királlyal. Október 5-én, tehát már másodnap Bulgária kikiáltotta függetlenségét és királysággá proklamálta magát. A brit nagykövet meg volt arról győződve, hogy báró Aehrenthal két nap előtt szándékosan vezette őt félre s erről a véleményről jelentést tett Edward királynak, anélkül, hogy alaposabban utána járt volna a dolognak. Szentül meg volt róla győződve a brit nagykövet, hogy Bulgária függetlenségének proklamálása és Bosznia-Hercegovina annexiója között összefüggés volt és hogy *Ferdinánd* fejedelem és báró Aehrenthal külügyminiszter között e részben megegyezés jött létre. Ilyen értelemben tett jelentést sir Edward Goschen a királynak és kormányának s az angol udvarnál biztosra vették, hogy Bosznia-Hercegovina annexiója a törökországi angol befolyás gyengítésére irányul.

Edward király megdöbben a bécsi nagykövet jelentésén, amely azt bizonyította, hogy Aehrenthal a valóságnak meg nem felelő módon tájékoztatta az ő bécsi nagykövetét. Ez az eset volt eredő oka az elhidegülésnek, amely az angol király és a bécsi udvar között beállott és annak a bizalmatlanságnak, amelylyel az angol politika Bosznia-Hercegovina annexióját nézte.

Miután sir Edward Goschen a bécsi nagykövetséget felcserélte a berlini nagykövetséggel és helyébe sir Fairfax Cartwright jött bécsi nagykövetnek, az új brit nagykövet hamarosan meggyőződött róla, hogy Ausztria-Magyarország nem Anglia gyengítésére és nem ellenséges szándékból hajította végre az annexiót, hanem kizárólag a saját jól felfogott érdekei vezették s idegen befolyásnem hatott közre az annexió keresztülvitelénél. Ettől fogva az új brit nagykövet mindent elkövetett, hogy a bizalmatlanságot Ausztria-Magyarország irányában eloszlassa és elfogulatlanul, szigorúan a tényeknek megfelelően tájékoztassa kormányát az osztrák-magyar monarchia külpolitikájának céljairól. Hosszas utánjárással sikerült meggyőznie Edward királyt, hogy annak idején sir Edward Goschen tévesen informálta s ennek bizonyítására kétségtelenül megállapította a következő, történelmi szempontból fölülte érdekes tényeket. *Ferdinánd* bolgár fejedelem még akkor sem volt teljesen el-tökélve a függetlenség és a királyság proklamálására, amikor Budapestről visszatért Bulgáriába. Október 4-én este Ruscukban találkozott minisztereivel, akik eléje utaztak, magával vitte őket yachtijára és azonnal minisztertanácsot tartott. A kormány azt ajánlotta a fejedelemnek, hogy azonnal proklamálja Bulgária függetlenségét, mert ez az egyetlen mód, hogy a zilált helyzetből kibontakozzék az ország. A keleti vasut kérdése nagyon kiélekedett és a döntést nem lehetett tovább halasztani. Azonban a fejedelem nem tudta magát mire határozni, jól lehet a yachton a minisztertanács éjféli után 1 óráig tartott. A fejedelem aztán a miniszterekkel különvonatra szállott, mely fűtve volt és a kormány tagjai azt sem tudták, Szófiába utaznak-e, vagy Tirnovába, hogy a függetlenséget proklamálja a fejedelem.

Másnap hajnali három órakor *Ferdinánd* fejedelem behívatta a minisztereket és tudatta velük, hogy már határozott. Tirnovába utaznak s ott proklamálni fogja Bulgária függetlenségét.

A történelmi tényekből világosan kiderül, hogy október 3-án báró Aehrenthal külügyminiszter még nem tudhatta, mikor fog bekövetkezni a proklamáció, mert hiszen akkor még a fejedelem maga sem döntött. És a tények hiteles megállapítása után Sir Fairfax Cartwright bécsi nagykövetnek nem volt nehéz meggyőznie Edward királyt, hogy annak idején Goschen tévesen informálta és a neheztelésnek nem volt alapja. Így múltak el a félreértések Anglia és Ausztria-Magyarország között.

A orosz hadügyminiszter lemondása. *Einem* hadügyminiszter váratlan visszalépése mindenféle híresztelésekre adott alkalmat. Így azt beszélték, hogy a hadügyminiszter elvesztette a császár kegyét, míg egy másik verzió szerint közte és gróf *Zeppelin* között nézeteltérés merült fel. Mindezek a híresztelések azonban alaptalanok, mert a hadügyminiszter maga kérte a császárt, hogy mentse fel állásától és bizza reá a 7. hadtest parancsnokságát, miután ennek a hadtestnek parancsnoka, *Bernhardi* tábornok nyugalomba vonult. *Einem* hadügyminiszter állítólag gyomorbetegsége miatt mondott le. Az új életmód megártott neki és most, hogy egy hadtestparancsnokság megürült, maga kérte a császárt, hogy nevezze ki erre az állásra. A császár *Heeringen* tábornokot, a második hadtest parancsnokát hadügyminiszterre nevezte ki.

Szerbia és Törökország. Több külföldi forrásból azt jelentik, hogy Szerbia az esetleges görög-török háború esetén a szandzsákot elfoglalni szándékozik, valamint azt is írják a lapok, hogy augusztus 18-án Szerbiában valami különös esemény fog történni. Illetékes helyről fel vagyunk jogosítva annak kijelentésére, hogy Szerbia Törökországgal a legszívélyesebb barátságban él és semmiféle

agresszív politikát nem folytat. A legutóbbi határszéli események sem bírták megváltoztatni a barátságos viszonyt. Hogy pedig augusztus 18-án fog-e valami különös esemény történni, ez a nap fogja megmutatni, hogy a hír csupán fantázia szüleménye.

A mallilai harcokról. Penon de la Gomerából jelentik, hogy az ellenséget egész napon át tartó ágyutüzeléssel menekülésre kényszerítették. A tüzérség a közelben levő mór sánczokat bombázta. Számos mór meghalt vagy megsebesült. Tegnap az ellenség megtámadott egy élelmezési vonatot kísérő csapatot, amelyből hat embert megölték és többet megsebesítettek.

A marokkóiak ma egész nap folytatták a tüzelést a város ellen, melynek őrsége ágyutüzzel válaszolt. A marokkóiak némi veszteséget szenvedtek. A spanyolokat nem érte veszteség.

Arra a hírre, hogy a marokkói szultán Madridba küldött jegyzékében az ellenségeskedések beszüntetését kívánja, a felhivatalos „Epoca” a következőket jegyzi meg:

A szultánnak kétségtelenül a legjobb szándékai vannak és a megfelelő körülményeket ki is használhatná, hogy tekintélyét a riff területen megerősítse, de Spanyolország ezzel nem elégedhetik meg, miután Melilla biztonsága pozitív eredményeket követel. Ha azonban a szultán még a rhogival sem tudott végezni, mikor lesz abban a helyzetben, hogy elég haderőt küldhessen a riff területre, hogy az ottani törzseket a szerződések elismerésére kényszerítse. A jelenlegi helyzetet már nem lehet sokáig fentartani és így a szultán új jegyzéke a dolgok fejlődését nem akadályozhatja meg. Az élelmiszer nehézségei által feltartott előnyomulást holnap vagy holnapután megkezdik. A feszültség itt óriási.

A spanyol kormány visszautasította Muley Hafidnak azt az ajánlatát, hogy rendelje vissza csapatait és bizza a kabylok megfenyítését őreá, mert a kormány nem tartja Muley Hafidot erre elég erősnek. Spanyolország tovább fogja folytatni a hadjáratot és teljes elégtételt szerez magának.

A Figaro madridi tudósítója illetékes helyen szerzett információk alapján megcáfolja egy angol lap azon hírért, hogy Spanyolország Tetuán megszállásának gondolatával foglalkozik. Ceutában teljes a nyugalom, tehát semmi ok sincs ilyen operációra. Ha előre nem látott események nem következnek be, úgy a spanyol csapatok hadműveletei csak Melilla környékére fognak szorítkozni.

Marina tábornok megengedte a riff törzsek két emberének, hogy Melillából elutazzanak Tangerbe, ahová tegnap megérkeztek. A delegátusok állítólag meg vannak bízva, hogy *Gebbastól* és a spanyol követségtől információkat szerezzenek be a békefeltételekről.

Péter és Györgye. Minden ellenkező híreszteléssel szemben a leghatározottabban állítják, hogy Péter király és György herceg között a tárgyalások bevégeztek és a herceg ismét trónörökös lesz. A király a hadsereg közhangulatára való tekintettel szilárdan el van tőkélve, hogy ukázzal fogja visszahelyezni György herceget előbbi jogaiba. Az ukáz a volt trónörökös születésnapján, augusztus 30-án fog megjelenni.

Perzsia újabb forradalom előtt. Teheráni jelentések szerint az új sah kétségbe van esve amiatt, hogy atyjától el akarják választani és hír szerint *szökési és öngyilkossági kísérletet követel el*. Állítólag a trónról is le akar mondani. Illetékes körökben egy új sah után néznek. Jelöltekben nincsen hiány. A pénzhány miatt a helyzet Teheránban igen sulyos. A toborzott nacionalista csapatok elégedetlenkednek, mert nem kapják meg a zsoldjukat. Az örmény-kérdés is kiélekedik. A helyzet könnyen rövid idő alatt *katasztrófára vezethet*. Lehetségesnek tartják, hogy keresztényüldözés fog kitörni. Ily körülmények között a helyzet jelenleg ismét kritikussá. Attól tartanak, hogy újabb forradalom fog kitörni. Délperzsiai nomád törzsek fölkelésre készülnek s nem ismerik el az új kormányt és az új saht. E nomád törzsek meg akarják támadni a fővárost. A déli tartományokban kinevezett új kormányzók még nem hagyták el Teheránt. *Sadar és Dauleh*, a volt sah öccse, aki két évvel ezelőtt fölkelést szervezett a kormány ellen s akit akkor Oroszországba számí-

bbi határ-
atni a ba-
ztus 18-án
ez a nap
tázia szü-

Gomerából
on át tartó
ítették. A
kat bom-
egbesült.
élelmzési
bert meg-

ták a tli-
gyutúzzel
get szen-
g.
án Mad-
eskedések
Epoca" a

bb szán-
ket ki is
ten meg-
égedhetik
eredmé-
g a rho-
abban a
n a riff
erzések
zetet már
ultán új
lyozhatja
rtott elő-
kezdik, A

a Muley
e vissza
sét órá,
dot erre
folytatá
gának.
kes he-
gczáfolja
volország
fogalko-
semmi
n látott
spanyol
rnyékére

törzsek
k Tan-
gátusok
ól és a
enek be

hireszte-
állítják,
között a
ét trón-
gulátára
e, hogy
erczeget
s szüle-

jelenté-
amiatt,
szerint
el. Állí-
kes kö-
en nin-
herán-
csapa-
meg a
dik. A
ira ve-
nyüldö-
között
rtanak,
siai no-
ismerik
ád tör-
éli tar-
ng nem
olt sah
ezett a
számi-

Péntek, augusztus 13.

üzték, visszatért Perzsiába s hiveket gyűjt maga köré.

A Novoje Vremja félhivatalos interjú közöl, mely szerint Oroszország határozatlan ellenzi, hogy a perzsa hadseregből esetleg elbocsássák az orosz kiképző tiszteket. A perzsa kormány eddig nem adott kifejezést ilyen irányú szándékának. Perzsiát sokat köszönhet az orosz tiszteknél és ottmaradásuk fontos Oroszország szempontjából. A trónjától megfosztott sah valószínűleg augusztus 17-én utazik el Teheránból.

A Dardanella-kérdés. A Dardanellák megnyitása eldöntöttnek látszik és állítólag Anglia is hozzájárult. Néhány nap múlva a Fekete-tengeri flotta egy része már át fog kelni a Dardanellákon és a Földközi-tengeren fog czirkálni, hogy aztán a cárt olaszországi látogatása alkalmából elkísérje. Olaszországból hazajövet a cár január közepéig Livadiában fog maradni és aztán ismét a téli-palotába költözködik, ahol évek óta nem volt.

A spanyol forradalom. A Vossische Zeitung tudósítója jelenti Madridból: Barcelonában nyugalom van. Az induló vonatokat a jómódu nép megostromolja, mindenki siet elhagyni a várost. Tegnap a haditörvényszék 10 halálos ítéletet hozott és tizenkét vádlottat életfogytig tartó kényszermunkára ítelt. A minisztertanácson tegnap komolyan megvitatták a kabinet lemondását és egy katonai kormány szükségességét.

A beteg Abdul Hamid. Afid bey katonarost ma ismét Abdul Hamidhoz hívták, aki néhány nap óta rosszul érzi magát és sokat szenved a nagy hőség miatt. Az orvos megállapította, hogy a volt szultán torokbaja jelentéktelen angina, amelyet meghűlésből kapott.

Megrostálják a török tisztikart. Konstantinápolyi jelentések szerint a tisztek rangját rendező törvény életbelépésének közeledtével egyre élénkebben megnyilvánul a fővárosban és a vidéken az érdekelt tisztek elégedetlensége. Vannak közöttük hadosztályparancsnokok, dandárnokok, akiket az új törvény értelmében ezredesekké, sőt alezredesekké fokoznak le. Ugyanez a sors vár egyéb kategóriákba tartozó oly tisztekre is, akiket a régi rendszer idején nagyon gyorsan léptettek elő. Sok tiszt inkább nyugalomba vonul, semhogy rangjukat leszállítani engedjék.

EGYHÁZAK.

— (Konfliktus a görög egyházak és a kultusz-kormány között.) A Kel. Ért. tudósítója beszélgetést folytatott a román nemzeti párt egyik tagjával, aki a román egyház és a kormány közötti konfliktusról a következőleg nyilatkozott:

Apponyi miniszternek a hittantánítás dolgában kiadott rendelete az egész román főpapságot mód felett felbőszítette. A rendelet a király által jóváhagyott egyházi autonómiának flagrns megsértése. Most már a román főpapok is a nemzetiségiek táborában vannak és Badescunak püspökké választása is a kormány iránti ellenséges hangulat kifolyásának tuajdonítandó. Biztos tudomásom van arról, hogy a román püspökök nem fognak engedni, sőt arról is hallottam, hogy e tekintetben már határozatot is hoztak. A konfliktus a román egyház és a kultusz-kormány között máris kitört, amennyiben a püspökök szigorúan meghagyták lelkészeiknek és tanítóiknak, hogy a kultuszminiszter rendeletét ne vegyék figyelembe és a hittant továbbra is román nyelven adják elő.

— (Református papok országos kongresszusa.) A református lelkészek országos kongresszusára, amely szeptember 29. és 30-án lesz Debreczenben, nagyban folynak az előkészületek. A kongresszus tárgysorozatát már megállapították. Szeptember 28-án délután választmányi ülés lesz a megyebáza gyűléstermében. Este 8 órakor ismerkedési estély az Arany Bika vendéglőben. Szeptember 29-én reggel nyolcz órakor istentisztelet a nagy templomban, 9 órakor a közgyűlés a kis templomban, 3 órakor közebed az Arany Bika vendéglőben. Este 6—8 órakor belmisszió estély. Szeptember 30-án folytatják és befejezik a közgyűlést. A kongresszust Kálmán emlékének méltatásával fogják befejezni s erre való tekintettel a

EGYETERTES

5

29-iki istentiszteleten az összes résztvevő lelkészek papi díszben jelennek meg.

— (Egyházi gyűlés.) A budai evangélikus egyház e hó 15-én, vasárnap délelőtt 11 órakor közgyűlést tart egy második hitoktatási állás szervezése és betöltése dolgában.

A levegő meghódítása.

Orville Wright Berlinben.

A „Berliner Lokalanzeiger“ és a Wright-testvérek között létrejött megállapodás értelmében Orville Wright e hónap második felében kezdi meg fölszállásait a tempelhofi mezőn. Orville Wright, Katalin nővére kíséretében, kedden este utra kelt Londonban s először rövid tartózkodásra Londonba megy, ahonnan egyenesen a német birodalmi fővárosba megy. A híres aviatikus különböző világrekordok megtörését tervezi. Az időbeli világrekordot tudvalevőleg a testvére, Wilbur tartja, aki a múlt év december 31-én 2 óra 20 perc, 23:1 másodpercig volt a levegőben. A legutóbbi hírek szerint ugyan a francia Roger Sommer még hosszabb ideig volt a levegőben, de mint minden más sportnál, úgy a levegősportnál is csak az olyan rekordot ismerik el, amelyet pártatlan személyek állapítanak meg hivatalosan. Természetes, hogy a jó barátok és az ismerősök nem hivatalos mérései nem lehetnek mértékadók. Ennélfogva Orville Wright csak a testvére által tartott rekordhoz igazodhatik. Wright azonkívül a magassági világrekordot is meg akarja dönteni, amelyet idáig a francia Paulhan tart, aki körülbelül 150 méter magasra emelkedett repülőgéppel. Végül a repülési idő rekordját is meg akarja javítani Orville Wright, amelyet ő maga tart idáig az Amerikában végzett másfélórás repülésével. Az aviatikust egy ballon captiv kíséri utján, hogy ellenőrizze a magassági eredményt. Jelentik még, hogy berlini fölszállásai alkalmával Wright Orville egy új készüléket is ki akar próbálni, amely az egyensúly föntartására szolgál s amelyre a Wright-testvérek csak a legutóbbi időben kértek szabadalmat.

Ut az Alpok fölött.

Spelterini utjáról, aki léghajójával át akart repülni a Montblancon, de terveit egy hirtelen támadt szélroham megheiusította, már megemlékeztünk. Leszállásáról az Alpok 1800 méternyi magasságában, a Tessin-kantonban lévő Pizzo Ruscada-n, a következő részleteket jelentik most Chamonix-ból: Ez a mostani ut talán a legnagyszerűbb volt, amelyet Spelterini valaha végzett. A „Sirius“ léghajó több, mint 150 kilométernyi utat tett meg és az alpesi vidéket Savoyától Tessinig repülte be. Eleinte a széltől délnyugatra hajtvva, a „Sirius“ aztán a Montblanc-hegylánczolata felé indult és annak hosszában repült, majd Col de Balme és Aiguille de Charbonnet között svájci területre hatolt. Ott nyugati szél érte utól és a léghajót a Rhone-völgyén fölfelé üzte. A „Sirius“ aztán áthatolt az Antigorrio, majd a Vigezza völgyén, hogy végül a Ruscada-n horgonyt vessen. A léghajó utasainak a kikötés helyétől hét órát kellett gyalogolniuk, hogy Centovalliba jussanak. Ott végre találtak egy kocsit, amely Locarno-ba vitte őket, hová napfelkeltekor érkeztek meg. Mind a négy légi utas jó kondícióban volt, Chamonixban nagyon agódtak a léghajósok sorsa miatt s már mentő-expedíciót is szerveztek, amelynek azonban sejtelve sem volt arról, hogy az Alpok mely táján keresse a „Sirius“-t. Még a mentő-expedíció elindulása előtt megérkezett aztán a léghajósok leszállásának híre. Spelterini-nek ez volt a hetedik alpesi útja. A tessini vidéken a „Sirius“ 5600 méternyi magasságot ért el.

Tizenegyezer nyolczszáz méter magasan.

Torinóban hétfőn az „Albatros“ léghajó, amelyben Luigi Uliva és Mario Piacenza ültek, magasrepülésű utat tett. A léghajósok 1000 liter oxigént vittek magukkal s így 11.800 méternyi magasságot tudtak elérni. Ebben a magasságban 38 fok hideg volt. Esti 8 óra tájban a léghajósok négy órai légi ut után szerencsésen leszálltak Abbiategrossóban.

Német léghajó kalandia.

Egy német katonai léghajó tegnap Virovistenél átrepült az orosz határon s ott leszállott. Az orosz határőrök föltartóztatták a német tiszteket, de utleveleik megtekintése után ismét elbocsátották őket. Ezzel kapcsolatban híre terjedt, hogy a német tisztekre rálöttek és közülök egyet megölték és többet megsebesítettek, de ez a hír teljesen alaptalan.

Nattowitzból jelentik, hogy ott az orosz határon egy német léghajóra orosz határőrök lövöldöztek, de a négy utas közül senki sem sebesült meg és az utasokat orosz fogságban őrzik. Még nem sikerült megállapítani, vajjon a léghajó a lövöldözések miatt volt-e kénytelen leszállani, vagy pedig önként ereszkedett le. A német léghajót az orosz hatóság elko-bozta. Kattowitzból a Berliner Lokalanzeiger kérdésére az a válasz érkezett, hogy ott semmit sem tudnak a német léghajó leszállásáról, valószínűleg hetekkel előbb történt az eset, amikor tényleg orosz területen feltartóztattak egy német léghajót, de utasait nem bántották. A tartományi tanács hivatalosan jelenti, hogy orosz területen Przelaika falu közelében ma reggel 6 órakor egy léghajó jelent meg 30 méter magasságban. A szántóföldeken dolgozó földmivesek segítettek a leszállásnál és a léghajósok, akik német tisztek voltak, megkérdezték, hogy hol vannak, mikor pedig megtudták, hogy a falut Przelaika-nak hívják és az orosz határ közelében járnak, a léghajósok ballasztot dobtak ki, feljebb emelkedtek és tovább folytatták útjukat. Nemsokára azután orosz kozákhatarőrök lövöldöztek a léghajóra. Valószínűleg csak vaktöltéssel löttek, mert hivatalos helyen semmit sem tudnak arról, hogy a léghajó vagy utasai megsérültek volna. A léghajósokat a határőrök átkutatták s mikor elegendőképen igazolni tudták magukat, tovább nem háborgatták őket. Eleinte azt hitték, hogy az orosz területen leszállott léghajó a berlini katonai léghajóosztály egyik léghajója, de a léghajós-zászlóalj tudatta, hogy léghajói Berlinben vannak.

Frankfurtban híre terjedt, hogy az orosz határon leszállásra kényszerített léghajó a kiállítás területén az Iláron szállott fel, de a kiállítás igazgatóságától megjött a válasz, hogy egyetlen léghajója sincs uton.

Kattowitzból jelentik, hogy a léghajó utasait irományaik átvizsgálása után szabadon eresztették.

Az orvosi kongresszus.

Budapest, augusztus 12.

A horvát kir. orvosegylet holnap, pénteken délután hat órakor rendkívüli közgyűlést tart, melynek napirendje a következő: Határozathozatal a budapesti nemzetközi orvosi kongresszuson való részvétel tárgyában.

A „Tribuna“ hevesen megtámadta dr. Babes Emilt, a mérsékelt románok ismert szövívőjét és szemére vetette, hogy dezavualta tivérét, Babes Viktor bukaresti egyetemi tanárt. Babes Emil ma a Luptában felel ezekre a támadásokra és azt mondja, hogy a bukaresti kartársak visszaéltek fivérének jóhiszeműségével. Babes szerint a román orvosok tüntetése csak ártalmára lehet magyarországi fajrokonainknak, mert meglehezíti az ellentétek kiegyenlítésének amugy is nehéz munkáját.

Mig több külföldi ország magyarelles orvossai a külszöbön álló XVI. nemzetközi orvosi kongresszussal kapcsolatban siet felhasználni az alkalmat, hogy a magyarok iránti ellenszenvének kifejezést adjon, eddig az amerikai orvosi kar imponzans biztosítékát szolgáltatva annak, hogy az Egyesült Államok doktorai milyen szimpátiával viseltetnek velünk szemben. Az amerikai orvosok jelentkezése kapcsán egyik multkori számunkban regisztráltuk azt a hírt, hogy a hivatalos bejelentés szerint harmincz amerikai orvos fog résztvenni a budapesti kongresszuson. Legújabb hír szerint nem harmincz, hanem közel háromszázötvenre fog rugni azon orvosok száma, akik e hó végén megkezdődő tanácskozásokon a tengerentúli országot képviselni fogják. Az amerikai orvosoknak ez a valóban tüntető állásfoglalása igen kellemesen

érintette a rendezőbizottságot. A hivatalos értesítés már az amerikai főkonzulátusnál van s az a napokban fogja átküldeni a XVI. nemzetközi orvosi kongresszus előkészítő bizottságához.

A XVI. nemzetközi orvosi kongresszusra eddig már 2440 orvos iratkozott be, kiket 656 családtag kísér, úgy hogy a résztvevők száma meghaladja a 3000-t. Kétségtelen, hogy e szám az utolsó két héten jelentékenyen növekedni fog s eléri vagy meg is haladja a négyezret. A kongresszus nemzetközi jellegét legjobban bizonyítja, hogy a rendezőtagok között 162 amerikai, 90 angol, 188 ausztriai, 35 argentinai, 42 belga, 22 brazilai, 17 bulgár, 8 dán, 21 egyiptomi, 257 francia, 16 görög, 31 holland, 24 japán, 218 német, 145 olasz, 172 orosz, 28 portugál 10 román, 64 spanyol, 23 sveiczi, 4 szerb, 17 török van, kikhez 855 magyar csatlakozik, nem is említve azon államokat, melyekből 4-nél kevesebben jelentkeztek.

A svédországi sztrájk.

Budapest, augusztus 12.

A svédországi sztrájkról a legutolsó hírek úgy szólnak, hogy a sztrájkot letörték. Nem lehet ezt a hirt bizonyosra venni, tény azonban, hogy ez az állapot már kritikussá vált a munkások számára. A stockholmi ostromállapot javult, de azért majdnem minden iparágban teljesen szünetel a munka.

A sztrájkról a következők a hireink:

Ma nyolczadik napja tart az óriási sztrájk és a helyzet nem javult, sőt ellenkezőleg, a jelek arra vallanak, hogy terjedőben van a nagy harc.

Károly herceg, Gusztáv király fivére, aki lovassági tábornok, alaposan megtréfálta a sztrájk vezetőségét. Ki akart kocsizni és mivel a sztrájkbizottság úgy határozott, hogy a városban csak olyan kocsinak szabad járnia, amelynek kocsisa a sztrájkvezetőség engedélyét tudja felmutatni, azzal az igazolással, hogy a kocsis beteget szállít, a herceg elküldött a sztrájkbizottsághoz engedélyért. A vezetőség nem értette el a gunyt és azt kérdezte, vajjon beteg-e a herceg, mikor pedig a tábornok parancsértisztje azt felelte, hogy a herceg tökéletesen jól érzi magát, a sztrájkbizottság megtagadta az engedélyt. Károly herceg azután engedély nélkül kocsikázott ki, mint ahogy mindennap szokott.

A szedők sztrájkjának első napja teljes kudarczsal végződött. Tegnap este a legtöbb újság, habár kisebb terjedelemben is, de megjelent. Nem vált be az a félelem, hogy a fővárosban és a vidéken a lapok legfeljebb ha gépirásosan és hektografálva fognak megjelenni. A legnagyobb újság, az Aftonbladet tegnap este vezércikkkel és hírekkel került ki a nyomdából.

Több gyártelepről és munkahelyről érkező jelentés szerint a sztrájkolók újra munkába állnak, vagy a munka megkezdését kérték. A Stockholmer Tagbladet szerint a fővárosban a sztrájk elleni kedv mindinkább terjed. Az újságok alkalmasint egy-két nap múlva újra megjelennek.

A szocialisták ifjusági szervezete broszúrákat terjeszt, amelyekben erőszakosságra hívja föl a sztrájkolókat és nyíltan sértegeti a királyi családot. A múlt éjjel sztrájkoló munkások kövel megdobálták a világitó-üzemnél dolgozó munkásokat, akik közül többen megsebesültek.

Stockholmból jelenti a Vossische Zeitung tudósítója: Minden nap világosabb, hogy a sztrájk teljesen kudarczot vallott. Nem sikerült valamely fontosabb közigazgatási szolgálatot megbénítani és holnap már három közuti vasút fog teljes üzemmél közlekedni s ugyancsak három vonalon a nagyobb távolságokra menő vonatok is megkezdik a forgalmat. Több vidéki városból jelentik, hogy a sztrájk szűnőfélben van.

A fővárosban országsszerte teljes a nyugalom, a lapok megjelennek. Egyes városokban a közuti vasút közlekedése is zavartalan. Stockholmban már élénk a kocsiközlekedés, bőségesen hoznak eleséget és a pékműhelyek dolgoznak. Az üzleti élet fellendült. A kiállítás nagy a közönség, a színházak és cirkuszok zsúfolva vannak.

A fiumei bankrablás.

— Saját tudósítónktól —

Budapest, augusztus 12.

A fiumei bankrablás tetteinek pontos személyleírása és fotografiája a budapesti rendőrség kezében van s most már remény van arra, hogy a gyilkosok kézre kerülnek. A kötelességteljesítés martírjának, Milos Józsefnek, a Fiumei Népbank agyonlőtt igazgatójának halála mély részvétet kelt és az özvegyhez garmadával érkeznek a részvétnyilatkozatok.

A gyilkosok multja.

Megirtuk tegnap, hogy a fővárosi rendőrség itt Budapesten ráakadt a gyilkosok negyedik társára, Kriviczki Ábrahám velizsi születésű, huszonnégyéves izraelita munkásra, akit nyomban valla-tóra fogtak. Kriviczki kezdetben megtagadott minden felvilágosítást, erre felmutatták előtte a lakásán talált leveleket és arczképeket, mire bevallotta, hogy ismeri a három oroszt. Azután elmondotta, hogy öt évvel ezelőtt a Don melletti Rosztovban ismerkedett meg Spektor Mihályval, aki akkoriban ott olcsó cipőt árult. Két esztendeig voltak jó barátságban. Akkor Spektor Poltavába ment, onnan pedig Galicziába, Lembergbe írt Kriviczkinek több levelet s értesítette, hogy napszámos munkával tengeti életét. Az 1907. esztendő telén Spektor már Budapesten volt, innen írt Kriviczkinek. Értesítette, hogy itt a magyar fővárosban van munka. Hivta is ide. Kriviczki erre Budapestre jött. Együtt laktak Ujpesten az Attila-utczában és együtt dolgoztak a jutta-gyárban. Később lementek Fiuméba, ott csavarogtak, majd Susákon huzzták meg magukat. Nagyon rosszul ment a dolguk. A Punto Frank-on napszámoskodtak. A nehéz munka nem tetszett nekik. Ott is hagyták s visszatértek Ujpestre. Egy idei dologtalanság után Kriviczki a Schlick-gyárban, Spektor a hajógyárban kapott munkát.

Abban az időben történt aztán, hogy Kriviczki levelet kapott a galicziai Limanovából egy ismerősétől, aki hívta oda. Kriviczki el is utazott Limanovába Spektorral együtt. Ott ismerkedett meg Kisinevszki Salamonnal. Limanovában a petróleumgyárban dolgoztak, de nem boldogultak. Elmentek tehát mindahárman Lembergbe. Miközben valami foglalkozást kerestek, utjukba akadt Orlov Péter. Összebarátkoztak, különösen azután, miután megludták egymásról, hogy valamennyien katonaszökevények.

Rövid idő múlva mind a négyen Krakóba utaztak, de nekik tetsző jövedelmező munka ott sem akadt. Kisinevszki mégis ott maradt, három társa azonban utra kelt és jött egyenesen Budapestre. Itt is csavarogtak egy ideig, majd az év elején Fiuméba utaztak. Ott a vasút mellett Eckl szerelőnél kaptak munkát, lrtak Kisinevszkié is, aki nemsokára oda utazott hozzájuk a kikötővárosba.

A négy orosznak azonban Fiumében sem volt nagyobb a szerencséje. Megint csak Budapestre jött s itt valamennyien az Izabella-utca 13. száma alatt a Hirschl és társa szerelő cégénél találtak foglalkozást. Időközben Kisinevszki Kistarcsára ment dolgozni, de nemsokára visszatért.

Ekkor már a Dagály-utczában laktak. Most július 31-én aztán mind a négyen otthagyták a munkát és kiléptek a cégtől. Orlov és Spektor augusztus elsején Bécsbe utaztak, ahová néhány nap múlva Kisinevszki is utánuk ment. Kriviczki itt maradt Budapesten. Társaitól Bécsből kapott levelet, ezt azonban nem tudja vagy nem akarja felmutatni.

Ennyit mond Kriviczki, aki igen ravasz embernek látszik, a sok bujdosás tette tapasztalttá. Vallomásából kitűnik, hogy a tettesek folyton kóboroltak, hol dolgoztak, hol munkátalanul és kereset nélkül jártak. Három évvel ezelőtt voltak már Budapesten, harmadfél évig laktak Ujpesten. Az előkészültre mutat, hogy július utolsó napján mindnyájan kiléptek a munkából és a Kistarcsán dolgozó Kisinevszki is idejekorán sietett vissza hozzájuk.

A rendőrség most kutatja, hogy mit csináltak az orosz gonosztevők Bécsben. Az a gyanu merült föl ugyanis, hogy a bécsi bankrablást Spektor és társai követték el.

Kriviczki vallomásában tagadta, hogy társainak mostani fiumei utitervéről tudott volna. A dagály-utcai ház lakói azonban a házmesternével együtt azt vallják, hogy az oroszok a múlt hónap végén mind arról beszéltek, hogy Fiuméba mennek. Kriviczkyt jól ösmerték, mert Kovács Gyuláné, a szállásadó asszony, amikor két héttel ezelőtt elutazott, ő rá bízta az egész lakást.

A további nyomozás.

A rendőrség a két megszökött haramia, Orlov és Spektor fotografiáját még az éjjel sokszorosította és elküldötte az összes hazai és több külföldi rendőrhatalóságnak is. Husz példányt küldött Fiuméba. A dagály-utcai lakáson talált orosz leveleket az orosz tolmácsnak adták át lefordítás végett. Spektor cimére tegnap is jött egy levél Rosztovból. A szeretője, Gizisejava Alexandra írta neki. Ezt a levelet is lefoglalták.

A két megszökött bankrabló személyleírása ez:

Spektor Mihály poltavai születésű 31 éves izraelita villamszerelő, 168—170 centiméter magas, sovány termetű, arca keskeny, sárgás színű, haja sötét barna, göndör, dus, homloka magas-ives, szeme barnás, orra hajlott, zsidós, bajusza barna, nyírott. Elutazásakor barna kockás ruhát, fekete kalapot viselt.

Orlov Péter donrosztovi születésű, huszonhárom éves villanszerelő, 168—170 centiméter magas, jól táplált, arca halavány, hosszús, haja fekete, homloka magas, szeme fekete, orra kampós (vasorr), ajka kicsi, vastag, bajusza pelyhedző, borotvált. Elutazásakor szürke, hosszúsában fekete csikos ruhát és szoké-sapkát viselt.

A rendőrségen most Bartha Endre dr. rendőrfogalmazó vezeti a nyomozást, amelyet természetesen erélyesen folytatnak.

Kriviczki Ábrahámot egyelőre őrizet alatt tartják.

További nyomozás.

A fiumei Népbank rablógyilkosainak nyomozásával megbízott Ormai fiumei rendőrtisztviselő megkereste a Máv. forgalmi főnökséget, hogy a horvátországi vasuti állomásokon figyeljék meg a jegyváltásokat, mert erős gyanu merült fel, hogy a két megszökött rabló gyalog távozott Fiuméből és valamelyik közelebbi állomáson fognak vas-utra szállani. A forgalmi főnökség telefonon felhívta az összes horvátországi állomásokat és a megkeresés értelmében rendeletet adott ki. A rendőrség ezenkívül detektiveket küldött a zágrábi vasuti vonalnak átkutatására. A Magyar Általános Hitelbank fiumei fiókja meglehangú levél kíséretében 100 koronát küldött a rendőrséghez, hogy adják át Ratkovics János rendőrnek. Boics Konstantin montenegrói munkást, aki az oroszokkal együtt lakott, szembesítették ma Kisinevszki-vel, ez azonban eltagadta, hogy ismeri. A rendőrség két rendőrt küld ki automobilon Boics-csal a környék felkutatására. Milos József szerencsétlenül járt igazgatót pénteken délután fogják elmetni. A városi tanács Ratkovics János rendőrnek, ki életének kockázatásával Kisinevszkit letartóztatta, 400 korona jutalmat utalványozott, kinevezte I. osztályú rendőrnek. A pénzt és a kinevezést Bellen András alpolgármester a városi tanácsosok és reprezentánsok jelenlétében adta át, szép beszédet mondott hozzá és lépéseket tett, hogy a rendőrt királyi kitüntetésre ajánlja.

A fiumei véres bankrablás szomorú esete ismét előtérte hozta a Triesti általános biztosító társulat (Assicurazioni Generali) által kultivált betörés és rablás elleni biztosítás üdvös és szükséges voltát.

Az ujonnan alakult „Minerva” magyar biztosító részvénytársaság (Budapest, V. Eötvös-tér 2.) hivatalok számára előnyös balesetbiztosítást nyújt.

TÁVIRATOK.

A bolgár fejedelem utja.

Gastein-fürdő, aug. 12. Ferdinánd bolgár fejedelem, aki tegnap este visszatért Heiligenblut-ból, automobilon ma délelőtt 10 órakor Schwarzbachon át elindult Bécsbe.

Közgazdasági táviratok.

Német bevétel.

Berlin, augusztus 12. (Saját tudósítónktól.) A szövetségtanács főlhatalmazásával a birodalmi kancellár közhírré teszi, hogy eltérőleg a behozatali szabályzattól, 1909. október 1-től fogva elsőrendű búzát a behozatalnál úgy számítanak, hogy 30 kg. liszt megfelel 35. kg. búzának, 100 kg. liszt pedig 150 kg. búzával megfelelő.

A francia bank állása.

Páris, augusztus 12. Kézpénzkészlet arany 3.702.549.000 (+4.182.000) frank. Kézpénzkészlet ezüst 900.041.000 (-666.000) frank. Váltótárca 572.358.000 (-49.077.000) frank. Bankjegyforgalom 4.948.624.000 (-134.584.000) frank. Magán-számlák 572.358.000 (80.008.300) frank. Kincstár követelése 215.390.000 (-21.189.000) frank. Összes előlegek 505.485.000 (-10.652.000) frank. Kamat és leszámítási jövedelem 3.923.000 (+315.000) frank. A bankjegyforgalom iránya a kézpénzkészlethez 93-77.

Az angol bank állása.

London, augusztus 12. Össztartalék 27.835.000 (+1.018.000). Bankjegyforgalom 29.755.000 (-452.000). Bankkészlet 39.140.000 (-566.000). Váltótárca 28.396.000 (-289.000). Magánosok követelése 44.220.000 (-1.340.000). Kincstár követelése 9.302.000 (+2.032.000). Bankjegytartalék 20.276.000 (+985.000).

Amerikai tőzsdék záratai.

New-York.

	aug. 10.	aug. 12.	aug. 11.
Buza			
locobuza	110 ¹ / ₄	110 ³ / ₄	111 ¹ / ₄
juliusra	—	—	—
szeptemberre	103 ³ / ₄	106 ¹ / ₄	106 ⁷ / ₈
decemberre	102 ⁷ / ₈	108 ¹ / ₄	103 ⁷ / ₈
májusra	—	—	—
Tengeri			
juliusra	—	—	—
szeptemberre	72 ³ / ₄	72 ³ / ₄	72 ⁷ / ₈
decemberre	63 ¹ / ₄	64 ¹ / ₂	64 ³ / ₈
Chicago.			
Buza			
szeptemberre	97 ³ / ₈	97 ³ / ₈	98 ¹ / ₂
decemberre	95	94 ⁷ / ₈	95 ³ / ₄
Tengeri			
szeptemberre	68 ¹ / ₂	64 ¹ / ₂	64 ³ / ₈

Newyork aug. 12. Gyapot Newyorkban helyben 12.80 (12.60 tegnap), gyapot szept. 12.29 (12.09), gyapot novemberre 12.25 (12.07), gyapot Neworleansban helyben 12³/₄ (12¹/₂), petroleum Stand white Newyorkban 8.25 (8.25), petroleum Stand white Filadelfiában 8.20 (8.20), petroleum Refined in Cases 10.65 (10.65), petroleum Credit Blancs at Oil City 1.58 (1.58), zsir Western steam 11.85 (11.80), Zsir Rohe és Brothers 12.— (12.—).

Chicago, aug. 12. (Zárlat.) Zsir szept.-re 11.32 (tegnap 11.30), zsir októberre 11.25 (11.25), szalonna short clear 11.56 (11.43), sertéshus szept.-re 20.45 (20.45).

MEGYÉK ÉS VÁROSOK

Szabadságon. Lángos Kálmán pestmegyei árvászéki elnök e hó 7-én hat heti szabadságra ment. Távolléte alatt szeptember 9-ig dr. Solnay Kornél árvászéki ülnök, szeptember 9-től 20-ig pedig Tökés Gyula árvászéki ülnök helyettesíti.

A román iskolák államotitása Hunyad vármegye közigazgatási bizottsága a tanfelügyelő javaslatára több gör.-kel. román iskola bezárását és azoknak állami elemi iskolákká való átalakítását határozta el. A bezárt iskolák ugyanis több tekintetben nem feleltek meg az új iskolai törvény rendelkezéseinek.

Vízvezeték Székesfehérvárott. Annak a hatalmas mozgalomnak, amely céljával tüzte ki azt, hogy Székesfehérváron is modern vízvezeték berendezést létesítsenek, immár a legközelebbi jövőben meglesz az eredménye. A város egész lakosságára és az ott megforduló idegenekre nézve nagyfontosságú kérdést ma tárgyalta Székesfehérvár város tanácsa. A tanács hosszas és beható vita után elfogadta a modern vízvezeték építésére vonatkozó előterjesztést az országos építészeti tanács néhány módosításával.

UJDONSÁGOK.

Az utolsó utópia.

* * *

Valóban? — kérdi talán a modern korszak embere — van még utópia? . . . Amióta Bleriot az általa szerkesztett monoplánjával átrepült az oceánon, azóta méltán lehet fejet csóválni, ha ugynevezett utópiáról van szó. Minden lehetséges már, ha ilyen ábránd is megvalósulhat. Nem gondolhat ki emberi agyvelő olyan dolgot, amit arra termelt férfiak valóra ne válthatnának. Majd elkövetkezik egy korszak, amikor az összes problémákat, amelyek most a buvárlatot minden téren foglalkoztatják, meg fogják fejteni és olyan tökéletes lesz az emberi faj, amilyennek a legmerészebb ábrándozók elképzelték.

Szép korszak lesz ez s ki tudja? . . .

Talán nincs is már messze. Azonban éppen a megvalósíthatatlannak látszó és mégis megvalósított röpülési probléma teremtett egy új utópiát, mely most még probléma és foglalkoztatja a hatalmasságokat. De bizonyára rá fognak jönni, hogy éppen ez az a probléma, mely utópia fog maradni az idők végéig.

Ez pedig nem más, mint a határok megjelölése és megőrzése.

A hatalmas Oroszország — úgy látszik — legjobban retteg attól, hogy a határok a röpülés technikájának tökéletesítésével el fognak mosódni. Éppen ma érkezett egy távirat, hogy egy német katonai léghajó átrepült a határon. A röpülő „szörnyeteg”-re tüzelni kezdtek a muszka határőrök. Az első távirat úgy szólt, hogy négy léghajós közül hármat agyonlőttek s a negyediket súlyosan megsebesítették. Ezt a hírt ebben a formában egy később érkezett távirat megzafolja. De megerősíti azt, hogy az orosz határőrök feltartóztatták a léghajót.

Azonban tüzelhettek volna a muszka határőrök, ha a léghajó utasainál fegyverek lettek volna. Négy ember a magasságos egékből egy egész armádiát megfutamlhat, ha kellőképpen föl van fegyverkezve. Egyetlen gyors-tüzelő ágyú a levegőben vajjon milyen pusztítást okozhat a földön járó, hogy ne mondjam : csuszó-mászó tömegekben.

Majd az oroszok, akik most oly rettenetesen féltik a határukat, szintén rá fognak jönni, hogy hiába őrzik a határt. Rájönnek arra, hogy ami eddig reális valóság volt: a határok őrzése, elérhetetlen utópiává lett. Azok a képzelte vonalak, amelyeket a globuson összevissza húzítottak s amelyek a határokat jelezték, a képzeletből is el fognak tűnni. Az egész világ egygyé fog olvadni és nem lesznek határsértések, határviilongások. Hisz már mostan fátadoznak azon is, hogy a határok eltűnésével a nyelvi különbségek is eltűnjenek. Nem azt akarják, hogy kiki elfelejtse az anyanyelvét, hanem legyen egy nyelv, amelyet minden ember egyformán megért s az ember ösmérje el testvérének az embert, ha a föld akár milyen tájáról való. Vajjon nem szép ábránd-e ez? S ha a röpülést megvalósították, nem valósulhat-e ez is? És akkor lesz csak igazán az egész világon egy akol, amelyet egy pásztor őriz : a kölcsönös megértés s az általános testvériesülés, amely eddig utópiának látszott.

Egyelőre azonban a hatalmasságok nem hiszik, hogy a határok őrzése utópia. Ezért fognak összeülni nemsokára nemzetközi tanácskozásra — Franciaország kezdeményezésére — a hatalmak, hogy ezt a kérdést megoldják valahogy. De ezen a tanácskozáson is ki fog derülni, hogy ez volt és ez marad ezen a világon az egyetlen és utolsó utópia.

(1)

NAPIREND. Naplár. Péntek, augusztus 13. — Róm. kat. : 12 óra. — Prot. : 12 óra. — Görög-orosz : július 30. Eudoczim. — Zsidó : Ab 26 — A nap két reggel 4 óra 52 perczkor, nyugszik este 7 óra 16 perczkor. — A hold két éjjel 1 óra 45 perczkor, nyugszik délután 6 óra 15 perczkor.

A kereskedelmi államtitkár fogad d. u. 4 órakor. — A főváros pénzügyi és gazdasági ülése d. e. 10 órakor. — Gyászmise a boszniai okkupáció elesettjeiért a budavári helyőrségi templomban d. e. 9 órakor. —

A Katolikus Népszövetség kormányzó tanácsának gyűlése d. u. 6 órakor. — A „Magyarok bejövetele”. Feszty Árpád körképe a Városligetben. Nyitva reggel 8-tól este 11-ig. Belépődíj 1 korona. — A Nemzeti Szalon kiállítása. Nyitva 9-6 óráig. Belépő-díj 1 korona. — Állandó kiállítás a Könyves Kálmán szalonjában. Nyitva egész nap. Belépő-díj nincs. — Az Új Művészeti Szalon (Kecskeméti-utca 3.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uránia Kiállítása (Kigyó-tér.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs.

Nyitvalevő muzeumok : A Nemzeti Muzeum régi-ségtára 9-2-ig. — A Szépművészeti Muzeum 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Muzeum 10-1-ig. — A Néprajzi Muzeum 3-6-ig. — A Fővárosi Muzeum 9-től fél 2-ig. — Az Iparművészeti Muzeum 9-1-ig. — A Történelmi Képcsarnok 10-től fél 2-ig. — A Közlekedési Muzeum 2-6-ig. — Az Aquincumi Muzeum egész nap. — Az Erzsébet Muzeum 9-től fél 1-ig és 3-4 óráig.

Nyitvalevő könyvtárak : Az Akadémia könyvtára 3-7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár 9-12-ig és 3-8-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9-2-ig. — A Kereskedelmi Muzeum könyvtára 9-2-ig és 6-8-ig.

— Személyi hír. Klotild és Erzsébet főhercegnők kíséretükkel szombat reggel hosszabb tartózkodásra Ó-Tátrafüredre érkeznek.

— A király születése napja. A királynak 79-ik születésnapja alkalmából augusztus 18-án, szerdán a budai királyi vártemplomban reggel nyolcz órakor csendes mise lesz, Az ünnepi nagymisé tizenegy órakor tartják meg. Délután öt órakor szent beszéd lesz, utána litánia áldással. A hivatalos főistentisztelet délelőtt tíz órakor lesz a budavári koronázó Mátyás templomban, melyre a kormány tagjai, az idegen államok budapesti képviselői, valamint a polgári és katonai hatóságok fejei hivatalosak. A zenés főistentiszteleten Vaszary Kolos bibornok-hercegprímás fog pontifikálni, aki erre a célra Balatonfüredről Budapestre érkezik.

— Lónyai grófnő Marienbadban. Lónyai Stefánia grófnő ma elutazott Karlsbadból, ahol négy hétig időzött. A pályaudvaron több előkelő hölgy jelent meg, hogy tőle elbucsuzzék. A hercegnő, aki udvarhölgye, Gagern bárónő társaságában volt, mindenkiől elbucsuzott, azután fölállott a vonatra, mely őt Marienbadba vitte. Itt az állomáson férje, gróf Lónyai, továbbá Lichtenstein herceg, kerületi kapitány, dr. Reiniger polgármester és dr. Solderer főorvos fogadta.

— Lipót Szalvátor főherceg Kassán. Lipót Szalvátor főherceg tüzérségi főfelügyelő ma reggel Kassára érkezett. A főherceget a pályaudvaron Mörkstein Mörk hadtestparancsnok a vezérkari főnökkel és Röbbellen tüzérdandárparancsnokkal fogadta. A főherceg a megérkezés és üdvözlés után kíséretével együtt Lapispatakra hajtatott, hol a Keczer-féle kastélyban szállt meg. A főherceg augusztus 17-ig marad Lapispatakon, honnan naponta a közeli haraszi-i tüzérségi lövőterre lovagol a 6. tüzérdandár-ezred lögyakorlatainak megsejmlésére.

— Sztterényi József államtitkár Kalocsán. A kalocsai katolikus legényegyesület augusztus 15-én üli meg alapításának 25-ik évfordulóját, mely alkalommal egyszersmind kiállítást is rendez. Az ünnepély fővédnökei : dr. Várossy Gyula kalocsai érsek, Sztterényi József kereskedelemügyi államtitkár, Ambrozovics Lajos, Fernbach Károly, Bezerdj István főispánok, Fazekas Ágoston, Vojnich István alispánok, Szűry János, Péterffy Lajos miniszteri tanácsosok, Lánzy Leó udv. tanácsos, Ernst Sándor, Szentiványi Árpád országgyűlési képviselők, Kleiner Lajos pápai prelátus, érseki helynök és Jónás Ödön műegyetemi tanár. Az ünnepélyen megjelenik Sztterényi József államtitkár is, aki Micseh Endre miniszteri osztálytanácsos kíséretében szombaton este utazik Kalocsára, hol Várossy Gyula vendége lesz. A jubileumi ünnep programja a következő : Vasárnap délelőtt fél 12 órakor a kalocsai kaszinóban diszközgyűlés, a következő műsorral : Himnusz, éneklő a kalocsai daloskör ; megnyitóbeszéd, tartja Várossy Gyula érsek, a legényegyesület fővédnöke ; a kisiparosok feladatairól : előadás, tartja Szentiványi Károly, az Országos Katolikus Szövetség igazgatója. Ezután Sztterényi József államtitkár nyitja meg a kiállítást. Déután fél 2 órakor banket lesz a katolikus körben, este 9 órakor pedig színelőadás, mely alkalommal a „Rákócziért” cz. regényes színmű kerül színre. A kiállítás augusztus 22-ig lesz nyitva. Sztterényi József államtitkár vasárnap délután tér vissza Budapestre.

— **Pozsony—bécsi villamos.** Pozsony város rendkívüli városi közgyűlése *Brolly* Tivadar polgármester elnöklésével tartott ülésében elhatározta, hogy a belügyminiszternek a július 8-iki városi közgyűlési határozatot jóváhagyó rendeletét tudomásul veszi és utasítja a tanácsot, hogy a Pozsony—országhatári villamosvasut engedélykijáratát a Ganz és társa cégnek a szerződés értelmében azonnal kiadja. Miután ezzel *Marsó* Gyula kereskedelmi és iparkamarai alelnök ellenkező tartalmu beadványa és *Tauber* József bécsi mérnök nyilatkozata tárgyatlanná vált, a közgyűlés nem bocsátkozott tárgyalásba. Az alakítandó vasuti r.-t. igazgatóságába a város részéről *Kumlik* Tódor polgármesterhelyettes, felügyelő-bizottságába *Szeifert* József kereskedelmi tanácsos küldettek ki. A Ganz és társa cég igazgatója, báró *Kornfeld* Móricz és a város képviselői közt ma délelőtt tárgyalás folyt a pozsony—országhatári villamos vasut r.-t. alapszabályai tárgyában, amely megállapodásra vezetett. A végleges szöveg megállapítására hétfőn újabb értekezlet lesz.

— **A konzulátusok köréből.** *Welden Austin Welwood*, a budapesti amerikai főkonzulátus vicekonzula az Egyesült-Államok kormányától ma kapott távirata következtében Budapestről eltávozott és a rendelkezésnek megfelelően Washingtonba utazott. Helye egyelőre betöltetlen marad.

— **Veresánin lovag előléptetése.** Megbízható hír szerint Veresánin lovag, a 15. hadtest parancsnoka legközelebb csapattfőfelügyelővé lép elő, de megmarad a boszniai országos kormány élén.

— **A római Szilveszter-ünnep.** Szilveszter pápa római síremlékének leleplezési ünnepsége nagy magyar nemzeti ünnepnek készül. A síremlék felavatásán a katolikus Magyarország színe-jeva meg fog jelenni. Az ünnepségeket az Orsz. Kath. Szövetség rendezi az egész magyar püspöki kar nevében.

— **Botrányos tanító-egyesületi ülés.** Zágrábban a horvát tanító-egyesület mai közgyűlésén politikai izü incidens történt. Az ülés megnyitása után az elnök szóba hozta a Horvatsko Pravo egyik cikkét, amely szerinte sérti a tanítói testületet és ez ellen tiltakozott. A tiszta jogpárt és a disszidensek között élénk vita támadt, melynek folyamán Bakracz tanító, aki disszidens, Badovinacz tiszta jogpárti képviselőt, ki őt politikai szédelőnek nevezte, arculütötte. Badovinacz erre botjával ütött vissza. Már majdnem verekedésre került a sor, mire az elnök az ülést felfüggesztette. Az ülés megnyitása után Bakracz megkövette a gyűlést, hogy izgatottságában elragadtatta magát, egyben bejelentette hogy magatartásának konzekvenciáját levonva a szövetségből kilép. Az incidens ezzel el volt intézve.

— **Monarchiaellenes tüntetés Belgrádban.** Ujvidékről a napokban Schmidt nevű cirksuztársulat érkezett Belgrádba s a konak mögött lévő téren ütött sátrát. Az előadások pár napig rendben folytak, míg nem egy néhány belgrádi újság azt írta a Schmidt cirksuzról, hogy az tulajdonképpen kémkedni jött Belgrádba és társulatának három artista tagja tényleges szolgálatban levő osztrák-magyar katonatiszt, akik az artistaság ürügye alatt kémlelni jöttek. A belgrádi lapok izgatásának meg lett az eredménye. A belgrádi ifjuság hétfőn este tömegesen vonult be a cirksuzba és az artisták fellépését várta, alig hogy az artisták megjelentek a porondon, fűlsikító lármá keletkezett és „le az osztrák spiónokkal“, „le Ausztriával“ kiáltozták és éret gyümölcsöt hajgáltak az artistákra. Minthogy a rendőrségnek nem sikerült a rendet helyre állítani, az előadást beszüntették. Schmidt, a cirksuz tulajdonosa az osztrák-magyar konzulátuson panaszt emelt az illető lapok rosszakaratu rágalmai ellen, egyben kimutatta, hogy a három artista szolgált ugyan az osztrák-magyar hadseregben, de tiszték soha sem voltak. A konzulátus közbelépésére a belgrádi rendőrség intézkedett, hogy a további tüntetések megakadályoztassanak.

— **Korcsmaszűnet.** Csanádpalota község képviselőtestülete egyhangulag kimondotta, hogy az iszákosság meggátlása céljából valamennyi korcsmát szombat este 6 órától vasárnap estig zárva kell tartani. Kimondotta a képviselőtestület egyzsersmind azt is, hogy újabb korcsmai engedély kiadását lehetőleg meg fogja akadályozni.

— **Veteránok a csatatéren.** Mintegy kétszáz szászországi veterán harcos kirándulást rendezett Metzbe, az ottani csatateret megtekintésére. A kirándulásról hatvanan nagybetegen tértek vissza, kilenczük közülük pedig meghaltak.

— **Lipót király pénzt csinál.** A „The Connoisseur“ nevű angol folyóirat érdekes cikket közöl augusztusi számában azokról a festményekről, amelyek Lipót belga király tulajdolt. Körülbelül negyven németalföldi és Flammand mester remekéről van szó, amelyek a brüsszeli és laekeni paloták termeit díszítették; van a festmények között sok olyan, amelyeket a legérdekeltebb monografiák sem említettek. A Connoisseur tiz ilyen képet közöl, amelyek között a legcsodálatosabb Rubens híres festménye: Szent Benedek csodái. Rubens itt Totila gót király történetét örökítette meg. Totila hallott a szent csodáiról és egy királynak öltöztetett szolgát küldött hozzá nagy kísérettel. A szent felfedezte a csalást és nem akarta az álkirályt követni. A festményről Delroix 1841-ben pompás másolatot készített, amely szintén a belga király birtokában volt. A többi Rubens-kép közül főleg egy halál és bűn felett győzedelmeskedő Krisztus képvisel óriási értéket, mert kétségtelen, hogy a kép minden ecsetvonása a nagy hollandi mestertől való. Alighanem Bonaparte Józseffel került Belgiumba Spanyolországból. Egy másik Rubens: Szent Teréz Krisztus előtt. Ezt már megvette a gyűjteménye számára Morgan, miután előzőleg is kézzel-kézre vándorolt s csak 1830 óta van belga földön. A két utolsó Rubens-kép az életnagyságu Krisztust ábrázolja, egy másik pedig egy fiatal ember erőteljes fejét. Az eladott műkincsek között van még egy Van Dyck és egy Rembrandt. Gyönyörű még Fra Angelico képe: „A boldogságos szűz és gyermeke, angyaloktól környezve.“ Az egyetlen modern festmény Delcroix Szent Sebestyéne 1858-ból, amely ezentul szintén Pierpont Morgan gyűjteményeit fogja díszíteni.

— **Pörpátvar a csári udvarban.** A csár sógora, a nemrég viceadmirálissá kinevezett Alexander Michalovics nagyherceg, mint jól értesült udvari körökből közlik, rendkívül meglepődött a váratlan és okatlan kinevezésen. A nagyherceg minden üdvözlést meglehetősen határozottsággal visszautasított. A csár és sógora között a kitüntetéssel sem szűnt meg a feszült viszony. A vizsály még növekedett az által, hogy a nagyherceg házassága a legutóbbi időben boldogtalanná vált, mivel a nagyherceg feltűnően elhanyagolja a feleségét, a csár nővérét Xenia Alexandrovna-t.

— **Eulenburg herceg óvadékának leszállítása.** Eulenburg herceg úgy látszik, könnyűrelethebb bírakra talált, mert a felsőbíróság 500,000 márka óvadékát 100,000 márkára szállította le és az indokoláson meglátszik a jóakarát. A Kammergericht büntető tanácsa határozatát, amelylyel a kaucziót leszállította, azzal indokolta, hogy a vádlott, amikor külföldre utazott, az ügyészséget úgy az utazásról, mint annak céljáról, hogy egészségét akarja helyreállítani, gasteini címének közlésével értesítette és amikor megtudta, hogy a hatóságok utazását aggasztónak találják, nyomban visszatért Berlinbe. A legfőbb egészségügyi tanács véleményét, mely az óvadék felemelésére vonatkozólag mérvadó volt, június 7-iki tárgyaláson megejtett vizsgálat eredménye ellenmondott azoknak az okoknak, amelyekkel annakidején az óvadék felemelését megokolták.

— **Mérszéklet.** Amerikai lapok hasábos cikkekben foglalkoznak egy amerikai tengerész-zászlós hőstettével, akit most éppen úgy ünnepelenek, mint annakidején *Hobson* hadnagyot, aki élete kockázatásával elzárta Havanna előtt a spanyol flotta útját. A legújabb hős neve *Whitting* és zászlós a „Porpoise“ nevű tenger alatt járó hajón. Miután ezekkel a hajókkal gyakran történik szerencsétlenség, azon tölte a fejét, hogy miképpen lehetne a személyzetet megmenteni, ha a szerencsétlenség a víz alatt történik. *Whitting*nek az az ötlete támadt, hogy belebujt egy torpedócsőbe és sürített levegővel kilövette magát a 60 lábnyi mélységben levő hajóból. Néhány pillanat múlva már a víz felszínére került és így szerencsésen megmenekült. Így tehát *Whitting* megadta a módját annak, hogyan lehet megmenekülni a víz alatt járó hajóról a személyzetnek egy ember kivételével, mert hogy a legutolsó embert ki lövi ki a hajóból, az a probléma még mindig megoldatlan.

— **A grófnő szerelme.** A bécsi társaság körében nagy feltűnést kelt *Colloredo-Mannsfeld* József herceg legifjabb nővérének, az elhunyt *Colloredo-Mannsfeld* Jeromos gróf leányának, *Ernesztina* grófnőnek eljegyzése dr. *Steinlechner* Miksa bécsi gyakorló-orvossal. A grófnő, aki a *Colloredo-Mannsfeld* hercegi ház tagja, *Colloredo-Mannsfeld* Jeromos grófnak *Tolnai-Festetics* Aglájá grófnővel való házasságából született leánya. A grófnő szülei már évek óta meghaltak. A grófnő atyja, mint elsőszülött leszármazottja *Colloredo-Mannsfeld* József hercegnek, szintén hercegi rangra emelkedett volna, de minthogy még atyja életében meghalt, a rangot leidősebb fia, gróf *Colloredo-Mannsfeld* József, a most menyasszonya lett *Ernesztina* grófnő fiére örökölte. A *Colloredo-Mannsfeld*-ház mostani hercegi tagja *Jonquet* Lucy Zsófia *Yvonne* vette feleségül, de ezt a házasságot érvénytelennek mondták ki. A menyasszony másik fiére, *Jeromos* gróf, a napokban vette feleségül egy képviselő leányát, *Kolowrat-Krakovszky* Berta birodalmi grófnőt. A grófnő egyik nővére, *Mária*, *Trauttmansdorff* Károly gróf felesége, másik nővére, *Johanna*, *Schönburg-Hartenstein* hercegnek, az urakháza alelnökének a felesége. *Ernesztina* grófnő az utóbbi években nagyobbára Bécsben élt, a sógorának, *Schönburg-Hartenstein* hercegnek a házában. Itt ismerkedett meg dr. *Steinlechner*rel is, aki a hercegnek háziorvosa. Amikor a grófnő hosszabb idő előtt beteg lett, dr. *Steinlechner* volt az orvosa. A grófnő mély vonzalomra gyult iránta és családja előtt kijelentette azt a szilárd elhatározását, hogy az orvossal oltár elé lép. Csakhamar megtörtént az eljegyzés és hír szerint már szeptember első napjaiban meg lesz az esküvő is. *Ernesztina* grófnő a góthai almanach adatai szerint 1873. január 24-én, *Dobrischban* született, magas, karcsu termetű, lebilincselő jelenség. Dr. *Steinlechner* tiroli születésű s most körülbelül negyvenéves.

— **Tanügyi kinevezések és áthelyezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Lázár* Károly bácsbodrogyvármegyei és *Pető* János trencsénvármegyei segédtanfelügyelőket kölcsönösen áthelyezte, *Nemesfalvi* József, *Györgyfi* Ákos, *Mayer* András, *Michels* Fülöp, *Schaeffer* Mátyás, *Miskey* Károly, *Faragó* Géza, *Frey* József, *Juhász* Zoltán, *Rieger* György és *Pető* Ferencz gyógy-pedagógiai tanítókat állásukban véglegesítette. *Voginé* Lerner Ilona okleveles tanítónő a békásmegyeri állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, *Vrabély* Istvánné *Balászy* Klementin rendes tanítónővé, *Ujvári* Károly tanítónőt a balassagyarmati állami elemi iskolához helyezte át. *Grosz* Irma okleveles tanítónő pedig a velétei állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, *Szocska* Kornél és *Pataki* Eugénia okleveles tanítóit, illetve tanítónőt a kovácsréti állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, illetve tanítónővé, *Mihályi* Demeter budfalvi görög katolikus elemi iskolai és *Karingetz* *Juliska* deványai ref. elemi iskolai tanítót, illetve tanítónőt a budfalvi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, *Langhoffer* Gyula garamszegi ág. h. ev. elemi iskolai tanítót és *Werner* Anna okleveles tanítónőt a pinczédi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, illetve tanítónővé, *Chudoba* *Badiny* Emma ábelfalvi ág. hitv. ev. elemi iskolai tanítónőt a pallósi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, *Balás* *Dénesné*, született *Eltes* Ilona és *Fülöp* Anna okleveles tanítónőket a gyimesföldi állami elemi népiskolához rendes tanítónőkké, *Földes* *Zoltán* deési róm. kath. elemi iskolai okleveles tanítót a borszékhollósarki állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, *Krafcsik* *Zoltán* alsóhutkai róm. kath. és *Zsiray* *József* suri ág. h. ev. iskolai tanítókat az opálhegyi állami elemi népiskolához rendes tanítókká, *Gál* *Erzsébet* ugdaróczi állami elemi kiskolai tanítónőt a szépvizibelterületi állami elemi iskolához helyezte át és *Burda* *Rezső* és *Nagygalaczi* *János* okleveles tanítókat a szépvizikülföldi, *Lux* *Izabella* tibi r. k. elemi iskolai tanítónőt pedig az ugdaróczi állami elemi iskolához rendes tanítókká, illetve tanítónővé, *Tankó* *Mária* okleveles tanítónőt az új-tusnádi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, *Fedorják* *János* okleveles tanítót a pöstyénpusztai állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, *Kopp* *Mária* okleveles tanítónőt a kövegyi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, *Várdi* *Rezső* okleveles tanítót az oláhvásárhelyi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, *Hreblay* *Mária* *Terézia* végteskálnoki ág. h. ev. elemi iskolai tanítónőt a luczati állami elemi népiskolához rendes tanítónővé nevezte ki. *Szirkó* *László*t, az északamerikai south. loraini kör. kath. elemi iskolánál működő szabadságot állami elemi iskolai tanítót további szolgáltatásra az alsókomárniki állami elemi népiskolához rendelte, *Nagy* *Margit* zágoni lakos okleveles tanítónőt a felsőmagyari állami elemi népiskolához rendes tanítónővé nevezte ki, *Madarász* *Lajos* okleveles tanítót állami elemi rendes tanítónővé nevezte ki és szolgáltatástételre a deánfalvi ág. h. ev. elemi iskolához rendelte, *Csája* *Ferencz* szondi r. kath. elemi iskolai és *Zimmermann* *János* szondi községi elemi iskolai tanítókat és *Jeney* *Matild* okleveles tanítónőt a szondi állami elemi népiskolához rendes tanítókká, illetve tanítónővé, *Pe-*

kanovich Katalin okleveles kisedővönöt a felső-stubnyai II. számú állami kisedővodához kisedővönővé nevezte ki.

— **Alhir a lidói tifuszról.** Jelentettük a minap, hogy Velence városának polgármestere táviratot intézett Budapest főpolgármesteréhez, megczáfolva a budapesti újságoknak azt a híret, hogy a velencei Lidón tifuszjárvány van. Hasonló tartalmu levelet küldött most Rákosi Jenő elnök nevére az Otthon Irók és. Hirlapírók Körének a velencei Compagnie Italiana dei Grandi Alberghi igazgatója az alaptalan hírek minél szélesebb körben való megczáfolását kérve. A társaság igazgatósága megküldi az Otthonnak a lidói hatósági orvos nyilatkozatát is. Dr. Francesko Allarin hatósági orvos azt bizonyítja ebben, hogy Lidón se tifuszjárvány, se más fertőzőbetegség nincs.

— **Tisztikar az ezredes ellen.** Az Arad és Vidéke című lap nyomán a lapok azt a hírt közölték, hogy az aradi 33. gyalogezred tisztjei Frank Libor hadtestparancsnokhoz memorandumot terjesztettek, amelyben elpanaszolták, hogy Gerhauser Zsigmond meg nem engedett szigorral bánik az ezred tisztjeivel és a legénységgel és hogy ennek következtében Frank Libor hadtestparancsnok és Grünzweig Artur hadosztályparancsnok Aradra jöttek s az ügyet megvizsgálva, Gerhausert a gyakorlatián megdorgálták, kijelentve, hogy már legközelebb nyugdíjazni fogják. A legilletékesebb helyről nyert információ szerint a Magyar Távirati Iroda kijelenti, hogy e hír minden alapot nélkülöz. A hadtestparancsnok és a hadosztályparancsnok az idén is, ép úgy mint más alkalommal, az őszi hadgyakorlatok előtt az ezredgyakorlatokat szemlélték meg Aradon és ezen idő alatt hivatalosan nem is érintkeztek Gerhauser ezredessel, mert az ezredgyakorlatokat Herbay Szilviusz alezredes vezényelte és így az ezredesnek, amint azt állították, nem is lehetett volna alkalma a legénységet sanyargatni és annál kevésbé rosszalhatta a hadtestparancsnok azt a bánásmódot, amelyben ugy a tisztikart, mint a legénységet részesíti.

— **Műkedvelői előadás Borosznófürdőben.** Szépen sikerült előadás volt e hó 8-án a felvidék ezen egyik legkellemesebb fürdőhelyén, melyet a fürdőben építendő prot. imaház felépítésére rendeztek és amelyen nemcsak az összes fürdővendégek, hanem a környék előkelő közönsége is részt vett. A változatos műsor sokszor tapsra készítette a megjelent közönséget. Gyulay Zoltán szavalata, Benjác Károly és Gitta melodramája, Debreczeny Lajos monológia és szavalatai, Keresztes István zongoraművész előadása, Debreczeny Margit füttykujléja nagy sikert arattak. Nagy feltűnést keltett a kis hároméves csodagyerek Bothar Gusztika daljátéka. A fényes műsor befejezte után táncz volt, melyhez Balogh Pali a fűdözenekarral szolgáltatta a zenét.

— **Elűlyedt hajó.** Hamburgból táviratozzák, hogy a „Treptov” nevű gőzös, amelyen 500 utas volt, tegnap délután összeütközött a „Neptun” nevű vontatógőzössel és súlyosan megrongálódott. A gőzös azonnal visszatért a kikötőbe és az utasok, akik közt a személyzet fellépése következtében nem támadt pánik, kiszálltak. Alig hagyta el az utolsó utas a fedélzetet, a gőzös elsüllyedt. A katasztrófát az okozta, hogy a gőzös nem az előírt irányban haladt.

— **Családi tragédia.** Megrázó családi tragédia történt tegnap délután Drezdában. Söhn Kálmán tekintélyes gyáros tizenhét éves fia fürdés közben az Elbába fullt. Amikor megvitték a szomorú hírt a gyárosnak, szó nélkül bezárkózott a szobájába és fölakasztotta magát. Mire ráakadtak, már halott volt.

— **A bor ára.** A gyulafelelyi ipartelepen Rózsa Gyula korcsmájában Petriko István mulatozott. Mikor fizetésre került a sor, Petriko sokalta az összeget. Efelett annyira összeveszték, hogy dula-kodásra került a sor, s Rózsa úgy vágta fejbe egy fejszével Petrikot, hogy szörnyethalt. A korcsmárost letartóztatták s bekisérték a kőzdívasárhelyi kir. ügyészség fogházába.

— **Végzetes robbanás.** Saumból jelentik, hogy egy közeli uradalomban cséplés közben fölrobant a cséplőgéphez tartozó lokomobil. Négy munkás szörnyethalt. A robbanás folytán tíz támadt, amely a gabonakészletet és a közeli épületeket elpusztította.

— **A fürdőorvos drámája.** Noceraban, az ismert umbriai fürdőhelyen éveken át praktizált Blasi dr. fürdőorvos. Tekintélyes polgár volt, már csak mint a helybeli szocialisták vezére is. A jelenleg negyvenöt éves férfi tizenöt évvel ezelőtt feleségül vett egy nálánál sokkal fiatalabb nocerai, feltűnően szép leányt. A házasságból három gyermek született. Idővel az orvos elhatározta, hogy a családját átköltözteti a szomszédos Terni városba, ahol a két fiút a gimnáziumba, a leányt pedig a polgári iskolába iratja. Az asszony örömmel egyezett bele a tervbe, mert így megjött számára a régen és nagyon óhajtott szabadság. És élvezte is a szabadságot éveken át, mivelhogy az ura csak időről-időre látogatott el hozzájuk. A derék férj buzgón végezte a dolgát Noceraban és ahelyett, hogy a feleségével törődött volna, a politikával foglalkozott. Rossz hírek keringtek az asszonyról. Dr. Blasi nem volt féltékeny és még olyankor is nyugodtan viselkedett — vagy megnyugtatta magát — amikor váratlanul Terninben termett és ezt vagy azt a férfit bizalmas tereférében lelta a feleségével. Egy Czianfruglia nevű tanárt többször egymásután talált meghitt együttlétben az asszonynál. A tanár mindig tudott valamivel meglepetőzni. Egyszer azt mondta, hogy azért jött, mert térképet hozott a fiunak, másszor meg azért, hogy kijavítsa a házi dolgozatokat. A gondos anya ahnyira a szíven viselte a gyermekeinek a tanulmányait, hogy már kora reggel fogadta a szalonjában valamelyik tanárt. (Őt-hat is járt hozzá). Egy napon a férj megint meglepte a családját. A felesége szobájában akkor is egy tanárra akadt. Az orvosnak most már elfogyott a türelme, bár a vendég váltig erősítette, hogy Ovidius Metamorfózisait akarta csak átadni a fiunak, akinek erre nagy szüksége van. Az asszony fehér karjaival szeliden ölelgetni kezdte az urát, de az ellökte őt magától és pisztolyt rántott. A következő pillanatban három lövés dördült el. Az asszony holtan bukkolt le a padlóra, a tanár pedig súlyosan megsebesült. Az esküdtek a feleségébe elvakultan szerelmes szerencsétlen férjét fölmentették.

— **Nyilvános köszönet.** Felkérték a következő sorok közlésére: A július 22-iki líkavkai nagy tűzvész alkalmával károsultak segélyezésére a következő adományok folytak illetőleg jelentettek be: A király első adománya 800 kor., a kabinetiroda utján 2000 kor., Párvy Sándor szepesi püspök a líkavkai plébános utján 500 kor., Liptó vármegye alispánja 300 kor., Kovács Oszkár Reichenhail 3 kor., Szvoboda N. Mittendorf, Salzkammergut 32 kor., Heller Sárika Máramarossziget 5 kor., Havas Béla Galatz (Románia) 10 kor., Szondy Mátyás kir. táblabíró Zombor 2 kor., Wágner L. Czellömök 6 kor., Szvitek János O-beszterce 2 kor., dr. Marek József Faluszemes 10 kor. Fogadják a nemesszivű adományozók a szegény tűzkárosultak nevében ez uton is kifejezett hálás köszönetemet. *Horánszky főszolgabíró.*

— **Halál gondatlanság miatt.** A nyugati pályaudvaron ma délután a 715. számú mozdony, amelyet Szilvay Károly vezetett, elgázolta Thomka János kövezősegédet. A rendőrség megállapította, hogy Thomka a sineken át akart haladni, de a mozdony kerekai a sinek között elfogták a lábait s mind a kettőt térden alul levágták. Mire a mentők kiértek, a szerencsétlen már elvérézett. Holtteste a morgueba került.

— **Az elbocsátott házvezetőnő bosszja.** Borzalmas módon állt bosszút gazdáján Oterleekben egy házvezetőnő azért, mert fölmondták neki a helyet. Egy özvegy embernél volt szolgálatban s magában azt remélte, hogy idővel feleségül veszi a gazdáját. Amikor fölmondtak neki, bosszújában megfojtotta gazdáját egyetlen gyermekét, azután az ajtófélfára akasztotta föl magát.

— **Lezuhant automobil.** A Fiume mellett levő Illir-Fejstritznél egy automobil, amelyben nyolczan ültek, lezuhant egy hat méter magas töltésről. Az automobil utasai az automobil alá kerültek és valamennyien többé-kevésbé megsebesültek. A szerencsétlenül járt utasokat a fiumei kórházba szállították. Az automobil tulajdonosának és a szerencsétlenül járt utasoknak nevét még nem tudták megállapítani.

— **Nászajándékok.** jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műorás ékszerterelepén, Budapest, VII., Erzsébet-körut 29. l. em. szereshetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve kiadatik.

— **Száguldó halál.** Mint Tilsheadból jelentik, egy automobil ma nekifutott egy katonacsapatnak, amely gyakorlatozásról visszatért a rollestoni táborba. Egy verzió szerint 7 katona életét veszítette és 20 megsebesült, egy másik jelentés szerint 8 katona súlyosan megsebesült. — Londonból jelentik lapzártakor: A balesetnél, mint utólag megállapították, hét katona életveszélyesen, három súlyosan és öt könnyen rebesült meg.

— **Megszökött örült merénylőterve.** A Lemberg mellett levő kultarkowi tébolydából augusztus 9-én megszökött Ilmiczki, aki a berni orosz követ ellen merényletet követett el és a csár ellen is merényletet forralt. Ilmiczki tudvalevőleg megugrott a Bécs közelében levő steinhofi országos tébolydából.

— **Megszökött rendőr.** Tegnap délután a Szegényház-téren László Mihály 1034. számú rendőr Kiss István a fővárosból kiült 23 éves napszámost és Fenkó Gusztáv 27 éves nyomorék újságárust koldulásra érte. Be akarta vinni őket a rendőrségre, Fenkó azonban megszökött. A rendőr Kiss Istvánnal igyekezett a kapitányság felé, amikor mellé osont az előbb megugrott Fenkó és zsebkésével hátha szurta a rendőrt. A dühöngő nyomorékot Stechnitz János sütt megakarták fékezni, de Fenkó őt is megszurta. Végül a közönség segítségével sikerült Fenkót lefegyverezni, bevitték a hetedik kerületi kapitányságra, ahol letartóztatták.

— **A falu bírása.** Beck Iván vrpoljei kereskedő aki a falu bírása is, 14 nap előtt eltűnt. Amint most kitudódott, Amerikába szökött. Nejét és két gyermekét nagy nyomorban hagyta hátra. Tartozásainak összegét még nem ismerik.

— **Annie Dirkens,** a legkiválóbb bécsi operette-primadonna e hó 16-án kezdte rövid vendéklátogatását a lardin de Parisban. Oly nagy az előjegyzés ezekre az estékre, hogy már alig van jegy. Esténként zsufolt ház nézi végig a teljesen új augusztusi kitűnő műsort.

— **Halálozás.** A pozsonyi XIX. számú helyőrségi kórház parancsnoka, Krischker Gusztáv dr. elsőosztályú főorvos ma éjjel 50 éves korában meghalt. Az elhunyt már hosszabb ideje szenvedett súlyos krónikus szívbetegségben és csak néhány napja tért vissza Nauheim-fürdőből, ahol gyógyulást keresett. Halála akadályozta meg, hogy elfoglalja az V-ik hadtest orvosfőnöki állását, melyre a nagytudású orvos ki volt szemelve.

— **Ujmann Ilonka** folyó hó 8-án, életének 18. évében hosszas szenvedés után elhunyt Budapesten.

— **Porst Gyula** augusztus 8-án, rövid szenvedés után, életének 69-ik évében elhunyt Budapesten.

— **Gróf Zichy István** zichyújfalusi nagybirtokost súlyos csapás érte. Antal nevű fia a Grünwald-szanatóriumban Budapesten hosszas szenvedés után elhunyt. A kis halott hült tetemeit Zichyújfalura szállították és a családi sírboltban helyezték örök nyugalomra.

— **Fővárosunk legmegbízhatóbb intézménye dr. Batizfalvy** fogorvos, egész. tanár, fogorvosi intézet (Károly-körut 3. sz.), melyet a vallás- és közoktatásügyi miniszter is elismerő leirattal tüntetett ki. Különösen ajánlható a fogápolásra szorultaknak, mert ott az igazgató-főorvos személyes felügyelete alatt készülnek a legmegfelelőbb műfogak az intézet fogtechnikai osztályában.

— **Bob hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.**
— **Fodor-féle vivóterem** a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vivásra.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET

A népdairól.

Budapest, augusztus 12.

Kora hajnalban fölharang az ének. A napot, földet, életet üdvözli, a természet embere, a friss kedvet, munkaerőt énekl. A gyermekek megfogják egymás kezét és úgy lóbázzák be egymás lelkét Meseországba az ének csillogó szavával. A lányok fonóba mennek, dalban feledik az egyhangú munkát, elmondják örömeiket, bujukat, reményüket. Csalfa lányról szól a kaszárnya nótája idegen országban. Egyhanguan bug a pásztor hangja, szivről dalol az álmos legelőknék. Megnépesül a kocsmá, a barátság melegágya, kihörpintik borait és kiöntik érzéseiket; azok az érdes hangok odabent lelkük tolmácsai, a bárdolatlanság pedig őszinteséggel fizet. A nagy világ egyik végétől a másikig zug az ének, és ha azt úgy mind egyszerűen hallhatnók, ami egyidőben szól, megszegyenülne a monstre kórusok. A Föld a zene völgye, az emberiség rajta a harang, mely állandóan cseng, mialatt az forgásában körtánczot jár.

A hallóérzék, a rajtunk kívül állónak legelőkeletesebb közvetítője, az állatvilágban is érzések szószólója. A létezés egyszerű örömeit énekl. a

madár és a legtöbb állati hang alig jelent többet annál, hogy „vagyok”. De az élet mozgalmasabb körülményeire is találunk hangot; hogy sikolt a kergetett baromfi, hogy morog az ingerült kutya, hogy béget az anyavesztett borju! Ezek magasrendű állapota az ember hangváltozatai. Nemcsak hogy teljes, értelmes beszéd fejlődött az indulatszóból, melynek hangsúlyozása már maga is zene, de ez a hangsúlyvilág külön is vált és megváltoztatta a helyzetet: a beszédben a hangsúly alárendelt, de a dalban semmivel sem áll már a szónak mögötte az énekké szélesedett hangsúly.

Az ősember elkiáltja magát és a visszhang megüti fülét. Jól esik neki a hang csengése, ismét és ismét megkísérli ezt a játékot. Aztán eltanulják tőle gyermekei és továbbfejlesztik hajlamaik irányában. Nagy utat kell ennek a kezdetleges próbálgatásnak megfutnia, míg ének lesz belőle. És ebből látjuk egyúttal, hogy mi is az ének: a hang olyan használása, hogy jólesék fülünknek; az egyes hang csengése és a hangok egymáshoz való viszonya úgy, ahogy fülünknek kedvező. És ez még nem elég az embernek; mintha egy különös gépe volna, mely a hangokat koszorúvá fűzi, értelmet, formát ad nekik; mintha egy különös szűrője volna, mely csak a legszebbet, legtisztábbat eresztí át; és mintha egy edénye volna valahol, melyben a szót a hanggal összekeveri, hogy elvághatatlanul jöjjenek ki onnét, hogy olyan testvérek legyenek, melyek a karonfogva-járást mély szimpátiával kötik össze, melyek kiegészítik egymást és nem ismerik az ellentmondást. Könnyedén segítünk magunkon, mikor ezt a gépet, szűrőt, edényt léleknek nevezzük.

Kétféle van a népdal, a szó és ének különválasztható, de csak együtt élnek. A szó értelme és a dal hangulata egyszerre szökik ki a lélekből, egyik a másiknak a magyarázója. A gondolat az érzélem szárnyán magasabbra tör; olyat fejez ki együtt, amit külön-külön egyik sem tudna ami az élet mélységeinek sejtéséről, belső gyönyörrel, el nem mondható fájdalomról beszél. A kezdő állapotok emberében is nagy érzelmek káta élt és hangjának kiejtés módja, ereje tükrözte vissza érzését; a dallá lombosodott hangsúly-bimbó azoknak az érzéseknek a fokozott erejű kifejezője, vagyis a dal lényege, a dal maga: az érzéseknek az a kifejezése, mely a szavakban, gondolatokban nem talál tolmácsolóra.

A dal gyökerei bizonyára megelőzik a szót. Amit a madár tesz, megtehetette az ember is és inkább illik az ősidőkre az indulatszavas ember képe, mint az értelmesé. A hang az emberiség bölcső-dala. Esmélésének perczeiben megszólal a mennydörgés félelmetessége, az eső koppanása; madár csicsereg a fülébe, ellenséges állat bög messziről. Az ember legyőzi azt és fölhangzik az első diadalordítás. Hazatér, felesége bugva viszi elé síró gyermekét, mely csengő kacagásba kezd láttára. Szemünknek kék ég, virágos rét, zöld erdő, állat-, emberalak a tápláléka, fülünknek pedig a hangok ezerféle változata. Az ilyen elemi szükségletet szereti az ember, ragaszkodik hozzá és az a mély összetartozás magyarázza, hogy a dal fejlesztése örök kedvtelés. Ösztönyszerű a rügyek kifakadása és a levelek koszorúvá válása: ösztönyszerű a népdal keletkezése.

Mindebből magától folyik, hogy rossz népdal nincsen. Jellemző lehet az bizonyos fejlődésfokra, népre, közállapotra, lelkiállapotra, de mindig tökéletes a maga nemében. Hiba csak ott eshetik meg, ahol szabály van; a nép az ember lelkét adja dalaiban és ezek azért szépek, mert a szép fogalma a lélek titka. Ahogy a festőnek a Természet a tanítómestere, éppúgy tanít a népdal, a zene ősforrása, a zenei szépre. A nép szófűzése, hangsúlyozása, ritmikája, dalszövege: az ember dala. Ugy jár hozzá iskolába a művészi zene, mint a szobrászat a testhez. És éppoly független a művészi zenétől, mint a Természet az utánozóitól.

Régi idők népdalát csak képeztünk alakíthatja ki; segíthet ugyan a mai primitív népek tanulmányozása, de kevésbé hihető, hogy pl. a német vagy magyar népdal ezer év előtti állapotát egy afrikai törzsből fölvehetjük. Az ilyesmi nem csak művelődés kérdése: szoros kaocsa van a

helyel és a nép különös hajlamaival. Csak attól kezdve követhetjük, hogy a tudomány ügyet vetett rá. A művészi zene első alapjai valami tudományféle volt; az összhangzás fölismérése indította meg és különféle összhangzások fölledése volt a célja. Ez a ténykedés annyira a központjában állott, hogy a melódikus elem csak másodrangu módon szerepelt a nyilvánulásaiban. Mikor a középkor jelentőséges németalföldi iskolájának mesterei népdalt dolgoztak föl szabályaiknak megfelelően, olyan volt ez, mint mikor az ember találmára fölemel valamit és azon igazolja be általános érvényű állításának igazságát. A népdal csak alkalom volt az összhangzás szabályainak érvényesítésére. De mindamellett, hogy a tudós urak természetes ellenszenvet éreztek a közönséges melodisták világával szemben, lehetetlen, hogy a zenei érzék titkos, rejtett rugóin keresztül ne hatott volna a népdal őserje működésükre. A reformáció, melynek zenéje is népszerű alapon épült, már egész világosan jelzi azt a nagy nyereséget, melyhez a művészi zenét a népdalból való táplálkozás juttatja. Hogy mit jelent a népi elemek elsajátítása a művészetre nézve, a német zene mutatja. Haydn, Mozart, Beethoven kertjében kedvelt virág a népdal, nélküle nem lenne az, ami. Schubert még több tudatossággal keresi, ellesi szépségeit és a művészet aranykeretébe illeszti. A nép társadalmi fölébredése, a szociális-kérdések, a fölso ezek belátása a zene részére is nagy hasznot jelent. Manapság már teljesen nyilvánvaló, hogy a népzene iskolája a legszükségesebb és legtöbb erőt adó, akár ösztönyszerűleg, akár tudatosan járja a zenész. Az a megfoghatatlan iz, szellem, melynek fölismérése a faji megkülönböztetést végzi bennünk, a népdal adománya. A többszólamuság művészete milliard hangulattal ajándékozott meg bennünket, de a zeneszerzés alapérzése, az indító oka, az az alaphangulat, mely az igazi művészen öntudatként lakik, mely kifejezésének erőt és bélyeget ad és kifogyhatatlanná teszi invenciója készletét: az a fajtság, az egyszerű, egyszólamu népdalnak levegője. Az olasz, német és francia zene a középkori zeneművészet három testvérhajtása; a többszólamuság ugyanegy művészete járta át ereiket és hajtásaik mégis oly különbözők, mint a három nemzet maga. És mikor manapság exotikus zenei elemeket használnak föl, más és más annak az átvevésnek szelleme, módja, ha német vagy francia teszi. Ahogy az éghajlati viszonyok változnak az élő lényeken, úgy nyomja rá a képét mindenre, ami a zeneszerző kezéig ér, a fajtájának sajátossága. Így fejlődhetett ezekben a boldog országokban nemzeti zene. Boldog országok, melyeknek népe önérettel, hangosan dalol, melyeknek gazdagsága és műveltsége az igaznak, jónak, művészinak melegágya! Boldog országok, melyekben semmi sem állja a fejlődés útját, melyek ontják kifelé bődítő sugaraikat a kevésbé szerencsés nemzetekre!

Az tehát a népdal a művészi zenére nézve, mint az erő a cselekvésre. Már manapság nem is elégedhetünk meg azzal a távoli csillogással, mely oly sokáig volt szerepe, azzal az önkénytelen lebegéssel, a közeli ismerésnek beláthatatlan művészi és tudományos haszna gyűjtésére indít. Azokban az országokban, melyek a zene fejlődéséből kiestek, különösen fontos a népdalgyűjtés, mert művészeknek és közönségnek alkalmat ad, hogy kibontakozzanak a Nyugat zenéjének mindenható büvköréből. Kezünkbe adja azt az anyagot, melyen az oltani viszonyok közt a mi szellemünk zenéje fejlődött volna oly hatalmasra; mert gazdagság dolgában sok más nemzet népdala vetekedik akár a németével is. A nemzeti zenék számos megszólalása úgy megy végbe, hogy nyugaton eltanulják a technikát és népi elemekre alkalmazzák. Ez persze kissé veszélyes dolog, mert a technika nem választható külön a lényegtől, és azok a nemzeti zenék annál több ideg nt is adnak, mennél kisebb tehetségű a szerző. Ennek az eljárásnak akkor van csak igazi eredménye, ha a művész lelke oly erős bástyája a faji elemnek, hogy azt semmiféle idegen hatás nem képes megostromolni. Ez az, amire oly kevés a

példa, mint egyáltalán nagy zsenikre. De ha akad, olyan gyönyörűséget szerez, mit semmi sem pótolhat azontul, a művészet nagy élvezetét olyasvalammal egyesítve, amely öntudattal, büszkeséggel tölt el és a vért soha sem ismert forrásba hozza

Atádi Sámuel

(*) **Budai Szinkör.** Budán ma este Shakespeare-t adtak, kemény, jól összekovácsozott, stílusos Shakespeare-előadást. A „Romeó és Julia” megjátszása és jól megrendezése éppen nem nyári feladat, a színház súlyos, szívos munkát végzett. A Shakespeare-stílust a színészek között *Haraszthy Miczi* tudja a legjobban. Főlényes intelligenciájú művész, megértő és átértéztető talentum, aki a mai hatalmas föladatával is könnyedén, diadalmasan birkózott meg. A Juliája nagyvonalú, erőteljes alakítás, nem sablonos, nem a kitaposott ösvényeket járó, de önállóan átgondolt és egyéni. A részleteket finoman nuenciozza, el nem ejt semmit, de a szerep nem esik szét a keze között, hanem a megjátszott részletekből nagy egészszé forr össze. Ez a Julia a mai Shakespeare-estnek a kiemelkedő momentuma volt, a közönségnek művészi élvezetét, *Haraszthy Miczi*nek pedig nagy, meleg sikert hozott. A partnere, *Ternyei Lajos*, érdekes Romeót mutatott be és a drámai akcentusaival megkapta a publikumot. *Bánházyne* Capuletneje, *Falussy Tibaldja* is intelligens alakítás volt, — kivülök még *Szegő* és *Bálint* segítették a színházat a zökkenő nélküli előadáshoz. (—i.)

(*) **A Gönczi Zolnay nővérek.** A Zeneakadémia múlt évi záróvizsgálatán nagy ünneplésben volt része Maleczkinének, ki énektanárnői pályájának egyik legszebb eredményét mutatta be, egy előkelő fővárosi család két leányának, Zolnay Irénnek és Margitnak kiképzésével. A két fiatal növendék mindenkit meglepett erőteljes és üde hangjának finom koloraturájával s mikor a magas f-et és as-t erőltetés nélkül könnyedén énekeltek, mindenki a legszebb jövőt jósolta nekik. S hogy nem alaptalanul, mutatja most az erdélyi fűrdőkben tett hangverseny-körutjuk nagy sikere. Első állomásuk *Déva* volt, hol e hó 5-én *Zolnay Irén* Dinorahból az árnyéktáncot, a Hugonották-ból az apród-áriát, *Zolnay Margit* pedig *Treville* híres bravur-áriáját: a Villonellát énekelte el. A két fiatal leány éneke a közönséget valóságoslag elragadta, úgy hogy a hangverseny az ő nagy ünneplésükkel végződött. Azonnal meghívták őket *Brádra*, hová körutjuk megszakításával, egy ural család automobilján utaztak, s ahol e hó 7-iki hangversenyükön azzal lepték meg a közönséget, hogy sokoldalúságukkal az egész estét be tudták tölteni, mert a klasszikus számokon kívül divatos kuplékat („Az aszpírín”, „Dal egy szóról” stb) valamint magyar népdalokat is — utóbbiakat kettősben — nagy vervevel adták elő. *Brádról* a közlekedés, melyben a város és a vidék legjobb családjai viték a legtevékenyebb szerepet, *Körösbányára* sodorta őket, hol 11-én *Zolnay Margit* ismét új oldaláról, mint kész színész nő mutatta be magát, a *Herczegh Ferenc* „Beszállásolás” monológja, valamint az „Egér” című drámolett sikerült eljátszásával. Skereik hírére a két bájos nővért egyik város valósággal a másik kezéből ragadja ki, így *Szászvároson* és *Gyulafehérváron* is állomást kell tartaniuk és csak azután érkezhettek eredeti utitervükhöz képest *Szovátára* és *Tusnádra*, majd *Borszékra* és *Előpatakra*, ahova szintén kaptak meghívást. A Zolnay nővéreket, kik egy csapással meghódították Erdély urtársaságát, körutjukon impresszáriójuk *Keömley Gyula* színigazgató és felesége kísérik.

(*) **A Városligeti Színházban** vasárnap délután *mérsékeit helyárakkal*, *Küry Klárát*, a kiváló primadonnával a czimszerepben, a szenzációs sikerű „*Erdészleány*” operette kerül színre. Szombaton és vasárnap este a színház második kasszadarabját, a folyton zúfolt házakat vonzó „*A smokk-család*” című pompás énekes bohózatot adják.

(*) **Új színház Budapest.** Az Aréna-ut és Dembinszki-utcák sarkán épülő, s most már az építkezés befejezése előtt álló hatalmas bérpalotában, amely az Építómunkások Országos Szövetségének a tulajdona, tágas színházhelyiség is készül, amely 700 személyt képes lesz befogadni. Az új színházhelyiségből eredetileg munkásszínházat akartak csinálni, ez a terv azután meghiúsult s arról volt szó, hogy ezen a helyen a Thália-társulat tart majd előadásokat, amely most helyiség hiányában szünetel és feloszlott. A Thália-társulat reménye, hogy az új színházhelyiséget megkaphatja, meghiúsult: az új színházat Nagy

Endre, a Modern Színház Cabaret agilis igazgatója bérelte ki. Nagy Endrének Új színházában minden este három egyfelvonásos darab fog színpadra lépni s lehetőleg az a törekvése, hogy műsorát tisztára magyar szerzők darabjaiból állítsa össze. Nagy Endre legújabb vállalkozása irodalmi körökben nagy rokonszenvvel találkozik. Az új színház az ősz végén nyitja meg kapuit a közönségnek.

(*) **A Nemzeti Szalon nyári kiállítása.** A Nemzeti Szalon nyári kiállításának harmadik ciklusa e hónap 15-én nyílik meg s az érdekes tárlat a fővárosban átutazó és a Szent István-napi ünnepélyekre felérkező közönségnek egész napon rendelkezésére áll. A kiállítás reggel 9-től este 6 óráig van nyitva és a belépődíj személyenként 1 korona.

(*) **„Az Amatőr“.** Pompásan illusztrálva és szép szövegtartalommal jelent meg a magyar amatőrfényképezők és szaklapjának legutóbbi száma is, melyből úgy a műkedvelők, mint a hivatásos fényképezők, sőt még a nagyközönség is élvezetet meríthet. Így mindenkit érdekelhet a művészi fényképezés története, melyet Fejér Imre cikksorozataiból ismerünk meg. Szeghalmy Gyula (Szeghalom), a vetítő objektívőről, Pusztai Miklós az aranyfűző pótlásáról, Papp Béla a fotográfiarajzolásról, Szolgyányi Sándor a bromolajnyomásról, Hajdu Frigyes (Temesszlatina) a fényképezés szerepéről a bűnügyi nyomozás terén és a kevéssé exponált lemezekről, mások a nemzetközi drezdai fényképezési kiállításról, számos új fényképezési eljárásról, szobabelsők és építészeti felvételekről írtak e számba is, melyet a bő rovatokon és hasznos tanácsokon kívül még bámulatlanul szép fényképek kitűnő reprodukciói is díszítenek. „Az Amatőr“ kiadóhivatala, Budapest, VII., Baross-tér 15.

(*) **A Kecskeméti dalünnep versenydíjai.** Az országos dalünnepen résztvevő és versenyző dalárdák jutalmazására tudvalevőleg 37 versenydíj áll a zsűri rendelkezésére. A díjakat, amelyek a magyar ötvös- és képzőművészet remekét, már be is szerezték. Eddig a következő díjakat jelentették be a dalünnep intézőbizottságánál: Az Országos Szövetség részéről: Az Országos Szövetség nagy aranyérme. Abrányi Kornél emlékdíj (ezüst plakett email díszítéssel, Abrányi arc képpel). Lung György emlékdíj (ezüst csutora, Dombormű). A kultuszminiszter három díja (kékkel kirakott antik ezüstseleg, Holló Barnabás „A leselkedő betyár“ bronzszobra és Telcs Ede „Mariska“ bronzszobra). Zichy Géza gróf díja (ezüst serleg 32 éremmel), Bárczy István dr. díja (ezüst kulacs). A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság díja (ezüst kulacs). François Lajos igazgatóválasztmányi tag versenydíja: 20 drb 10 koronás arany, a III-ik csoportban első díjat nyert versenyző dalegyesület részére. A máv. Istvánelki főműhely „Testvériség“ dalkörének versenydíja (ivókiért). A „Danubius“ budapesti daloskör versenydíja (ezüst díszítésű ébenfa karnagyi vezénylőbot). Zseni József alelnök versenydíja. Törley József díja (ezüst serleg). Kecskemét város díjai (Vastagh György „A csikós“ szobra. Az ének allegorikus csoportozata ezüstből). Kecskemét város: Holló Barnabás bronzszobra „A leselkedő betyár“. Fodor Mihály helyettes pénzügyigazgató: ezüst babérszörny. Révész István prépostplébános: ezüst palmaág. Kecskeméti római katolikus egyház: nagy ezüst serleg. Kecskeméti városi dalárda: ezüst palmaág. Kecskeméti Takarékpénztár Egyesület: ezüst kehely. Kecskeméti Leszámitoló- és Pénzváltóbank: ezüst olajág tokban. Kecskeméti Központi Takarékpénztár: ezüst kehely. Kecskeméti Kereskedelmi Iparhitelintézet és Népbank: ezüst kehely. Kecskeméti Közgazdasági Bank: ezüst kehely. Kecskeméti Kaszinó Egyesület: ezüst kehely. Tegze Gyula dr.: ezüst babérszörny. Katona-család: díszes ezüst váza. Kecskeméti Polgári Dalkör: ezüst lant. Kecskeméti Polgári Kör: ezüst babérszörny. Kecskeméti Felsőkerületi Függelenségi és 48-as Kör: ezüst serleg. Kecskeméti Sajtószövetség: díszes ezüst emléktárgy. Kecskeméti református egyház: 1624-ből való, Kecskeméten készült ezüst kehelynek hű másolata. Csáki Károly gróf väci püspök: bronz lovas szobor. A Kecskeméti Iparegyesület versenydíja: ezüstbabérszörny. Két díszes zászlószalag. Jótékony Nőegylet és az Izt. Jótékony Nőegylet, két aranyérmes dalárda részére.

EGYESÜLETEK.

(—) **Az Eötvös-Collegium új tagjai.** A Bárány Eötvös József-Collegium üresedésbe jött helyeire hirdetett pályázaton 59 jelesen érett középiskolai tanuló vett részt. A vallás- és közoktatásügyi miniszter határozatával a következő ifjak vétettek fel. **Allami javadalmozásu helyekre:** Gál E. Kálmán (Fehértemplomi állami főgymn.), Kappel Gyula (Nagyvárad áll. főreál.), Kardos Lajos (Debre. czeni ref. főgymn.) és Németh Gyula (Karczagi ref. főgymn.). **Felfizető helyekre:** Eckhart Sándor (Aradi kath. főgymn.), Horváth Endre (Csurgói ref. főgymn.), Illés Gyula (Szentesi áll. főgymn.) és Weissberger Ede (Fehértemplomi áll. főgymn.). **Egész fizető helyekre:** Borcsiczky Béla (Szegedi kegyesr. főgymn.), Mészáros György (Verseczi áll. főreálisk.) és Wallner Ernő, (Veszprémi kegyesr. főgymn.).

FŐVÁROS.

(*) **Kinevezés.** A belügyminiszter ma tudatta a fővárossal, hogy az I. – II. kerületi anyakönyvvezetőséghez Barakovits Kálmán irodaségdöntőt, a VIII. kerületi anyakönyvvezetőséghez pedig Lipovetz Antal segédintézet anyakönyvvezetőhelyettesnek nevezte ki s fölhatalmazta őket a házasságkötéssel is.

(*) **Gyáli-ut-i piac megnyitása.** A Gyáli-ut mentén a főváros által épített munkáslakásokba e hónapban már be is költöztek a lakók. Ezeknek, valamint az ott levő fuvartelep lakóinak és a kórházak s katonai raktárak alkalmazottainak élelmiszer szükségletéről a főváros tanácsa ugy gondoskodott, hogy a munkáslakásokkal szemben egy négyszáz négyszögmeternyi területet jelölt ki, amelyen a piaci árúrok foglalának helyet. A piactér 20 méter hosszú és 4 méter széles deszkaszint fognak építeni, amelyben az állandó árúritók a heti vásári napokon kívül is árusíthatják czikkeiket. A piac már holnap megnyílik és a tanács utasította a IX. kerületi előjáróságot, hogy a piac forgalmát minden eszközzel mozgássa elő, valamint megkereste a főkapitányságot, hogy közrendészeti szempontból gondoskodják a megfelelő felügyeletről.

(*) **A Mátyás-templom új orgonája.** A király a budavári koronázó Mátyás-templomnak új orgonát adományozott. Ezt az orgonát pénteken, augusztus 13-án délután hat órakor mutatják be meghívott közönség előtt. A zárjellegű bemutatón orgonakísérettel énekszámokat ad elő I. Brunner Irén és ifjabb Ödly Lehel.

(*) **Új villamos-megálló.** A tanács ma tartott üléséből fölhívta a villamos vasut-társaságot, hogy a Hungária-körút és Juranis-utca sarkán megállóhelyet rendezzen be.

(*) **A kenyérgyári bizottság ülése.** A kenyérgyári bizottság ma délután fél 5 órakor Melly Béla tanácsnok elnöklésével ülést tartott, amelyen a jövő héten megnyitandó kenyérgyár üzemvitelének főbb módzatait folytatólagosan megállapították.

SPORT.

Tátralomniczi versenyek.

— Harmadik nap. —

A reás favorit *Anecdote* zsákmánya lett a nap főszáma: az 5000 koronával dotált *Hölgyek díja* és a verseny eredményét reálisnak mondhatjuk, mert a mezőnyben a legjobb volt.

Részletes eredmény a következő:

I. **Bladók handicapja.** Díj 1500 korona. Táv 2000 méter. 1. Bartosch E. 4. mp Lothian 64 kg (Krause). 2. Seprösi ménés 3. sk Bagola 68 kg (Baich). 3. Fejér J. 4. sk Igazság 66 kg (Pálffy). Futottak még: Páfrány (Czárán), Grand Seigneur (Vay), Dunois (Neimans). Könnyen két hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot: 34, 20: 31, 101.

II. **Hölgyek-díja.** Díj 5000 korona. Táv 1600 méter. 1. Oroszvári ménés 3. sk *Anecdote* 63 és fél kg (Kiss). 2. Lukács E. 3. sk Szerény 63 és fél kg (tulajd.). 3. Dávid E. 3. sk Setétkapu 71 kg (Czárán). Futottak még: Orgazda (Krause), Riga (Zangen), Dsidás (Pálffy), Flying Jib (Baich). Küzdelem után egy hosszal nyerve, egy és fél hosszal harmadik. Tot: 10: 20, 20: 23, 24, 24.

III. **Szepeességi díj.** Díj 1800 korona. Táv. 2400 méter. 1. Dávid E. pm Triumvir 60 kg (Klimscha). 2. Gr. Orsich P. sk Colette 61 és fél kg (Stehno). 3. Comp K. W. sher Mirabeau 57 és fél kg (Vajda). Futottak még: Pilinga (Neimann), Maricza (Fries). Küzdelem egy hosszal nyerve, három hosszal harmadik. Tot: 10: 30, 20: 32, 29.

IV. **Tátra-díj.** Díj 1500 kor. Táv. 2400 méter. 1. Bartos E. 4. pm Sirius 72½ kg. (Krause). 2. Thomka Z. 5. sk Soltykoff 69½ kg. (Baich). 3. Jankovich-Bésán Gy. 5. sk Pythia 73½ kg. (Czárán Z.). Futottak még: Blanche (Neimans), Glanue (Vay), Ifjasszony (Pálffy), Dummeit (Zangen), Nevermore (Zsivanovits). Könnyen egy hosszal első, egy hosszal harmadik. Tot: 10: 42, 20: 41, 60, 27.

V. **Vigasz díj.** Díj 1500 korona. Táv 1400 méter. 1. Oroszvári ménés 4. sk Hát te 72 kg (Kiss G.). 2. Dávid E. 4. sk Paraber 70 kg (Czárán Z.). 3. Gr. Forgách I. 3. sk Gyöngyvár 66 és fél kg (Pálffy). Futottak még: Lotto (Baich), Landeskind (Vay), Hester (Krause), Oliveto (Neimans), Campanile (Zangen B.) Küzdelem után két hosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot: 10: 18, 20: 28, 31, 106.

(*) **Atlétkai viadal jótékony célra.** A Magyar Athletikai Club a Dunántúli Közművelődési Egyesület javára augusztus hó 21-én (szombaton) és 22-én (vasárnap) délután 3 órakor a MAC. mar-

gitszigeti sporttelepén nemzetközi atlétikai viadalt rendez a következő feltételekkel:

Nevezési határnap augusztus hó 16-án. Nevezések a Magyar Athletikai Club titkárához küldendők. (Lauber Dezső, III. ker., Margitszigeti sporttelep.)

Augusztus hó 21-én (szombaton): 1. 100 yardos síkfutás. 2. Negyed angol mértföldes síkfutás. 3. Fél angol mértföldes síkfutás (bajnokok kizárva). 4. 220 yardos síkfutás (handicap). 5. 1 angol mértföldes síkfutás (handicap). 6. 4×100 méteres stafétafutás. 7. Diszkoszvetés. 8. Rudugrás. 9. Súlydobás (handicap). 10. Magasugrás (handicap).

Augusztus hó 22-én (vasárnap): 11. 220 yardos síkfutás. 12. 2 angol mértföldes síkfutás. 13. 100 yardos síkfutás (handicap). 14. 120 yardos gátfutás (handicap). 15. 4×¼ angol mértföldes stafétafutás. 16. Súlydobás. 17. Gerelyvetés. 18. Kalapácsvetés. 19. Magasugrás. 20. Távolugrás.

A viadalt a Magyar Athletikai Szövetség szabályai szerint rendezik.

(*) **Labdarugók ülése.** A Magyar Labdarugók tanácsa augusztus hó 13-án, pénteken este 8 órakor (VIII., Rákóczi-ut 9. sz.) ülést tart. Tárty: 1. A Magyar Kupa tervezetének folytatólagos tárgyalása. 2. Indítvány a bajnoki aranyérmek kiadása tárgyában. 3. A Csepeli Athletikai Club ügye. 4. Október 3-iki szövetségi mérkőzés ügye. 5. Folyó ügyek.

(*) **A MAC. atlétikai versenye.** A Magyar Athletikai Klub augusztus 21-én és 22-én délután 3 órakor a margitszigeti sporttelepén nemzetközi atlétikai viadalt rendez. Nevezések, augusztus 16-ig a klub titkárához, a Margitszigetre küldendők. Döntésre kerülnek a következő versenyszámok: Augusztus hó 21-én, szombaton: 1. 100 yardos síkfutás. 2. ¼ angol mértföldes síkfutás. 3. ½ angol mértföldes síkfutás (bajnokok kizárva). 4. 220 yardos síkfutás (handicap). 5. 1 angol mértföldes síkfutás (handicap). 6. 4×100 méteres stafétafutás. 7. Diszkoszvetés. 8. Rudugrás. 9. Súlydobás (handicap). 10. Magasugrás (handicap). Augusztus hó 22-én, vasárnap: 11. 220 yardos síkfutás. 12. 2 angol mértföldes síkfutás. 13. 100 yardos síkfutás (handicap). 14. 120 yardos gátfutás (handicap). 15. 4×¼ angol mértföldes stafétafutás. 16. Súlydobás. 17. Gerelyvetés. 18. Kalapácsvetés. 19. Magasugrás. 20. Távolugrás.

(*) **A badeni úgátóversenyek** ötödik napjának eredménye a következő:

I. **Lancelot-verseny.** Díj 1700 korona. 1. Wolai ménés 4. sk Ella (Kéefe), 2. Nachtfaker, 3. Tingl-Tingl. Futott még: Woodwill. Tot.: 10: 33, 20: 39, 23.

II. **Mr. C. K. G. Billings-díj.** Díj 5000 korona. (I. Heat.) 1. Martin M. 7. sk Shady G. (Bodimer), 2. Virginia Jay, 3. Codero. Futottak még: Bella Fisko, Glenwood, M. St. Valient-Vincent, Grattan Bells, Dora, Jockey. Tot: 10: 17, 20: 27, 44, 102.

III. **Körmendi-díj.** Díj 1700 korona. 1. Hauser L. pm Fra Diavolo (Tappan). 2. Páva G. VI. T. 2. Zwerenz. 4. Czimbora. Futottak még: Vanity, Rákóczi, Kirschsclagerin, Belladonna, Czankó, Satteloffer, Fidelio. Fra Diavolora tét nem fogadtatott el. Tot.: 10: 40 (Páva G. VI. T.), 10: 30 (Zwerenz), 20: 57, 45, 33.

IV. **Mr. C. R. G. Billings-díj.** (II. Heat.) 1. Martin M. 7. sk Shady G. (Bodimer). 2. Virginia Jay. 3. Glenwood M. Futottak még: Bella Fisko, Codero, St. Vallient-Vincent, Dora, Jockey. Tot.: 10: 18, 20: 26, 32, 41.

V. **Végeredmény.** 1. Shady G. 2. Virginia Jay. 3. Codero. Tot.: 20: 34.

V. **Urkoosis verseny.** Díj 1700 korona. 1. Wankó L. 4. sk Everl (Schwarzinger). 2. Muzerl. 3. Disciplin. Futottak még: Pogány, Geisha, Képvisező, Nikola, Antrima, Amibos, Dallos S. Tot.: 10: 91, 20: 46, 41, 42.

VI. **Kettesfogatu urkoosisverseny.** Díj 2000 korona. 1. Mr. Horsefool Lydia-Gretl G. (Treibitsch). 2. Asan — Fondor. 3. Zaveija — Simandl. Futottak még: Bátor — Kedvesem, Minkusch — Krampus. Tot: 10: 20, 20: 27, 35.

VII. **Liget-díj.** Díj 3000 korona. 1. Hauser L. skpk. Fancy Coulter (Tappan). 2. Gayton L. 3. Sei Schnell. Tot. 10: 22, 20: 26, 30.

(*) **A nyári meeting.** A szombaton kezdődő nyári meeting máris élénk érdeklődést váltott ki a lóverseny-sport iránt hevülők részéről és méltán, mert a Magyar Lovaregylet nagyon sikeresen állította össze a tizenhárom napra terjedő programot. Már első két napi nevezés is mutatja, hogy a legsikeresebb meetingek egyikének nézünk elébe, amit nem is csodálunk, mert az áldozatkész vezetőség a nagy, klasszikus események egész tárházával kedveskedik, amire kevés példa van. A meeting összdíjazása 597.500 koronában van megállapítva: ebből 447.500

korona jut a győzteseknek, 90.000 korona a második, 39.000 korona a harmadik, 2000 korona a negyedik helyezetteknek, 8000 korona a tenyészők díja, 2000 korona a trainereké és 9000 koronát képvisel a tiszteletdíjak összege. Reméljük, istállótulajdonosaink honorálni is fogják ezen áldozatkészséget, hogy emeljék a meeting sikerét.

(1) Turfírók. *Trafargar* a favorit 2:1-el a Kettős Ivadékversenyre. — *Alnok* biztos induló az Igazgatósági-díjban. — *Mátka*, melynek a Műlingi-díjban szenvedett accidenséről hírt adtunk, kimúlt. — Az *Osztrák Jockey Club* új versenyt kreált a jövő évi kottlingbrunni versenyekre: a Preis von Semmeringet, egy jobban díjazott stayer konkurrencziát háromévesek számára. — *Rouquin*, a Planner-istálló Szent István-díj crakje valószínűleg eleget tesz kötelezettségének a keddi Városligeti-díjban. — *Balaton*, a Helenenthal-díj ötödikje kötelezve van a keddi Kétévesek-versenyére, melyben a többek közt *Gourmande* is részt vehet. — A *Blaskovits-istálló* lovait az ez évi versenyekben elsősorban Janek Géza, másodsorban Cockeram lovagolja. — A *Szent István-díj* indulói: Bocccaccio (Miles), Hírnök II. (Cockeram), Herr Göd (Vivian), Roquin (Hewitt), Arlesienne (Carslake), Kaczér (Baumgartner), Dinom-Dánom (Aylin), Lángoló (Janek).

Nyilt-tér.

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáttól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.
— Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A nagyszorb pör. A mai folytatolagos tárgyalás alkalmával dr. Hinkovics védő javaslatot tett, hogy heraldikai szakértők állapítsák meg, hogy milyenek a szerb királyság, a szerb és a karlócazi patriarkátus zászlói és címerei, hogy vajjon ezek a jelvények a szerb nép közt ismeretesek-e és egyáltalában hogy mit kell címer alatt érteni. Ezután dr. Szolárics és Spanics védők tettek javaslatot mentőtanuk kihallgatása iránt. Ezután beállt a déli szünet. — A szerajevói „Srbska Riecs” szerkesztője — mint Szerajevoból jelentik — megjelent az ottani ügyészségen és feljelentette Nasztics Gyorgyet gyilkosságra való felbujtás és hatóság ellen elkövetett erőszak bűnéért. A feljelentés azokon a tényeken alapul, amiket a zágrábi felségárulási pörben a védők felemlítettek. A hadsereg és a bosznia-hercegovinai kormány ellen tervezett merénylőről van szó. A vádra tanukat is tud a „Srbska Riecs” szerkesztője.

A déli szünet után a védők, valamint egyes vádlottak mentőtanukra vonatkozó előterjesztéseket tettek. Kalenber vádlott Khuen-Hédervary gróf volt miniszterelnök és horvát bán kihallgatását kérte. A tárgyalást holnap folytatják, mikor az államügyész a védelem előterjesztéseire válaszol.

§ Elvi határozatok. A közigazgatási bíróság pénzügyi osztályának újabb hozott következő fontosabb elvi határozatait közli:

I. A jogügylet létrejöttének bizonyítására kiállított okirat alapján, habár azt az okiratot csak az egyik fél állította ki és habár az a szerződési megállapodásokat részletesen nem tartalmazza is: a kötött jogügyletre meghatározott illeték abban az esetben is jogosan követelhető, ha az ügylet csak okirat kiállítása esetében tartozik illeték alá. (2192/1909. sz.)

II. Attól a féltől, aki ellen közjegyzői okirat alapján végrehajtást rendeltek el, addig, míg részére a végrehajtást elrendelő végzést nem kézbesítik, az e végzés után fizetendő határozati illeték jogosan nem követelhető. (930/1909. sz.)

III. Azok a kiházasító-szövetkezetek, amelyek alapszabályaik szerint azonkívül, hogy tagjaiknak a segélyezés keretét meg nem haladó mérvű nászjutalékot biztosítanak, más biztosításokkal nem foglalkoznak s a nászjutalékokat tagjaiktól esetenként szedik be s felosztásuk esetében vagyoniuk maradványát jótékonycélokra fordítani kötelesek: az 1883. évi VIII. t.-cz. 3. és 4. §§-ban (az ill. díjgyűjtek 89. tétele IV. 1. és 2. pontjában) meghatározott illetékeket nem tartoznak fizetni. (22349/1907. sz.)

IV. A hitel biztosítására kiállított jelzáloglekötési okirattól járó illeték megállapításánál a perköltség biztosíték számításba nem vehető. (19589/1908. sz.)

§ Patronage-kongresszus. A II. országos patronage-kongresszus iránt, amelyet Budapesten ez év szeptember havának 10-én és 11-én a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében az igazságügyminiszter tiszteletbeli elnöksége mellett fognak megtartani, országsszerű nagy az érdeklődés. A Patronage-egyesületek országos szövetsége, mely a kongresszust rendezi, hazai patronage-ügyünk legfontosabb kérdéseit tűzte ki tárgyalásra, nevezetesen: 1. Mikép kellene a jelenlegi rabsegélyező-egyesületeknek címét és alapszabályait megfelelően átalakítani abból a célból, hogy ezek az egyesületek a patronage-munkásság teendőit kiszélesített hatáskörben is végezhessek? Mily eszközökkel volna legcélszerűbben kiterjeszthető az újra szervezendő patronage egyesületek munkássága az erkölcsi romlás veszélyének kitétt vagy züllésnek indult gyermekek és fiatalok megmentésére? Melyek a patronage munkásság vezérelvei, a züllés veszélyének kitétt vagy erkölcsi romlásnak indult fiatalok leányok, illetőleg nőrabok érdekében. 3. Melyek a legalkalmasabb eszközök arra, hogy a szabaduló raboknak elhelyezése még büntetésük kitöltése előtt biztosítható és számukra tisztességes munka szerzése megkönnyíthető? Mily eszközökkel lehetne a patronage tevékenységre szoruló fiatalok elhelyezését megkönnyíteni? E kérdésekre elméleti és gyakorlati szakférfiaktól véleményeket kért, amelyek a kongresszus irataiban tételnek közzé; két vastos füzet már megjelent, amelyekben igen értékes vélemények foglaltak. Ezekben feltárják az egész ország kriminalitás elleni küzdelem közvetlen szolgálatába álló egyesületeinek megalakulásuktól egész 1908. december hó 31-ig terjedő működését. E füzeteket a kongresszus iránt érdeklődőknek kívánatra készséggel megküldi a Patronage-Egyesületek Országos Szövetsége (Igazságügyminiszterium, II., 97.), ahol a kongresszusra vonatkozó minden kérdésre felvilágosítás nyerhető.

§ A drámairó postaskisasszony. A Bercsényi-utcai postahivataltól a télen nagy sikasztást fűdöztek fel. A hiány körülbelül ötezer korona volt s a pénz liptai Lipták Irén postakiadóhoz kezén tünt el. A budapesti főposta igazgatósága nyomban felfüggesztette állásától és elrendelte ellene a fegyelmi vizsgálatot. A fegyelmi eljárás során liptai Lipták Irén nagyon keveset törődött az ellene fűhözott váddal. Inkább az irodalmat művelte minden szabad órájában és mint színmű-író nem mindennapi tehetségnek adta jelét. A fegyelmi vizsgálat folyama alatt a krsasszony Berlinbe utazott, hogy a Berliner Deutsches Theaterhez benvujtott szindarabjának elfogadását megsürgesse. Berlini utazása előtt a kecskeméti színház t. valy decemberben nagy sikerrel adta elő A végzet című színművét, amely azóta a vidéki színházak repertoárján van. A postaigazgatóság feljelentése folytán az író nő ellen körözolevelet adtak ki. Mikor erről Lipták Irén értesült, márczius 6-án önként jelentkezett Berlinben, ahonnan május 14-én Budapestre szállították. Az ügyészség indítványára a vizsgálóbíró elrendelte ellene a vizsgálati fogságot. A lány a fogházban is szakadatlanul dolgozott és a minap Ketten egyedül című szindarabját a Vigszínház igazgatóságához nyújtotta be azzal a kéréssel, hogy a darabot azon a napon mutassák

he, amelyen a büntetőtörvényszék az ő sikasztási bűnpörét tárgyalni fogja. Ugyancsak ben a fogházban kapta az értesítést a Berliner Deutsches Theater-től, hogy az igazgatóság a Der Jockey című darabját előadásra elfogadta és novemberben lesz a darab premierje. Ezenkívül a fogházban irodalmi működést is fejtett ki. Aforizmákat írt, amelyek legközelebb jelennek meg könyvalakban, Fogházi aforizmak címen. Közben a vizsgálóbíró befejezte a vizsgálatot és az iratokat áttette indítványtétel végett az ügyészséghez, amely hivatali sikasztás büntetése miatt adott vádiratot liptai Lipták Irén ellen. A vádirat ellen az író nő védője kifogásokat adott be. Ma tárgyalta a vádtanács e kifogásokat dr. Langetablábíró elnöklésével és dr. Perényi bíró előadása alapján. A védő kifejtette, hogy Lipták Irén nem követett el sikasztást, hanem a hiányzó pénznek egy részét főnökének, özvegy Kovács Józsefné postamesternőnek kölcsönadta, a többi hiány pedig úgy származott, hogy saját kárára tévedett a pénz kezelésénél. A vádtanács, mielőtt a vád alá helyezés kérdésében érdemben határozott volna, elrendelte liptai Lipták Irénnek törvényszéki orvosokkal való megvizsgálását, hogy beszámítható-e, vagy sem. A vádtanács határozatának kihirdetése után a letartóztatott író nő a börtönőr kíséretében dalolva ment le a fogházba.

§ Bűnvizsgálat egy főorvos ellen. A pápai izraelita hitközségnek hosszú időn át volt elnöke, a dugszdagnak ismert Steiner Mayer, ez év február havában 98 éves korában Pápán meghalt. Hagyatékában a várt sok százezer korona helyett csak mintegy 50000 korona értékű vagyont találtak. Az örökösök egyrésze ezért a hagyatéki vagyon nagy részének elvonása miatt bűnvádi feljelentést tett dr. Steiner József pápai városi főorvos ellen, aki az elhunyt aggastyán vagyonát kezelte. Ez ügyben a győri kir. főügyészség a vizsgálatot elrendelte és a bűnyomozattal a veszprémi kir. ügyészt bizta meg.

§ A magyar gavallér. Speil Antal Róbert kereskedő ma kétféle becsületsértéssel vádolva állott a bécsi járásbíró előtt. Gróf Karácsonyi Jenő kamarás, titkos tanácsos s ennek fivére gróf Karácsonyi Aladár indították ellene a pert. Gróf Karácsonyi Jenő a Krantz-féle szállodában, ahol megszállott, két levelet kapott Speiltől, melyben sértő módon panaszkodik, hogy a gróf 20.000 koronás adósságát nem fizette meg, mely dr. Podwinec József elfogadványa alapján jár Speilnek. A július 8-iki kelettel ellátott levélben azt mondja, hogy ez az eljárás mutatja, hogy milyen egy magyar gavallér becsülete és semmirekellő, gazember és más hasonló szitkokkal illeti a gróft. A panaszosok hivatkoznak arra, hogy Speil tudta, hogy ezeket a leveleket a grófok titkára felnyitja és elolvassa, úgy hogy itt becsületsértésről, nem pedig becsület elleni vétségéről van szó. A járásbíró az összes bizonyítási indítványokat elutasította és a vádlottat felmentette, mert a levél zárva volt és gróf Karácsonyi Jenő nevére volt címezve, tehát a vádlott ezzel azt czéllozta, hogy a gróf személyesen olvassa a levelet és nem kellett tudnia, hogy a titkár még a magánlevelet is elolvassa. Miután tehát a sértés nem nyilvános, formai okokból a panasz visszautasítandó. A panaszosok képviselője felebbezett és a becsület elleni vétségre irányuló panaszt a rendőrség elé viszi.

§ A „minta”-férj. Perelesz Miksa kereskedő segéd méltán megérdemli e nevet. Ámbár csak négy éve házas, mégis oly rossz bánásmódban részesítette a feleségét, durva szidalmakkal illetve éhezlette, hogy ez kénytelen volt őt otthagyni és három apró gyermekével szüleihez menekülni. Perelesz erre bosszút forralt apósa ellen, mert őt okolta azért, hogy felesége elhagyta. Tegnapielőtt esie egy csomó ismerőse kíséretében megleste a Terézkertrton gyanultanul hazatartó apósát, Löwy Jakobot és késsel összecsurkálta az öreg embert. A vérbeborult Löwyt a mentők részesítették első segélyben, a vad férjet a főkapitányságra vitték. Löwy Jakab ügyvédje után már megtette a feljelentést Perelesz Miksa ellen súlyos testi sértés miatt.

§ A pénzeslevél. Richter Aranka aradmegyei nagypéli postamesternőt az aradi törvényszék sikasztásért hat hónapi börtönre ítélte. A postamesternő ugyanis éveken keresztül felbontogatta a pénzesleveleket és tartalmukat megdézsmálta.

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

használatára valódi áldás gyomorhajosoknak és székezőrülésben szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér.

KÖZGAZDASÁG.

Az értéktőzsdéről. Ma prolongációs nap volt a tőzsdén, de a tőzsde forgalma nagyon gyenge maradt. A nemzetközi piacon az árhullámzások a legszűkebb korlátok között mozogtak s csak a déli tőzsdén volt valamelyes forgalom a Magyar hitelrészvényekben. A helyi értékek piacán a Salgótarjáni és a Drasche-részvények voltak keresettek, melyek emelkedő árfolyamok mellett jutottak kötésre. A helyi közlekedési vállalatok részvényei is megjavították árfolyamaikat. Élénkebb volt az üzlet a Városi vasút részvényekben, melyek a déli tőzsdén 274.50 koronával voltak forgalomban. A járadékpiac változatlan.

A vasutak és a mértékűhitelesítés. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter rendeletét adott ki, melyben az időszakos hitelesítés végrehajtása dolgában legutóbb kiadott két rendeletét a közforgalmi vasúti vállalkozókra való tekintettel kiegészíti. A rendelet szerint a vasúti állomásokon használt mértékeket és mérőszközöket kivétel nélkül a helyszínen hitelesítik és ezt a hitelesítést a rendes időszakos hitelesítési közutaktól függetlenül a központi mértékügyi intézet és az illető vasúti vállalat igazgatósága által együttesen kijelölt mértékűhitelesítő-hivatal végzi. A hitelesítést két csoportban végzik, az első csoportban az időszakos hitelesítést először 1909. év folyamán és azután minden páratlan számú évben a második csoportban először 1910-ben és azután minden páros esztendőben. Az állomásokot ebbe a két csoportba a szóban lévő vasúti vállalatok igazgatóságával egyetértőleg a központi mértékügyi intézet osztja be. A vasúti vállalatok kötelessége, hogy a hitelesítésre kiküldött közegnek saját vonalán vasúti szabadjegyet biztosítson és hogy a hitelesítés céljaira szükséges helyiségeket és eszközöket díjmentesen rendelkezésére bocsássa. Az időszakos hitelesítésért állomásonként 20 korona általánosságban fizetendő, a hidmérlegekért a darabszám szerinti díjat is le kell róni.

Mikor nyílik meg a baja-báttaszéki hid? Ez a kérdés sok port vert már föl az érdekeltek körében s csak a múlt héten foglalkoztatta egy küldöttség révén Sztényi József államtitkárt is, ki akkor kijelentette, hogy az állam a hid korábbi megnyitására nem hozhat tetemes áldozatot. A vállalkozó részvénytársaság erre kérvényelt fordult a miniszterhez, hogy a hid-megváltási összeg követelése nélkül még október előtt adassék át a forgalomnak. A M. Á. V. teljesíthetőnek tartja az érdekeltség kérelmét az azonnali hidmegnyitás iránt és a M. Á. V. a műtanrendőri bejárást aug. 20-ra vagy 22-re jelzi.

Fizetéseketelenségek. A bécsi Creditorenverein a következő fizetéseketelenségeket közli: Schmeidl Gyula kereskedő Marosvásárhely; Braun Miksa kereskedő hagyatéka Ersekújvár; Fleisch Testvérek kereskedő cég Újvidék; Mandelbaum Mór kereskedő Alsó-Lendva; Schlesinger Vilmos kereskedő Lupény; Leimsidcr Salamon kereskedő Sambor; Rothenbacher Jenő kereskedő Botfalva.

Az üzemkorlátozás. A malmok sokkal gyorsabban kimondották az üzemredukciót, mint általában várták. A budapesti malmok képviselői ugyanis ma értekezletet tartottak, hogy 1909. december hó 1-től 1910. augusztus 1-ig az üzemet hetenként 4 napra korlátozzák. Mérvadó vidéki malmok képviselői már eleve kijelentették, hogy azonos módon már eleve kijelentették, hogy azonos módon fogják saját üzemüket kötelezőleg korlátozni, úgy hogy az ország összes malmjai egyöntetűen fognak eljárni.

Az osztálysorsjáték negyedik osztályának mai harmadik húzásán a következő főbb nyereményeket sorsolták ki:

90.000 koronát nyert: 58735.
2000 koronát nyertek: 8599 80901.
1000 koronát nyertek: 6091 18576 60321.
500 koronát nyertek: 6623 8896 17999 17575
22476 25832 27527 30077 47222 50054 58255
60770 64795 71370 73813 76381 81514 81043
92082 95860.

A többi kihuzott szám 170 koronát nyert.

A nemzetközi orvosi kongresszus és a tokaji bor. A Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesülete felterjesztést intézett Darányi Ignác földművelésügyi miniszterhez, hogy a Budapesten tartandó IX. nemzetközi orvosi kongresszus alkalmából a tokaji bornak mint gyógyitalnak érdekében létesítendő oropagandát támogassa. A miniszter készségesen

egyeztet bele, hogy tárczájának költségére minden kongresszusi tagnak két-két üveg tokaji aszu küldessék egy izléses ládikában, azonfelül pedig egy könyvecske, mely négy nyelven tárgyalja a tokaji borok készítését, vegyi összetételét és gyógyászati jelentőségét. A könyv szerkesztését Rácz Sándor szőlészeti és borászati felügyelő vállalta el, míg a különböző fejezeteket dr. Drucker Jenő, a M. Sz. G. O. E. igazgatója, dr. Drucker Viktor orvos és Krámszky Lajos kir. fővegyész írják. A borok az Országos Központi Mintapinczéből kerülnek ki.

Meghosszabbított előmunkálati engedély. A kereskedelemügyi miniszter a következő rendeletet adta ki: Dr. Kralovánszky László budapesti ügyvédnek a m. kir. államvasutak Monor állomásából kiindulólag Vasad község, valamint Csév és Pótharaszti puszták érintésével Ujhartyán községig vezetendő rendes, esetleg keskeny nyomtávú, gőzmozdonyú helyiérdekű vasútvonalra az 1902. évi augusztus hó 26-án 49790. sz. a. kelt rendelettel kiadott és legutóbb a múlt év július hó 9-én 56408. sz. a. kelt rendelettel meghosszabbított előmunkálati engedély érvényét a lejáratától számítandó további egy év tartamára meghosszabbítottam.

Ausztriába szánt husszállítványok bélyegzése. A földművelésügyi miniszter az Ausztriába kivitelre szánt friss husszállítványok bélyegzése dolgában a következő rendeletet adta ki: Azon kérdésre nézve, hogy az Ausztriába kivitelre szánt friss husszállítványok milyen bélyegzővel látandók el, illetőleg, hogy az ily friss husszállítványok a husvizsgálat tárgyában 1908. évi 54300. számú rendeletem 84. §-ában előirt bélyegzővel is lebélyegzendők-e, tudomásul és a netán szükséges utasítások kiadása céljából a következőket jegyzem meg: A kölcsönös kereskedelmi és forgalmi viszonyok szabályozása iránt Ausztriával 1907. évi október 8-án kötött szerződés XX-ik cikkének és az ehhez tartozó végrehajtási módokatnak életbeléptetése és végrehajtása tárgyában 1907. évi decz. hó 31-én 100.000 sz. a. kiadott rendeletem 22. pontja értelmében az Ausztriába irányított friss husszállítványok minden egyes darabját azzal a bélyegzővel kell lebélyegezni, amely bélyegzőt a vizsgálatot teljesítő hatósági állatorvos ezen minőségének igazolásául a husszállítványokra kiállított igazolványokra alkalmazni tartozik. Eszerint tehát az Ausztriába kivitelre szánt friss husszállítványokra a vizsgálatot teljesítő hatósági állatorvos saját hivatali pecsétjét köteles használni és az 543000 908. sz. husvizsgálati rendelet 84. §-ában előirt bélyegzés ily friss husszállítványoknál mellőzendő.

Gazdaszövetségek alakulása. A sopronmegyei gazdasági egyesület a nyár folyamán is folytatja a vármegyei kiscgazdák szervezésének munkáját és ezáltal is két gazdaszövetség alakult meg az egyesülettel kapcsolatban. Múlt hó 25-én alakult meg a győri gazdaszövetség, melynek elnöke Varga Sándor, alelnöke ifj. Szigeti Ferencz. Az alakuló-közgyűlésen résztvett mintegy negyven kiscgazda. — E hó 8-án megalakult a jobbáki gazdaszövetség, mely elnökül Szalay Dénes birtokost, alelnökül Mikó János községi bíróválasztotta meg. Az alakuló-közgyűlésen résztvett mintegy negyven kiscgazda. A gazdaszövetség megalakulásának előmozdításában jelentékeny része volt Németh Gyulának, a farádi szövetség elnökének.

Borvásár Sopronban. Sopronban október hónap elején a Sopronmegyei Gazdasági Egyesület borkiállítását és borvásárt rendez. Ez a kiállítás, illetve vásár, tisztán vidéki jellegű lesz. Célja, hogy a borvásárló közönség figyelmét a tavalyi jó minőségű borkészletre hívja fel, mely elég nagy mennyiségben áll a vevőközönség rendelkezésére.

Arutrolódás. Rákospalota-Ujpest állomáson beállott torlódás miatt f. évi augusztus hó 12-től kezdve augusztus 16-ig bezárólag a Rákospalota-Ujpestre rendelt kocsiromomány teherárak felvételét elő és romlandó áruk kivételével a Máv. bezüntette. Most felvett vagy utban lévő ily szállítványok azonban továbbbíthatók.

Állatorvosok a Balatonnál. A somogy megyei állatorvosok a napokban tartották Balatonföldváron közgyűléstükét Hajnal József főállatorvos elnöklésével. A közgyűlésen, melyen résztvett dr. Rátz István főiskolai tanár is, dr. Kukuljevicz József állatorvos bemutatta a községi állatbiztosító-társaságokról készített megyei szabályrendelet tervét, melyet a közgyűlés nagy tetszéssel fogadott. A somogy megyei állatbiztosító-társaságok szervezésének ügye a Balatoni Szövetség múlt téli gazda-

sági előadásai nyomán kezdett kialakulni és ha a tervezett szabályrendelet életbe lép, akkor az állattenyésztés fellendülésével a tejtermelés is fokozódni fog a Balatonnál, ami a fürdők fejlesztésénél rendkívül fontos kérdés. Tárgyalás alá vették a husszemle ügyét, különös tekintettel a balatoni viszonyokra. Este az állatorvosok a „Helka“-gőzhajón balatoni kirándulást tettek.

A székellyföldi közlegelő. Ismeretes, hogy Darányi Ignác földművelésügyi miniszter a székellyföldi állattenyésztés fejlődésének biztosítása végett nagyarányú segélyezési akciót indított. A miniszter ugyanis elhatározta, hogy legelők szerzésére a legmesszebbmenő anyagi támogatásban részesíti a községeket. E célból a miniszter egy bizottságot küldött ki a viszonyok megvizsgálására. A bizottság még májusban meg is kezdte működését, a nyári munkaidő azonban egyelőre megakasztotta a bizottság munkáját. Ez a körülmény különféle kombinációkra adott okot. Nevezetesen olyan hírek kerültek forgalomba, mintha a bizottság munkáját már befejezte volna. A forgalomban került hírekkel szemben legilletékesebb helyről kijelentik, hogy a bizottság munkáját még nem fejezte be s így a bizottság munkájának eredményéről még egyáltalán nem lehet beszélni.

A zambézi vízeséseinek értékesítése. Hogy milyen óriási méretekben dolgoznak a külföldi vállalkozók, arra jellemző az a tulságosan amerikai izü hír, hogy Dél-Afrikában egy társaság alakult 180 millió koronányi tőkével, amely óriási tervekkel foglalkozik. A Niagara-vízesés szélessége 570, a Viktóriáé 1700 méter; a Niagara magassága 53, a Viktóriáé 140 méter; a víztömeg, ami itt a sziklákon lehömpölyög, 20 európai folyó vízmenyiségével egyenlő. A társaság főcélja az, hogy a víz erejét villanyvilágításra használja ki és óriási villanyfejlesztő-telepet tervez. A vezeték hossza 1100 kilométer lesz. Eleddig Kalifornia dicsédkedett a leghosszabb, mintegy 350 kilométer hosszú vezetékkel, utána következett Franciaország, egy Avignon-környéki 220 kilométeres vezetékkel; a tervezett afrikai vezeték azonban mindkettőt messze felülmúlja. A Viktória-vízesés lőerőmennyisége még csak hozzávetőleg sem határozható meg. Az azonban meghatározható, hogy az 1100 km. hosszúságú kábelvezetéken át rengeteg mennyiségű áramvesztés lesz, ami az egész hír komolyságát erősen leszállítja.

A m. kir. postatakarékpénztár július havában. A takaréközletben 115.296 tételben elhelyezett 6,135.542 kor. 44 fillér, 49.115 tételben visszafizetett 5,120.935 korona 78 fillér s így a betétek összege 1,014.606 kor. 66 fillérrel haladta túl a visszafizetések összegét. A betétek állománya ez üzletágban 1909 július hó végén 93,959.627 kor. 74 fill. A betevők száma e hónap 5.690-el gyarapodott s összes számuk e hó végén 711.049. Zártta nyilvánított 842 betétkönyvecske. A csekk-és clearing-üzletben 983.955 tételben elhelyezett 287,083.587 korona 46 fillér és 191.570 tételben visszafizetett 287,623.414 korona 97 fillér. ennél fogva a betétek összegét 539.827 korona 51 fillérrel multa felül a visszafizetések összege. A betétek állománya ez üzletágban 1909. július hó végén 63,545.419 korona 60 fillér. A csekk-számla tulajdonosok száma e hónap 132-vel növekedett s a fennálló csekk-számlák száma e hó végén 18.288. A m. kir. postatakarékpénztár havi összforgalma a két üzletágban 1,339.936 tétel s 585,963.480 korona 65 fillér; teljes betétálladéka pedig a hó végén 157,505.047 korona 34 fillér. Az értékpapír-üzletben 1909. július hó végéig kiállított 4964 járadékkönyvecske, melyekre összesen 16,318.366 korona névértékű értékpapír van az intézetnél elhelyezve. A részjáradék-üzletben vásároltatott július hó végéig 300.600 korona névértékű 4 százalékos koronárészjáradék.

Állami kedvezmény. A kereskedelemügyi miniszter a pénzügyminiszter hozzájárulásával a Kolozsvár város tulajdonát képező és a Ganz és Társa vasöntőgyár r.-t. által bérbevevett elektromos áramfejlesztő telephely ipari célokra hajtóerőt szolgáltatató üzemága részére előzetesen biztosított állami kedvezményeket 1906. július 15-től számítandó 10 évre végleg engedélyezte és azokat egyidejűleg a Ganz-féle V. R. T.-ra átruházta.

Szénszállítás. A magyar kir. államvasutak budapesti állomásaira augusztus első hetében összesen 3014 kocsi szénrakomány érkezett meg. Ebből az államvasutak saját szükségletére 621, magánosok megrendelésére 2483 kocsi. Ugyanezen idő alatt 10674 kocsi raktak meg, még pedig az államvasutak saját céljaira 3207, magánosok céljaira 7467 kocsi.

TŐZSDÉK.

BUDAPESTI ARU- és ERTEKTOZSDE.

Gabonatözsde.

Budapest, augusztus 12.

A készpénzpiacra ma csendes volt az irányzat. Mérsékelt kínálattal szemben a malmok tartózkodók voltak és rossz árakat ígértek. Ezért csak közepes forgalom fejlődött ki, amelynek folyamán mintegy 25.000 q buza kelt el, közte 10.000 q szerb és semmi román származék, tartott tegnapi áron. A legdrágább eladási ár 29.30 korona volt 80 kilós tiszavidéki buzáért, a legalacsonyabb pedig 26.70 korona 78.5 kilós dunai, üszkös buzáért. Egyéb gabonemlék közül a rozs 10 fillérrel drágább, a zab 20 fillérrel olcsóbb, árpa és tengeri változatlan. Forgalmába került: 600 q rozs 19.30—19.40 koronás áron, 500 q árpa 14.90 koronás áron és 1300 q zab 15.00—15.80 koronás áron. A határidőpiacra a tengerentúli tőzsdékről ma reggelre egy czenttel magasabb jegyzések érkeztek, ami az irányzat szilárdulását indokolta ténnyé, mégis igen nyugodtan és körülbelül a tegnapi zárlat jegyzéseivel indult meg a mai üzlet. Kezdetben meglehetősen vétkedv mutatkozott ugyan, mire csekélységgel javultak a jegyzések, később azonban egyre jobban tulsulyra jutott a kínálat, mi mellett lassan visszaszorultak az árfolyamok. Az októberi buza 27.20 koronán indulva, 27.26-ig javult, aztán 27.00-ig gyöngült és zárlatkor 27.12 koronán maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az októberi buza hat fillérrel, az áprilisi buza tíz fillérrel, az októberi rozs nyolcz fillérrel gyöngült, az októberi zab változatlan maradt, az új tengeri nyolcz fillérrel javult.

A készpénz jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	28.20—28.75	79	28.20—28.75
"	76	28.25—28.65	80	28.25—28.65
"	77	27.95—27.35	81	27.95—27.35
"	78	28.05—28.45	82	28.05—28.45
Fejérmegyei	75	27.90—28.20	79	27.90—28.20
"	76	28.10—28.70	80	28.10—28.70
"	77	27.70—28.10	81	27.70—28.10
"	78	27.90—28.20	82	27.90—28.20
Pestvidéki	75	28.10—28.40	79	28.10—28.40
"	76	28.20—28.70	80	28.20—28.70
"	77	29.80—28.10	81	29.80—28.10
"	78	27.95—28.30	82	27.95—28.30
Bánsági	75	28.45—28.80	79	28.45—28.80
"	76	28.35—28.85	80	28.35—28.85
"	77	27.80—28.20	81	27.80—28.20
"	78	28.00—28.35	82	28.00—28.35
Bácskai	75	28.15—28.60	79	28.15—28.60
"	76	26.65—27.75	80	26.65—27.75
"	77	27.80—28.80	81	27.80—28.80
"	78	28.00—28.80	82	28.00—28.80
Rozs I-rendű új	—	19.50—19.65	—	19.50—19.65
középmínőségű új	—	19.30—19.55	—	19.30—19.55
Arpa takarmány I-rendű	—	15.40—15.60	—	15.40—15.60
II-rendű	—	14.80—15.20	—	14.80—15.20
Köles	—	—	—	—
Zab I-rendű	—	15.20—15.80	—	15.20—15.80
II-rendű	—	—	—	—
Tengeri belföldi új	—	15.50—15.70	—	15.50—15.70
Korpa	—	—	—	—

Eladatott:
 Buza: Tiszavidéki: 150 q 80 k, 29.30 K, 100 q 79 k, 29. K.
 Pestvidéki: 100 q 78 k, 28.60 K.
 Bácskai: 540 q 78.2 k 28.50 K, 540 q 78.2 k 28.50 K.
 Pancsova: 2000 q 77 k 28.20 K, aug.
 Bánsági: 100 q 78.5 k 28.55 K, 200 q 78.5 k, 28.55 K, 100 q 70.5 k 28.55 K, 100 q 78.5 k 28.80 K, sárga, 1000 q 78 k 28.60 K, 100 q 77.8 k 28.20 K, 100 q 77.5 k 28.20 K, 2400 q 77.5 k 28.65 K, 835 q 77.3 k 28.55 K.
 Dunai: 200 q 78 k 27.80 K.
 Becksereki: 4700 q 78.5 k 28.80 K.
 Szerb: 4000 q 78.5 k 27.80 K, 2284 q 78.5 k 28 K, 4000 q 77 k 28.85 K üszkös.
 Rozs: 150 q 19.40 K, kpf, 300 q 19.40 K kpf, par, 100 q 19.30 K kpf par.
 Zab: 100 q 15.70 K, kpf, 200 q 15.20 K kpf, 100 q 15.80 K kpf, 100 q 15.20 K kpf, 200 q 15.20 K kpf,

100 q 15.80 K kpf, 100 q 15.20 K kpf, 100 q 15.40 K kpf, 300 q 15 K kpf, 100 q 15.40 K kpf, 300 q 15 K kpf.
 Arpa: 500 q 14.90 K kpf par.

A határidőpiacraon elkelt:

Délelőtt.

Előforduló kötések (100 kg.-kint) 1909-re:

Buza októberre	27.20—27.26—27.16—27.24—27.27.16.
Buza áprilisra	27.58—27.62—27.38—27.50.
Rozs októberre	19.72—19.70—19.76—19.66—19.72.
Ujtengeri májusra	13.92—14.
Zab októberre	14.96—15.—14.94—15.02 K.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza októberre	27.12—27.14
Buza áprilisra	27.48—27.50
Rozs októberre	19.70—19.72
Ujtengeri májusra	13.98—14.—
Zab októberre	14.78—15.—
Repce augusztusra	27.60—27.80
Tengeri augusztusra	—

Budapesti gabonaforgalom.

1909. augusztus 10-től 1909 augusztus 11-ig.

	Erkezett	Elszállított
Buza	12759	100
Rozs	2955	—
Arpa	2251	3958
Zab	1939	108
Tengeri	—	6587
Liszt	202	12673
Korpa	—	2042

Értéktözsde.

Az értéktözsden változatlan a helyzet; a hangulat nyugodt, az irányzat csendes, a forgalom a legszűkebb keretben mozog, az árfolyamok pedig alig változnak. A spekuláció híján van minden ösztönzésnek és így tehát távol tartja magát az üzletlőt.

A medió-prolongáció, amely ma ment végbe, változatlan multkori díjtételek mellett gyors elintéztést nyert.

A külföldi tőzsdékről ma reggelre beérkezett tudósítások félig-meddig kielégítőek voltak, de azért mégis kedvtelenül és a tegnapi zárlatnál csekélységgel alacsonyabb jegyzésekkel nyílt meg az előtőzsde. A forgalom folyamán csendes irányzat mellett csak szórányosan fordultak elő üzletkötések, mi mellett az árfolyamok alig változtak.

A déli tőzsde üzletlenn volt. Berlin változatlan jegyzéseket küldött, ami persze nem járult hozzá az üzlet élénkítéséhez. Csak egészen jelentéktelen forgalom fejlődött ki, az árfolyamok jól tartották magukat.

A helyi értékek piacán a Jég- és viszontbiztosítás és a Városi villamosvasut iránt jó érdeklődés mutatkozott, az előbbi érték 19 koronával, az utóbbi 2 koronával emelkedett.

Forgalmába került a mai üzlet folyamán: Osztrák hitel 646.75—646.25 koronán, Magyar hitel 756.——757.25 koronán, Államvasut 731.——730.75—731.50 koronán, Leszámitolóbank 480.50—481.— koronán, Jelzálog 442.50 koronán, Rima 596—597—596.50 koronán, Városi villamos vasut 274.——275.— koronán, Közuti 570.50 koronán, Drasche 545—544—546—545.— koronán, Salgó 582.50 koronán, Jég- és vagyon-biztosítás 330 koronán, Magyar czukoripar 1978.— koronán.

A tőzsdén előfordult kötések:
 Osztrák hitel 646.75—646.25, Magyar hitel r. 758.——756.25, Osztrák-magyar államvasut 731.——731.25, Leszámitolóbank 480.50—481.—, Rimamurányi 596—597. Közuti vaspálya 570.50 korona.

A déli tőzsdén előfordult kötések:
 Osztrák hitel 646.25, Magyar hitel 757.—, Osztrák-magyar államvasut 731.—, Leszámitolóbank 480.50, Jelzálogbank 442.50, Rimamurányi 596.50—, Városi villamosvasut 274.——275.—, Közuti vaspálya 570.50, koronán.

Díjbiztosítások Osztrák hitelrészvényre: holnapra 3—4 korona, nyolcz napra 6—8 korona, aug. hónap végére 16—18 korona.

Utőzsde délután 4 órakor:
 Osztrák hitel 647.50, Magyar hitel 757.50, Államvasut 732.50, Leszámitoló 481, Jelzálogbank 442.75, Rimamurányi 597, Városi vasut 274.50, Közuti vasut 570 korona.

Bécsi gabonatözsde.

Bécs, augusztus 12. (Saját tudósítónktól.)
 A mai tőzsdén buzáért eleinte néhány fillérrel magasabb árakat követeltek, de mivel a konzum teljesen tartózkodott a vásárlástól, az eladók az árakat nem változtatták, de így is csak orosz származású buzában volt némi üzlet, egyébként a forgalom teljesen jelentéktelen és az árak minden cikkben változatlanok.

Jegyzetelt buza: új tiszavidéki 14.80—15.20, bánáti 14.50—14.85, tótfelvidéki 14.30—14.80 déli vasuti 14.10—14.60, romániai 14.40—14.70 kor.

Rozs: tótfelvidéki 10.15—10.25, csepeli 10.10—10.25, pestmegyei 10.20—10.35 déli vasuti 10.15—10.30, különféle magyar 10.10—10.20, osztrák 10.10—10.25 korona.

Arpa: Morvaországi 8.50—9.25, tótfelvidéki 7.75—10.15 kor.

Magyar tengeri 8.10—8.30, Cinquantin 10.—10.55 korona.

Magyar zab 9.90—10.30, válogatott 10.30—10.50, új 8.50—9.— korona.

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE
 Elektromágneses gyógyítás.
 Budapest, IV., Károly-körút 24., I. em. Lift
 Telefon 102—39.

Gyógytényezők	Főbb javallatok
Finsen-féle 10 lámpa fűrdők szívbaj és veredényelmeszedés ellen.	Általános idegesség (nervasthenia, hystéria), ideggyengeségi állapotok
Elektromágneses gyógyítás	Álmatlanság, Fejfájás, Hűdészek (Paralízis), Idegfájdalmak, Idegszabályozás (Neuralgiák, ischiás), Gerincvelő-sorvadás (Sciabes)
Röntgen sugarakkal való kezelés.	Szívbetegek, Veredényelmoszedés, Kőszvény és osz, reuma, Izületi és esontbajok.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).	Székrekedés, Daganatok, Anyagszerbajok (Elhízás, cukorbetegség, verszegénység) Bőrrejek, Bőrviszketeg, Lupus,
Kék fényvel való kezelés.	Najhullás, kopaszág, Szőrtelenítés (nőknél és arcon), Aranyeres esemék.
Villamos hőfűrdők (Elektrotherm).	
Villamos fényfűrdők.	
Villamos masszázs (Vibratio).	
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.	
Villamos vízfűrdők.	
Szénasavas fűrdők.	
- Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig. —
 Kezelés egész napon át. Kivánatra prescripca.

Bécsi értéktözsde.

Bécs, augusztus 11. A mai előtőzsde irányzata barátságos volt, mert a new-yorki piacról magasabb árfolyamokat jelentettek. Erőteljes javulás mutatkozott Alpési részvényekben, amelyek a tegnapi záróárfolyamhoz képest 4 koronával magasabban nyíltak meg. Államvasuti részvény is emelkedett, Hitelrészvény tartott volt. Korlátok közt Prágai vasmű iránt érdeklődés jelentkezett, ellenben Dunagőzhajózási részvények nem voltak képesek tegnapi emelkedőket megtartani. Érdeklődés mutatkozott Általános építkezési társaság és Egyesült villamosági társaság részvényeiben is.

A déli tőzsde megnyitásokor az irányzat nyugodt, az árfolyamok tartottak. Később helyi vásárlásokra Államvasuti részvény emelkedett. Korlátok közt Egyesült villamosági részvénytársaság tovább javult. Berlin szilárd irányzatot jelentett.

11 órakor zárult: Osztrák hitel 646.25, Laenderbank 485.50, Bankgyesület 531.50, Államvasut 731.—, Déli vasut 109.—, Alpési 668.50, Dunagőzhajózási 1004.—, Prágai vasmű 2673.—, Egyesült villamosági 235.—, Általános építkezési társaság 185.—.

1 óra 30 perczkor jegyeztek: Osztrák hitel 646.25, Magyar hitel 756.—, Anglo 269.—, Union 553.—, Laenderbank 485.50, Bankgyesület 533.—, Államvasut 732.50, Déli vasut 109.—, Dunagőzhajózási 1006, Alpési 667.—, Prágai vasmű 2676.—, Török sorsjegy 184.75, Májusi járadék 95.90, Márka 117.36, Általános építkezési társaság 189.—.

Bécs, aug. 12. (Magyar értékek zárata). 4 százalékos arany-járadék 113.40, Tiszai és szegedi kölesön sorsjegy 142.25, Magyar hitelbank részvény 757.—,

TELKABÁT 35 selyem **45** prima ölt. **30** frt.
 vagy **45** vagy **30** frt.
 angol **45** vagy **30** frt.
 1 beléssel **45** 1 kabát **30** frt.

Csakis mérték szerint, első-rangú kivitelben
 Angol készpénzrendszerű uriszabótermek
ZÉLINGER SAMU
 Budapest, IV., Bolváros.
 Magyar-u. 3. I. em. Kossuth Lajos-utca mellett — Telefon 46—59.

Budapesti szurómarhavasár.

Budapest, aug. 12. Felhajtott 863 darab élő borju, (közte 27 rugott), 0 drb leölt borju, 0 drb növendékmárha, 0 drb élő bárány. Arjegyzések: elsőrendű élő borjúkért 84—92 fillérig, kivételesen 94— fillér, középminőségű élő borjúkért 74—82 fillérig, leölt borjúkért — fillér, silány és rugott borjúkért 46—70 fillérig, növendékmárháért — fillérig kilogrammonként (lev. nélkül). Az irányzat lanyhább volt, az árak 2—4 fillérrel kg.-ként csökkentek.

Heti lóvásár.

Budapest, aug. 12-én. (Hivatalos tudósítás.) A Tattersall telepén mai napon megtartott heti lóvásárra felhajtottak 267 drb. első osztályú, 420 drb. II oszt. lovat, összesen 687 darabot. Ebből eladott 436 drb. — A székesfőváros vásárolt 66 drb. vágólovat 80—132 korona között váltakozó áron.

Bécsi szurómarhavasár.

Eécs, augusztus 12. A mai vásárra fölhozta 4855 drb borjut, 798 darab fiatal sertést, 964 levágott sertést, 141 darab levágott juhot, 72 darab bárányt. Eladási árak kilogrammonként: Levágott borju 90—103 fillér, elsőrendű 110—138 fillér, legelője 140—148 fillér, élő borju 70—114 fillér, legelsőrendű 106—124 fillér, élő hussertés 116—140 fillér, élő hizott sertés 120—128 fillér, levágott hizott sertés 130—144 fillér, könnyű sertés 136—160 fillér, elsőrendű süldő 136—160 fillér, élő juh — fillér, levágott juh 80—108 fillér, bárány 20—34 korona páronként.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 12. —

Kinevezések. A belügyminiszter a szabadtéri állami gyermekmenhelyhez Lévai Odón dr.-t — eddigelő fizetletdíjjal megbízott igazgató-főorvost — a VIII. fizetési osztályba igazgató-főorvossá, továbbá az állami gyermekmenhelyhez települégyelönökké: Albrecht Saroltát, Bonis Lajosné, Borbély Gizellát, Botár Laurát, özv. Balogh Sándorné szül. Németh Etelkát, Bicskey Emiliát, Bletter Ilonát, özv. Boros Árpádnét, Császár Saroltát, Dienes Mária, özv. Fekete Pálnét, özv. Farkas Jánosné, özv. Fekete Árpádnét, dr. Gaár Vilmosné, Halász Ilonát, Halacsy Morvai Emmát, Hajdók Idát, Katona Ellát, Kiss Annát, özv. dr. Kiss Istvánnét, Kristóf Juliannát, Kovács Istvánnét, özv. Kovaly Mártonné, Liszauer Irént, Lisching Juliannát, Mihó Rózát, Maximovics Veronát, Musits Margitot, Major Mariskát, Murakózy Aladárnét, Magó Erzsébetet, Németh Margitot, Oláh Emmát, Peőcz Mária, Polla Ilonát, Rössler Mária, Suszter Vilmosné, Simon Erzsébetet, özv. Sándor Jakabné, özv. Szigeth Nándornét, özv. Szírotyák Józsefnét, Szinák Piroskát, Szini

Arankát, özv. Türk Sándornét, Tamáschik Herminé, Terényi Ilonát, Töke Etelt, özv. Völgyi Géznét, Várady Arankát, Várady Szidóniát, Visky Dezsőné és özv. Weisz Sándornét;

a sátorlajuhelyi törvényszék elnöke Hanusovszky József sátorlajuhelyi törvényszéki napibéres szolgát a sátorlajuhelyi törvényszékhez hivatalsszolgává nevezte ki.

Átnevezés. A brassói törvényszék elnöke András Károly gyergyószentmiklósi járásbírósi hivatalsszolgát a zernesti járásbíróshoz helyezte át.

Pályázatok. A szépsiszevgyörgyi pénzügyigazgatóság pénzügyi szemlési állásra két hét alatt; a nagyszalontai állami főgimnáziumnál iskolaszolgái állásra október hó 1-éig; a kolozsvári posta- és táviratigazgatóságokhoz a Körösfő (Kolozs vm) és Nyáradkarácsony (Maros-Torda vm.) községekben betöltendő postai ügynöki állásokra augusztus hó 20-áig; a pozsonyi állami kórház igazgató főorvosához másod-orvosi állásra augusztus hó 25-éig; a pécsi posta- és táviratigazgatóságokhoz a Molnár községben (Zala vm) betöltendő postai ügynöki állásra augusztus hó 20-áig; a budapesti III. számú kataszteri helyszínelési felügyelőséghez becslobiztosi gyakornoki állásra két hét alatt, a kassai posta- és táviratigazgatóságokhoz a Mezőzombor és Görögnye községekben (Zemplén vm.) betöltendő postamesteri állásokra augusztus hó 20-áig nyújtandó be a szabályszerűen felszerelt kérvények.

VIZÁLLÁS.

aug 13. aug. 12.		aug 13. aug. 12.	
méter		méter	
Inn	Scharing 2.44 2.15	Lisza	M. Sziget 0.14 0.02
Duna	Pasu 3.09 2.00		Tekeláza 0.08 0.02
	Linz 0.47 0.37		V. Namény 0.96 0.88
	Becs 0.56 0.36		Tokai 0.46 0.36
	Pozsony 2.35 2.40		Tiszafüred 0.54 0.54
	Komárom 3.24 3.32		Szolnok 0.58 0.54
	Budapest 3.06 3.39		Csongrád 1.4 0.98
	Paks 2.58 3.01		Szeged 0.80 0.87
	Mohács 4.08 3.99		T. Beöcs 0.70 0.63
	Gombos 4.20 0. —		Tibet 2.68 2.58
	Uvidék 3.34 3.22	Ondava	Hód 1.10 1.18
	Pancsova 2.05 1.82	Tapoly	Bánfa 0.40 0.48
	Órsova 2.37 2.17	Fodrog	Ladiméz 0.95 0.99
Morva	Morvafalu 0.79 0.80	Sajó	Zsolya 1.45 1.48
Vág	Zselna 0.30 0.25	Hernád	H. Németh 0.18 0.16
	Trenesen 0.18 0.17	Berejtő	Margitta 0.12 0.08
	Szered 0.46 0.47	R. U-falu	0.80 0.25
Kába	Szt.-Gothard 0. — 1.20	Körös	Csúsa 0.40 0.40
	Sárvár 0.81 0.38	N. Váradi	0.10 0.24
	Győr 2.66 1.88	Beleny	0.27 0.30
Drava	Város 2.14 1.88	Tenke	0.10 0.32
	Zákány 0.84 0.86	Gurahone	0.34 0.34
	Bares 1.30 0. —	Borosjenő	0.56 0.34
	Eszék 2.62 2.74	Pékes	0.28 0.34
Mura	M. Szeledah. 1.84 1.54	Maros	Gyoma 0.14 0.02
Szava	Zágráb 0.08 0.08		Gy. Fehérrár 0.32 0.34
	Szizrek 1.01 1.06		Brianyicska 0.25 0. —
	Milrovicza 2.38 2.48		Soborsin 1.05 1.4
Szamos	Décs 0.47 0.46		Arad 0.02 0.02
	Szatmár 1.04 0.07		Makó 0.30 0.34
Kraszna	N. Majlány 0.38 0.42	Temes	K. Kostely 0.11 0.24
Latorca	Munkács 0.4 0.02	Bega	Kiszló 0.58 0.54
Laborez	Hononna 2.10 0.10		Temesvár 0.70 0.55
Ung	Perceseny 0. — 0. —		Becskek 1.02 1.82

nőül mély a grófhöz, vagy a tábornok családjaához kell költözöd. Kocsija lenn vár rád; a gróf atyád szobájában. Atyád többszörösen vékesnek tart, a szörnyű esetért mindenben téged tesz felelőssé. Hogy pedig még a történetek után is pártját fogod Du Charrasnak, s nemcsak menekülését segítetted elő, de bátyád utolsó szavait is nyilvánosságra hoztad, ez engesztelhetetlenné tette atyádat. Botrányosnak tartja magaviseletedet, titkos találkozódat s ami azután történt — s csak mint Lorrain gróf nejét tudna újra maga elé bocsátani. Ez volt utolsó szava. Le akartam borulni elébe, hogy összetett kézzel kérjek bocsánatot a számodra, de szigorú arca, jég-hideg tekintete ajkaimra fagyasztották a szót. Nem volt bátorságom kérni őt Helén, csak reszkettem előtte s lesütött könnyező szemmel hallgattam ítéletét.

Helén nem sirt többé. Csak összeszorítá ajkait, visszafojtott egy nehéz sóhajt, s az utolsó könnyecskéjét. Mikor kétségtelemné vált, hogy atyja mily föltételt szabott elé, az ő haragot és gyűlölséget nem ismert hajadoni szive is megkeményedett. Egy pillanat alatt mintha egy évtizedet élt volna át, teljeste szívet el-fásító, lelket ölö keserűséggel, méltatlan szenvedésekkel.

Csakugyan igaz valóság, nem ijesztő rémkép többé — az atya kész eltaszítani a leányát!

S az eltaszított leány megtudja most e nehéz pillanatban, hogy benne is a Larocheok büszke, daczos vére foly. Nem azt a vágyat érzi többé, hogy még egyszer az atya lába elé vesse magát s megtagadott szeretetét vissza esdkelje. Ártatlannak tudja magát s megérti, hogy a szülői szereteten győzedelmeskedő, lelkeken, büszke gőg áldozata. Legyen tehát! Ha az atya az, aki így akarja! Legyen visszavonás és szeretetlenség, harcz és sötét gyűlölet az atya és leánya közt, ha a tisztá, nemes gyermeki szeretet értéktelen rongy, amit a szülő oly könnyen dobhat el magától!

Vagy olyan bűn az, hogy ő azt a férfit

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap leginkább a Dunántúl déli felén és Erdélyben meg az Alföld tulnyomó részén volt kisebb-nagyobb zivataros eső, melynek mennyisége helyenkint meghaladta a 10 mm-t, sőt Erdélyben néhol 20 mm fölé is emelkedett, Székelyudvarhelyen pedig 45 mm-nyi eső esett. A hőmérséklet többé-kevésbé súlydelt: a maximum Orsován meg Egerben 31 C° és a minimum Arva-Orvályán meg Tátrafüreden 6 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Tulnyomóan száraz idő várható, lényegtelen hőváltozással.

Sürgöny-prognózis: Száraz, enyhe.

Allomas	Magyaros méter	A hőmérséklet jelenségei	Szélirány és ereje	Csapadék	Hőmérséklet		
					max	min.	
A.-Szlátina	31.7	15.0	N	2	0	27	13
Ungvár	61.2	15.6	NE	1	0	30	12
Késmark	62.7	13.4	S	1	0	3	8
Losoncz	62.8	16.3	NW	1	0	28	14
Ogyalla	61.1	18.2	W	1	0	27	10
Budapest	62.0	18.2	NW	1	0	27	17
Hérsény	63.5	17.1	N	3	0	27	13
Keszthely	63.4	17.6	N	1	0	23	13
Pécs	62.4	19.4	N	3	1	4	22
Zágráb	62.5	19.9	NE	4	0	6	25
Hünne	60.6	19.5	N	2	3	1	34
Temesvár	62.4	19.9	N	6	4	1	31
Nagyvárad	60.8	18.1		0	23	32	15
Vajdahunyad	60.2	18.0	S	1	4	—	29
Nagyszecen	—	17.8	NNE	1	3	4	29
Szatmár	—	16.4	SSW	1	4	—	31
Eger	—	16.4	SW	1	0	—	23
Arvavárja	—	14.6	N	1	2	14	26
Selmeczbánya	—	15.0	NE	1	0	ny	26
Komárom	—	16.2	N	1	3	—	25
Magyar-Ovár	—	18.9	NW	2	5	1	31
Sopron	—	18.9	NW	1	—	12	31
Eszék	—	17.8	NA	1	4	—	28
Ciravonica	—	17.6	NE	1	4	9	32
Debrecen	—	18.0	N	1	4	22	32
Kecskemét	—	17.4	SW	2	4	1	31
Órsháza	—	17.0	SE	3	0	20	31
Arad	—	19.0	NW	2	4	1	32
Zempholya	—	—	—	—	—	—	—
Versez	—	—	—	—	—	—	—
Orsova	—	22.2	N	1	3	3	32

„EGYETERTÉS”

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS

A RENEGÁT

— EREDETI REGÉNY. —

IRTA: DÉRI GYULA.

43

Hogy megosztotta velem bánatomat, örömet, hányszor mentünk együtt anyám sirhalmához, hogy az együtt kötött koszorú emlékkövére tegyük! Mily türellemmel tanított ön engem, mily fáradhatatlan volt, mily örömet szentelte idejét az én szórakoztatásomnak! Hányszor vált gyermekké a gyermek mellett, mily feledhetetlenek azok a napok, amiket együtt töltöttünk! A vidám iskolaszünetek, nyaralásaink falun, utazásaink a tengeri fürdőkhöz... az első bál... S ah mennyi szép nap virradt volna még reánk a jövőben! En az ön leánya maradtam volna, én édes jó Lucym... édes anyám. Velem kellett volna laknia, Férfem szeretne volna önt, mint én szeretem... És most mindennek vége!

Egy szolga lépett be az ajtón, ki miss Lucy-t félrehívta s valamit mondott neki.

— Atyád hivat, szól a miss a szolga távozása után. Talán még megengesztelhetem. Várj csak! Most az egyszer nem leszek a hallgatag Lucy, a szerény angol kisasszony, ki nem akarja észrevenni, hogy neki jogai is vannak e háznál. Nem leszek tukar a szavakban. A kegyelmes urnak lesz min csodálkozni. Azal kiment a szobából.

Tíz perc múlva lehorgasztott fővel, kisirt szemekkel tért vissza s így szólt:

— A szikla nem keményebb a te atyád szívénel.

— Ne ítéljünk fölötte válaszolt a leány sóhajtva. Ugye én valóban nagyot vétettem, s neki igaza van, hogy megbüntet érte.

— A kegyelmes ur, ki megtudta, hogy Lorrain gróf kezét visszautasítottad, ma nagybátyádat, Mertens tábornokot kérte magához s együtt azt határozták, hogy vagy

nem tudta és nem tudja egy pillanat alatt ugy kiszakítani a szívéből, mint őt az atya?

Vagy van olyan törvény is, mely a szívek ítélete fölött áll s azt parancsolja nekünk, hogy tagadjuk meg azt, akit legforróbban szeretünk? Átkozzuk el, akit büntelennel tartunk? Mikor haldokló rokona azt a fölmentő vallomást tette, neki az lett volna a kötelessége, hogy Du Charras Kamillnak bűnül tudja be a saját élete védelmezését? Át kellett volna őt szolgáltatnia üldözői dühének, ahelyett, hogy utat nyitott neki a menekülésre?

S ha abban bűn is van, amit tett, e bűnnek nincs kisebb büntetése, mint az atyá-átok?

Legyen hát ugy!

„Ki vagyok átkozva, nincs senkim. Csak az az ember, akit az én szerelmem tett földönfutóvá. Mint engemet az övé. Most már nem fogok róla lemondani. Nem, még akkor sem, ha a legrosszabb ember lett volna belőle... Szeretni fogom, ha az egész világ megvet is érte.”

Mertens tábornok lépett a szobába. Jóval túl a hatvanon, őszbeborult piros arcú barátságos vén katona volt, élénk szemekkel, melyeknek szigorú tekintetök lehetett valaha, mikor még a tábornok nem szük családi körben, hanem a kaszárnyában tartott fegyelmet.

A nyugalomba lépett tábornok Helén anyai nagybátyja volt. Jó módban élt, de nem volt gazdag, a Larocheok vagyonosságához viszonyítva, szegénynek lehetett mondani.

E két család közt, talán ép ez okból, sohasem volt benső viszony. Mertens büszke volt, Laroche gögös, egymást bensőleg soha nem szerették. Ha találkoztak, szívesen váltottak néhány szót, de a találkozást nem keresték s daczára, hogy a tábornok nyugalomba lépése után, mintegy hat év óta szintén Nimesban lakott, egyikőjüknek sem okozott volna nagy fejtörést összeszámolni, hogy hány-szor látogatták meg egymást.

Helén talán csak háromszor volt Mertensék házában, mint növendék leánya rendszeren újévkor. Emlékezett Mertensné asszonyra, de

KÜLÖNFÉLÉK.

Dal.

— Oscar Wilde. —

Aranygyűrű s fehér galamb
Hozzád illő ajándék,
Kenderkötél s egy erős faág:
Magamnak im' ezt kívánnék.

Elefántcsontból házat neked
(Szűzi rózsát ablakába!)
Számomra egy szük ág elég
(Fehér a bürök virága)!

Tenéked jázmin- s mirtuság
(Piros rózsát se vess meg!)
Számomra ciprus és ruta
(A rozmarin a legszebb)!

És három kérőt is neked
(Ravatalra zöld fa lombja!)
Három lépésnyi föld nekem
(Liliomot ültess a siromra)!

Fordította:
Zoltán Vilmos.

(A waterloo-i árverés) A waterloo-i síkon szentély, jelentéktelen épület áll, amelyben azonban nagyon érdekes dolgokat láthat az, aki a világ-hírű csatamezőt meglátogatja. Nagybecsű világtörténelmi ereklyék vannak itt egybegyűjtve, melyek eredetileg Uxbridge lordtól, az akkori angol lovaság parancsnokától származnak. Több, mint három ezer waterloo-i emléktárgy van itt együtt, amelyeket közvetlenül a nagy csata után szedtek össze, vagy később a békés szántóvető ekéje akadott meg bennük.

Ezt az érdekes gyűjteményt ez év szeptember 3-án Brüsszelben árverés útján fogják eladni. Napoleonot eredő emléktárgy csak egyetlen egy van a muzeumban, egy pár ezüst sarkantyú, melyekbe az N betű és a császári korona van vésvé. Bizonyára futás közben vesztette el őket a megvert császár. A többi emlék a névtelen hősokról beszél; a karabélyok és muskéták, a piszto-

lyok és bajonetek, a sisakok és csákók, a kardok és lándzsák mind azokra emlékeztet, akik 1815 június tizenhét napján végső, elkésereedett küzdelemben hullatták piros véréket a rónságon. Mi minden nem jut az ember eszébe ebben az épületben! Az egyik üvegszekrényben a többek közt francia sas látható, melyet valamely halott gránátos kezéből csavarhattak ki a csata után. Szinte látjuk a gárdát, amint tömött sorokban rohan előre — meghalni. Ott lóg a falon a gárda hős parancsnokának, Ney marsallnak a képe is.

A kardok közt látjuk azt a két szabályt is, amelylyel Uxbridge lord és Milhaud vívfák rettenetes párvialukát. Hosszu, elkésereedett küzdelem után az utóbbi maradt halva a csataterén.

Hogy az árverés iránt nagy lesz az érdeklődés, az elképzelhető. A francziák, poroszok és angolok sietni fognak, hogy mindegyik megszerezze a maga nemzetre vonatkozó tárgyakat. De az óriások csatája, mely nagyot fordított a világ történetén, az egész Európát érdekli s így bizonyára lesz ott más nemzetbeli is, aki hozzá akar jutni egy-két emléktárgyhoz. A sok értékes kép és régi metszet a műértőket is vonzani fogja. A nagy csata főbb parancsnokait és érdekes epizódjait ábrázolják ezek a képek. Picton tábornok halála, Wellington és Blücher találkozására Bell Alliance-nál, a scott grey-k sortúze, mindmegannyi nevezetes pillanat megörökítése. A régiséggyűjtők és kereskedők a világ minden részéből tudolni fognak szeptember 3-án Brüsszelbe s bizonyára hozzánk is fog kerülni egy-két értékes tárgy.

A muzeumban levő összes dolgok francia, angol és porosz származásuk szerint csoportosítva katalógusban vannak feltüntetve. Es kalapács alá kerül annak rendje és módja szerint minden, az utolsó patkózigig. Az elesett hősök pedig csöndesen alszanak a termékeny hant alatt és mindenről almodnak, csak arról nem, hogy a praktikus Brüsszel az ő világra szóló küzdelemből is — üzletet csinál.

De ha a waterloo-i muzeum megszűnik is, készül más helyette s innen-onnan befejezést is nyer az a nagyszabású emlékmű, amely hivatva lesz hirdetni a nagy nap emlékét, a véres csatát, amely utolsó szereplése és katasztrófája volt egy tündöklő elméjű, világverő hadvezérnek.

(Kréta.) Az autonóm kormány legutóbbi fogantatott népszámlálásának eredményei szerint Kréta szigetnek most 301.273 lakosa van, közülök 153.559 a férfi és 147.714 a nő. Miután Kréta

területe 7800 négyzetkilométer, így tehát népességének közepes sűrűsége valamivel nagyobb a 36 léleknél. Habár a sziget voltaképp török uralom alatt áll, a keresztények mégis tetemesen szaporodtak; 1881-ben 205.284 keresztény lakosa volt Krétának, most 267.266, vagyis a keresztény lakosság 30 százalékkal szaporodott, míg a mohamedánok száma 73.234-ről 33.281-re, vagyis 55 százalékkal apadt. A zsidók száma 647 volt, most 726. A muzulman apadást a nagy kivándorlás okozza. — Kréta legnépesebb városai: Kanea 25.000, Kandia 23.000 lakossal. Kilencz helységnek népessége 10.000 és 5000 lakos között váltakozik, ötvenhété pedig 5000 és 2000 között.

(A fény baktériumölő hatása.) A higanygőz-lámpa ibolyaszínű sugarainak baktériumölő tulajdonságát Th. Nogier és Thévenot 1906-ban kísérletbevonhatatlanul kimutatták. E sugarak említett tulajdonságát legújabb Courmont és Nogier az ivóvíz sterilizálására használják fel. Egy kilencz Ampère és 135 Volt erősségű Komayer-féle lámpát egy vízzel telt vastartályban függesztettek föl és két perc múlva harmincz centiméter sugáru közben a víz teljesen baktériummentes lett, sőt még a Coli-bacillus és az Eberth-féle bacillus sem volt többé kimutatható. Hosszabb és rendszeres kísérletezés során megállapították, hogy rendes körülmények közt a víz tökéletes sterilizálására egy perc elegendő, míg ha a víz akár eredetileg, akár mesterségesen fertőztetett, kétpercnnyi eljárás szükséges. Föltétel azonban, hogy a víz átlátszó legyen, hogy tudniillik a sugarakat átbocsassa. Az egész eljárás alatt a víz hőmérséklete mindössze alig megismerhetőleg emelkedik és nyomban élvezhető. E kísérletnek nagy hasznát lehetne venni a városi vízvezetékek vizének sterilizálására céljából olyképen, hogy a nagy gyűjtő medenczékben erős kvarcz-higanygőzlámpákat helyeznek el. Ugyanezzel az eljárással a tejet is csiramentessé tehetjük.

(Miért nem jár Bernard Shaw színházba?) Bernard Shaw arról is híres, hogy sohasem jár színházba; kivéve természetesen, ha a saját színműveit láthatja. Valaki megkérdezte tőle az okát.

— Hogy én miért nem járok színházba? — szökött szelid humorral Shaw. — Hát csak azért, mert oly rettenetesen hortyogok, hogy biz én miattam ott senki más nem alhatik.

bátran elmondhatta, hogy nem ismeri, épp oly kevésbé, mint két leányát, kikről csak annyit tudott, hogy bár idősebbek nála, mégis ritkán fordulnak meg azokban a körökben, melyekbe őt egy év előtt bevezették.

Helén nagybátyja elé sietett.

A tábornok megölelte unokahugát.

— Velem jössz, kedves lányom? — kérde tőle szeretetteljesen.

— Onnel! — válaszolt szilárd és határozott hangon Helén.

— Jól teszed. Ahogy a szived parancsolja.

Nálunk nem lesz rossz dolgod, mindnyájan azon leszünk, hogy jól érezd magadat, amíg atyád ki nem engesztelődik. Azt hiszem nem tart az soká. Azért ne is busulj nagyon. Megígéred?

— Köszönöm a jószágát, nagybátyám, engedelmese gyermeke fogok lenni. Én is azt hiszem: nem tart az soká!

Aztán elhallgatott. A tábornok kémlelve nézett merev arcába s a fejét csóválni kezdte.

— De ilyet tenni! — mormogott a fogai közt. Ezzel a gyermekkel! Azért mert szíve van! ... És én még kezét nyújtok hozzá! De tehetek-e másképen?

— Mehetünk azonnal? — kérde Helén.

— Ugy sietsz? Bucsut sem akarsz venni a falaktól, ahol szegény anyád a szemét behunyta? Nincs egy emléked tőle, amit magaddal akarsz vinni?

— Itt semmi sincs, ami az enyém volna. Anyám emlékét a szivemben hordom.

Azután miss Lucyhoz fordult:

— Mi még látni fogjuk egymást, Lucy, ígérje meg ezt nekem! Ontól nem tudnék örökre megválni. Addig is emlékezzék rám, az ön engedelmes, szerető leányára!

Miss Lucy szemei nem lábadtak könnybe. Ugy érzé, mintha Helén lelki ereje ő rá is átszármazott volna, s nem akart gyöngébbnek látszani növendékénél.

— A kegyelmes ur gondoskodni akart rólam, — válaszolt miss Lucy, de én elbocsátásomat kértem. Nem tudnék egy napot tölteni nélküled

abban a háznál, ahol minden terád emlékeztet. A viszontlátásig édes Helén!

A két nő megcsókolta egymást, aztán Helén nagybátyja karján elhagyta az atyai házat.

XXIII.

Helént új otthonában nagynénje s unokatestvérei szeretettel s gyöngédséggel fogadták. Kimélték érzékenységét s egy szóval sem említették előtte a történeteket; az egész oly színben tűnhetett föl neki, mintha tájékozva sem volna a sors felől, mely közibük sodorta őt.

E tisztelet szenvedései iránt s az a figyelem, hogy vigasztalásaikkal nem háborgatták, de magára hagyták szobájában, hol könyeit nem kellett idegen szemek elől rejtegetnie, nagyon jól esett a boldogtalan leánynak. Ebből idején azt is megkérdezték tőle, hogy szobájában terítsenek-e számára vagy a családi asztalnál, s mikor rosszullettével mentegődött, senki sem erőltette, hogy a szobájából érintetlenül visszaküldött ételekhez hozzányuljon.

Estefelét az inas, ki ismét azért jött, hogy a vendég parancsát hallja, egy levelet tett asztalára, s aztán gyorsan elhagyta a szobát.

Helén izgatottan törte föl a borítékot s remegő szívvel olvasta e sorokat:

„Megvesztegettem nagybátyád cselédjét, hogy e levelet hozzád juttassam. Nem tudok eltávozni anélkül, hogy veled még egyszer ne találkozzam. Itt rejtőzöm a közelben. Kilencz óra után nálad leszek. Te szeretsz, és én tudom, hogy ajtódat nem fogom zárva találni.“

Helén megdöbbenve olvasta végig e sorokat. Az első, amire gondolt, az a veszély volt, hogy kedvesét Nimesban, hol mindenki ismeri, bármely perczben elfoghatják. A másik, hogy neki e látogatás elfogadásával nem szabad megsérteni nagybátyja családját.

Gyorsan határozott. Fölkereste nagybátyját, kinek egyenes nyílt jellemében föltétlenül bizott s beváltta őt viszonya ama titkaiba, melyek felől nem birhatta tudomással. Végül közölte vele a levél tartalmát is s tanácsot kért, hogy mit tegyen.

A tábornok elég jó lélekismerő volt ahoz.

hogy a fölöttébb rövid elbeszélésből is következtetést tudjon vonni ama viszony természetére, mely a szenvedélyes ifjú gyermeket Du Charras Kamillhoz fűzte. Mikor Helén elbeszélése véget ért, a tábornok így szólott.

— Ha azt kérdezted volna tőlem, hogy a történetek után szeresd-e tovább azt a férfit, vagy igyekezzél elfeledni? akkor én rábeszelnék, hogy tégy le róla s kérd meg őt, kerüljön örökre. De nem ezt kérdezted tőlem, mert erre gondolni sem akarsz. Csak azt kérdezted, hogy elfogadjad-e házamban. Ha azt hiszed, hogy szükségetek van e találkozásra, fogadd el, lehet hogy lemondás lesz a vége, lehet hogy terv a jövőre nézve, valami olyan, ami visszaadja nyugalmodat. Bűnsnek nem tartom, csak szerencsétlennek, mert hiszek a szavaidban, nincs tehát okom rá, hogy a házamba való lépést megiltam neki. Többre becsüllek semhogy, tanu akarnék lenni találkozásotoknál, beszélni azonban magam is akarok vele. Mondd meg ezt neki, s küldd hozzám.

Helén megígérte és visszament szobájába, mely a folyosó végén volt, egész közel egy csigalépcsőhöz.

Pont kilenczkor halk kopogás hallatszott, aztán felnyílt az ajtó s Du Charras Kamill lépett be. Arca sápadtabb volt a szokottnál, homlokán sötétebb árnyakat vetettek a gond barázdái, csak szemében villogott valami büszke dacz, az erély olthatatlan tüze.

— Eljöttem, hogy sohase váljak el többé tőled! szökött szenvedélytől remegő hangon, karjai közé szorítva a leányt, ki elaléva borult keblére. Eljössz-e velem? Messze viszlek, túl a tengeren, második házamba, mely menedéket adott, mikor száműzött voltam. Ott boldogok leszünk, sem a hatalom zsoldosai, sem atyád bosszúvágya el nem érnek. Szabadok leszünk és egymásé! Eljössz-e velem?

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK
Pénteken, 1909 augusztus 13-án

Király Színház Főv. Városligeti Színház

Jánoska
Farsangkoros zenés vígjáték 3 felvonásban. Írta Martos Ferencz és Jacobi Viktor.

A nagymama	Olely Flóra
Margit	Hornáth I.
Béni	Hornáth G.
László	Szirmai
Jánoska	Fényes A.
Sándor	Boros E.
Edinka	Lakos Vilma
Méda	Ótvös G.
A rozsdás báró	Papir S.
A tanár ur	Fenyvesi
Kovács Döme	Leiszler

Kezdeté fél 8 órakor

Műsor:
Szombat: Jánoska.
Vasárnap: Jánoska.

Nemzeti Színház
Zárva

Az erdészeleány
Operett három felvonásban
Kezdeté 1/2 8 órakor

Műsor:
Szombat: A Smokk-család.
Vasárnap d. n. Az erdészeleány.
Este: A Smokk-család

Főv. nyári színház

Adollárkirálynő.
Operett 8 felvonásban. Írták Willner A. M. és Grünbaum Frigyes; fordította Faragó Jenő.
Zenéjét szerzte Fali László.
Kezdeté 1/2 8 órakor

Műsor:
Szombat: Pillangó Kisasszony.
Vasárnap d. n.: Felhő Király.
Este: A csermillett harangok.

Brázay Mentholszesz
legmegbízhatóbb házi szer.
Biztos segítség!
Erősít! Üdit!
Egészségünket megóvjá!
Kapható mindenütt!
Próbaiveg ára 40 fillér.

Petroleum-, kátrány-, vegyi- és keményítő-gyárak figyelmébe!

A Szcakowa-i ammoniák-szódagyár berendezése eladásra kerül, még pedig a berendezés a következő:
Gőzgépek, gőzkazánok, tartányok, monteluk, keverő készülékek, futódaruk, szivattyúk gőz és transmissziós üzemre, gőzvacuum-szivattyúk, filterprések, elgőzőlőgőztető készülékek, emelő-gépek, komplett öntőde-berendezés kupolakályhával, öntöttvas és kovacsoltvas fedőlemezek, öntött oszlopok, vasgerendák, normális waggonok, waggon-tolópad stb. igen nagy választékban.

Miután főnti tárgyakat rövid időn belül a gyárhelyiségekből el kell távolítani, azokat egyenként is rendkívül mérsékelt áron adom el és így minden érdeklődőnek ajánlatos, hogy a berendezést a helyszínen megtekintse, ahol közelebbi felvilágosításokat és legolcsóbb ajánlatokat szívesen adok.

Czím: Abeles Emil Ammoniák-Sodafabrik Szcakowa, Galizien vagy Abeles Emil Budapest, V., Váci-ut 14. Sürgőnczím: Barsel Budapest.

Fővárosi Orfeum
Waldmann Imre igazgató. VI., Nagymező-u. 17.

Szombaton, 1909. augusztus 14-én
megnyitó előadás!

Az összes, fényesen újalakított helyiségek ugyancsak megnyílnak,
Nagyszabású új műsor!
Az előadás kezdete 8 órakor.

A télikerben reggeli 8 óráig **VÖRÖS ELEK** orgánazene-kara hangversenyez.
Jegyelővétel 10-1 és 3-5 óráig, péntektől, augusztus 13-tól kezdve, a nappali pénztárnál.

AMERIKAI PARK
Igazgató: FRIEDMANN A. Telefon 4-49.
Nyitva d. u. 6 órától reggel 4 óráig.

Ma a szenzációs új augusztusi műsor.
A nagy varieté színpadon:

FRED MARION a világhírt hangszerimitátor.

The Weiss drókfőtelmesítők és a többi 15 világhírt attrakció.

Olms és Carbeth komikus zsonglörök.

A Tabarin Moulin Rougeban:
Művészet a mez-
! telenségben !!
Adria meghosszabbított vendégszereplés!
Les Delys, A. de Marcy és a többi 15 elsőrendű táncmutató.
A honvédszék hangversenye **BACHO** karmester vezetésével.
Az előadások kedvesebben időben is meg tartatnak.
A színházra szóló belépőjegy ára 60 fill, 9 óra után 1 korona. Kedvezményes jegyek az összes dohányüzletben kaphatók.
A Tabarin Moulin Rougeba és a Nagy Varietébe váltott jegyek a területre is érvényesek.

A ROYAL-ORFEUM
a nézőtér s a színpad teljesen új, modern és díszes átalakítása után
augusztus hó 20-án
nyílik meg
szenzációs új műsorral.

Előjegyzéseket a megnyitó előadásra már most elfogad a Royal-Orfeum titkári hivatala, Erzsébet-körút 31. Telefon 110-22.

A ROYAL-ORFEUM előcsarnokában még 3 díszes kirakati szekrény és a vasfüggönyön 7 négyzetméter hirdetősi terület kiadó. Értekezhetni a hó 20-ig a Royal-Orfeum titkári hivatalában.

JARDIN de PARIS
Városliget, Erzsébet királyné-ut 1. Telefon 167-25
Kezdeté 9 órakor. Kezdeté 9 órakor.

Teljesen új augusztusi műsor.
Jegyeket lehet előjegyeztetni, mert augusztus hó 16-ától 26-ig vendégszerepel:

ANNIE DIRKENS,
a bécsi világhírt operette-primadonnája.
Előjegyzéseket a Jardin pénztárána 5 órától este 8-ig elfogadják.

HORGÁSZ
ALKALI SÓS SAVANYUVIZÉ
GYOMORÉGÉS ELLEN
KIVÁLÓAN ÉTVÁGYGERJESZTŐ
TIZ DALACKOT MÁR HÁZHÓZ SZÁLLITUNK.
FÖLRAKAT:
MAGYAR ÁSVANYVIZ FORGALMI és KIVITELI R.T.
BÁTHORY-U. 5. TELEFON: 162-84.

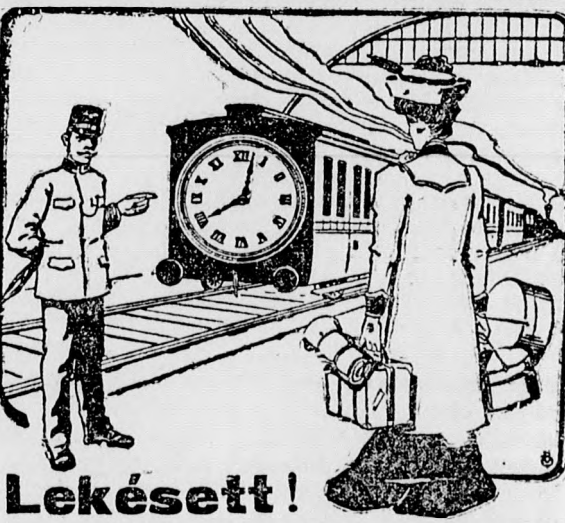
Mai korban
kell, hogy zongorakéntásban részesítse gyermekét minden

intelligens család
szívesen is tenné, de egyik másik

nincs
azon helyzetben, hogy készpénzért, vagy nagyobb részletfizetésre zongorát szerezhessen be. Alulírott részvénytársaság feladatává tűzte, hogy kiváló gyártmányú zongorát u. m. Ehrbar, Knabe, Chikering, Stingl, Lauberger és Gloss stb. a legkedvezményesebb módon, kényelmes esekély havi fizetésért nagyobb előleg, váltó, kezess és bankszövetkezeti nélkül juttat a közönségnek. Bővebb felvilágosítást nyújt

„MUSICA” részvénytársaság
(Igazgató: Sternberg Gezső)
zongora-telepe. Eufon tölcsernéklőli gramofon és művészlemezek tolarusítása.
Budapest, VI., Teréz-körút 1. sz. alatt
Telefon 4-21. Telefon 4-21.

Gyönyörű ház- és villatetek GÖDÖLLŐN
200-400 □-31 nagyságban 2, 3 korona és feljebb, 5 évi kényelmes lefizetésre kaphatók. Országut, vasuti állomás és 2 épülő villamos vasut mellett. Villamosvilágítási kábel a telepen. Bővebbet Budapesten, Königs és Révész ingatlanforgalmi iroda, József-körút 68. sz. és Gödöllőn, a helyszínen. Telefon 167-08.

Lekésett!
mert nincs jó órája, pedig megbízható, pontos járasu órá

POLGÁR KÁLMÁN
művésznél
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRUT 29. szám
részletfizetésre is vásárolhat szívesen azonnal áron.
javítások és vidéki megrendelésekre különös figyelem!
Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldeték

Most jelent meg!

Tátrakalauz

Utmutató a Magas Tátrába és a tátravideki fürdőkbe. — A Magyarországi Kárpátgyesület közreműködésével szerkesztette dr. Szontagh Miklós, átnézte dr. Jármy László. Térképpel. Negyedik kiadás, ára 2 kor. 40 fill. Singer és Wolfner kiadása Bpsten, VI. Andrassy-ut 10.

Ugyanott jelent meg a Kassa-Oderbergi Vasut személyszállító vonatának

Zsebmenetrendje
Érvényes 1909. május 1-től. — Ára 12 fillér.
Minden könyvkereskedésben kapható.

Az Én Ujságom
előfizetési ára:
egyedévre 2.50, félfévre 5.—, egész évre 10.— kor
Singer és Wolfner, Andrassy-ut 10. szám.

Egyik üzlethelyiségünk fel-
hagyása folytán a drágább
minőségű vadászfegy-
vereket, míg a kész-
lettünk tart,

**leszállított ar-
ban szállítjuk.**

Erre vonatkozó jegyzékünk
most megjelent s kiejé-
zetten

leszállított aru
vadászfegyver-jegyzék

kérendő, mely bérmentve
küldeték.

**Aufrecht és
Goldschmied**

1. évi augusztus havától
kizárólag csakis

Bpest, VII., Rákóczi-ut 30.

Bouvet-Ladubay

legjobb és-legolcsóbb

francia porosz.

Vezérképviselőség:
PRÁGA,
Soukenicka 30.

Dr. Kapitány Kálmán
utikönyvei:

- Az osztrák császárság.**
11 térképpel és 6 városi
tervrajzzal. Kötve 6 K
- Bécs.**
Bécs városi tervrajzával 80 t
- Karlsbad.**
Három térképpel 80 t
- Morán és Arco.**
Két térképpel 80 t

Kaphatók:

LAMPEL R. könyvkereske-
dése (Wodianer F. és Fiai)
r-t-nál, Budapest, VI. ker.,
Andrássy-út 21. sz. és minden
könyvkereskedésben.

Neu Samu és Fia

szállítóeszköz és gépgyár,
kir. országos fegyintézet
VÁCZ.
Gyárt: mindennemű fa- és
vasalcskát, kő- és kőzko-
csit, szerszámokat, emelő-
gépeket, kettős áttétellel,
tűzfűrészeszatelokat kerti
és locomobilrekeskendőket
stb. stb.

Budapesti raktár és iroda:
VI., Gyár-utca 23.
Telefon: 161-27.

Kérjen árajánlatot!

Utra!

A legújabb angol bő-
szabású „Skech“-kabá-
tot vegyünk 38-60 ko-
ronáig.

KOCH Test-
vérek

Budapest, IV., Károly-
körút 26. sz.

Alkalmi Butoráruház

Legolcsóbb bevásárlási forrás buto-
rok, garnitúrák és szőnyegekben!

BALASSA ES RÓNA

butoráruháza
Budapest, VI., Eötvös-utca 17. sz.
(Andrássy-ut sarok.)

**Rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratok
Budapest-Vác és Nagymaros között.**

Az Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság
közli, hogy kedvező időjárás esetén f. é. augusztus hó
15-én azaz vasárnap rendkívül olcsó és kényel-
mes kirándulási hajójáratakat tart fenn Budapest-
Vác-Nagymaros között. Indulás Budapest-Petőfi-tér-
ről 8 óra délelőtt és 2.30 óra délután; Budapest-Bat-
thyány-térről 8.05 óra délelőtt és 4.30 óra délután;
Obudáról 8.20 óra délelőtt és 2.50 óra délután. —
Erkezés Vácra 10 óra délelőtt és 4.30 óra délután;
Nagymarosra 11 óra délelőtt és 5.30 óra délután. —
Indulás vissza Nagymarosról 11.30 óra délelőtt és
8 óra este; Vácra 12.15 óra délután és 8.45 óra
este. — Erkezés Budapest-Obudára 1.10 óra délután
és 9.40 óra este; Battyhány-térre 1.25 óra délután és
9.55 óra este; Petőfi-térre 1.30 óra délután és 10 óra
este. — Ezen járatok rendkívül mérsékelt menetidőit
a következők: Budapest-Vácra vagy megfordítva:
I. hely 60 fillér, II. hely 50 fillér; Budapest-Vác-Nagy-
marosra vagy megfordítva: I. hely 1 korona 20 fillér,
II. hely 80 fillér; Vácra-Nagymarosra vagy meg-
fordítva: I. hely 60 fillér, II. hely 40 fillér. — Négy
és tíz év közötti gyermekek féláron, katonatisztek
és katonai hivatalnokok az I. osztályon féláron, kato-
nák (legénység) a II. osztályon féláron; a m. kir.
állam- és udvari hivatalnokok a szabályszerű igaz-
olvány alapján az I. osztályon II. osztályú jeggyel
utazhatnak.

Azonkívül az utazó közönség kényelmére való
tekintettel olcsó menet- és téríteljegyek adatnak ki és
pedig: Budapest-Vácra és vissza: I. hely 1 korona 80 fillér,
II. hely 1 korona 10 fillér; Vácra-Nagymarosra és vissza:
I. hely 1 korona 10 fillér, II. hely 75 fillér. Fenti járatok
alkalmával egy nagy s minden kényelemmel ellátott
termes gőzös közlekedik, melyen a közönség eső ellen is
védve van. A hajón jó vendéglő van polgári árákkal s pontos
kiszolgálással. Nagymaros és Visegrád között csá-
vargőzös közlekedik, melynek állomása Nagymaros-
on közvetlenül a hajó kikötőhelye felett van. Ha e
járatokat bármily okból abban kellene hagyni, úgy-
erről a társulat idejekorán hirdetést fog közzétenni.
A forgalmi igazgatóság.

MOST
JELENT
MEGI

**A MAGYAR
BÜNTETŐ
TÖRVÉNYKÖNYV**

a büntettekről és vétségekről. (1878: V. és 1879: XL.
t.-cz.) Kiegészítve az 1908. évi XXXVI. törvénycikkel,

(a büntetőtörvények és a bünvádi
perrendtartás kiegészítéséről és
módosításáról, valamint a fiatal-
korú terhelték büntetésének ellá-
tása tárgyában 1908. évben ki-
adott miniszteri rendelettel) és a
vonatkozó törvényekkel és betű-
ese rendes tárgymutatóval. **1908**

Ara 1 kor.
60 fillér.

Külön is kapható
az ama törvény-
könyvet kiegészítő

FÜGGELÉK

a magyar büntető törvényköny-
vekhez, amely az 1908: XXXVI.
t.-cikket és a m. kir. igazságügy-
miniszter 20.003/1908. számú
rendeletét tartalmazza. **1908**

Megjelent az Athenaeum Irodalmi és nyomdai r.-t.
könyvkiadóhivatalában (VII., Rákóczi-út 64.) és
kapható úgy ott, mint minden könyvkereskedésben.

**Helyny vagy idült
bujakór - bántalmak**

egy görvéllykór, bőrbajok, rheuma, (szag, fekélyek stb.) s
a romlott vértől származó egyéb bajokkal, mint mirigyda-
ganat, rheumatizmus, a száj, gége, genyedei, daga-
matok, onosis, tehetetlenség és mindenféle szerzett vagy
örökölt bujakóros bántalmak esetében, a legmegbizhatóbb s
minden gyógykezeléssel duzólo betegségből biztos és gyö-
keletes gyógyulást nyújtanak.

Dr. Oliver vértisztító piskótái

melyek a francia kormány és a párisi orvosi akadémia
által engedélyezve és a párisi kórházakban egyedül
vannak engedélyezve.

Igen kellemes gyógyszer, melyet 60 év óta a legkiválóbb orvo-
sök használnak, mint egyetlen és legjobb vértisztító szert és
már számos kitüntetésben részesült.
Ára egy kis doboznak 25 darab tartalommal 5.50 kor., egy
nagy doboznak 52 darab tartalommal 11.— kor. Minta és pro-
spektus rendelkezésre áll.

Raktár: Török József gyógyszerár Budapest, Király-
utca 12. és Andrássy-ut 22. szám.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

**JEGYÜRÜK.
HÁZAJÁNDÉK-
TÁRGYAK**

**A
LEGELŐNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN**

**ÉKSZERESZ-ES MŰRÁSZ-
üzletében szerezhetik be
BUDAPEST, Erzsébet-körút 22**

**VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDÍTOK
ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZZAL INGYEN & BÉRMENTVE**

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi
tapasztalat alapján

Dr. KAJDACSY

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Riztos sikerrrel, rövid idő alatt gyógyít húgyvesefolyást, hólyag-
bajt, sebeket, bujakórt (syphilis), bőrbajokat, elgyengült
férfierőt, idősebbeknél is, fertőzést és annak utóbjait, ideg-
és hágerőzsbajt, valamint minden női bajokat.

Rendel d. e. 9 órától d. n. 4-ig és este 7-8-ig.

Budapest, VIII., József-körút 2. szám.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik. — Levél
utján is biztos gyógyszer.

E hirdetés rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges...

Pénzszekrények használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható...

Liba Nem lehet, hanem jöjjön le hozzám.

Zálogcédulát brilliáns-követ, aranyat, ezüstöt, ékszert veszek.

Pótvizsgálóra javítóóra, póterettségire, bármilyen vizsgálóra előkészít: «Schneider Tanfolyam»

Káposztának száza hatól 8 forintig, görög-dinnye hattól 10 forintig, cukorkáinnye tiztől 15 forintig...

Réz és vasbutor gyári áron. réz hálósza berendezések a legújabb amerikai módszer szerint készítve...

Fűszerkereskedőknek bizományba szállít naponta 3-5-10 kilós postakosár friss kecskeméti esomege...

Nevelőnőket német, angol, francziákat, zene és nyelvismerettel minden nemzetségi bönököt belépésre ajánlok...

Parlamentti gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás.

Légszusz és villamos csillárok legelőnyösebben szerezhetőek be Kulcsár Sándor bronzárú- és csillárgyárban...

Pénzszekrények és amerikai írodabutorok, használtak és újak rendkívül olcsó áron...

Brilliantot, aranyat, ezüstöt, ékszert és foglalat veszek és eladok.

„Mária Immaculata” internátus és sanatórium Fiume.

Művelt családok leánykái részére, főleg olyanoknak, akiknél az egészségi szempont is fontos.

URAK VIRGO az ideális ÖVSZER három dobozzal 3 koronáért portómentesen és diszkrétan küldi.

Markbreit, gyógyszerész, Budapest, Dohány-utca 84.

Ne fogadjon el pemetéfi cukorkát Réthy név nélkül. Ara 60 fill.

Jakab Ödön könyvei. Költői művei: Nyár. Költemények. Diszkótésben 4.-

Próza munkái: Élet. 14 elbeszélés egy kötetben 2.-

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t.-nál, Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

BUTOR 30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenczy-ter 3

Budapest, Ferenczy-ter 3 főlelelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander butorok, ural szobák, angol bór garnitúrák és szalonbutorok, keleti szőnyegek, csillárok. Telefon 82-12.

Soványosság Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartley tanár amerikai erőlap-pora. Soványak tartós, szép telet testidomokat nyernek. — Hölgyek remek keblei. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jóállást. Vörsgényesség, gyengeség, idegesség elien és gyomorhajosoknak nélkülözhetetlen tápszer. Kiténtve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Észéző levelek minden országból. Dobozonként 1 ft 10 kr. Használati utasítással. Forrástár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, B/1.

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalon-, ural szoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.

GROSZ SÁNDOR és Társa Budapest, Liszt Ferenc-ter 8. szám, ezülett Gyár-utca. Telefon 14-09.

BUTOROK áló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda-berendezések, réz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök, valódi angol bór garnitúrák eladása s vétele Wechsler Karolyné VII., Király-utca 23. I. em. Kezinczy-utca sarok.

Legelőnyösebb részletfizetésre zongorát, pianinót, ezimbalmot, hegedűt központi áron a legújabb rendszerű bankhitel utján kizárólag csakis REMÉNYI nagy magyar hangszer-telépén Prospektus és árjegyzék legyen. 600 Budapest, Király-u. 58.

Intelligens nőipart végzett leány házhoz vagy irodába ajánlkozik. Sz. A. Sárköz. 5802

Ingóságokat értékesítő és beraktározó vállalat Rákóczi-ut 19. bejárat a Szentkirályi utcából. Köszpenzológgal beraktároz bármilyen ingóságokat, berendezéseket mintaszéri raktárba csekély díjazásért értékesítés céljából vagy anélkül. Telefon 110-08. 9984

Zálogcédulákat veszek. Elzálogosított brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem. Singer Jakob ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám. Izabella-utca sarkán. 27555

Rekedtség biztos és kellemes orvosága a Réthy-féle cukorka, 60 filléért mindenütt kapható. 26796

Zálogcédulákat veszek. Elzálogosított brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem. 724 SCHILLER IZIDOR ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. szám.

Pénzt rögtön butorra, zongorára, varrógépre, kerékpárra, könyvekre és kereskedelmi árukra, ha azokat száraz, tiszta raktárhelyiségünkbe bizományba beraktározzuk. TAUBER és TÁRSA csakis VI., Nagymező-u. 42. Telefon 162-57. 27477

Vasbutor. Rézagy 35 ft, gyerekek-ágy 11, összecsukszó vas-ágy 5, ágybetét vaskeretű 5.50, fakeretű 3.50, részgarnis 2.50. Összecsukszó tábori ágy acélsodronnyal 8.-, sodronnyon kerítést, vaskaput legelőnyösebben szállít Hicker Gy. gyára Holló-utca 3/E. Telefon 22-66. 26975

Elsőrendű vasdonat Singer női varrógép 27 forintért karika-hajót 40 forintért. centrálból 45 forintért. Iparosoképek igen olcsó 6 évi jóállással szállított, vidékre árjegyzék ingyen. Krausz Henrik varrógép gyári raktára Budapest, IV., Vöröcs Pál-utca 40. Ádás 2. Viszonteladókak árcedula

Ingyenes gépirás-tanítás. Kedvezményes magyar, német gyorsírást-oktatás. A „Stenografia” Országos Gabelsberger magyar, német gyorsíró- és gépiróiskolában okleveles gyorsíró- és kereskedelmi iskolai tanárok vezetése alatt havonként új gyorsírási, gépirási és sokszorosító tanfolyamok nyílnak. Kereskedelmi tanfolyamok: egyszerű és kettős könyvvitel kereskedelmi számtan, levelezés, fogalmazás, helyesírás és szépirás. Díjtalan és biztos állásközvetítés. Tanórák reggel 8 és este 9 óra között. A gyorsírást sűrűs esetben egy hónap alatt is megtanulható. Külön órák. Sokszorosító és másoló iroda. Irásmunkák leírása és sokszorosítása a legkedvezményesebb feltételek mellett. Beiratások naponta vannak az intézet helyiségeiben kizárólag. Rákóczi-ut 69. I. em. Az intézet ismert elnevezéseit újabb megnevezéssel módon utánozzák. Tájékoztatót szivesen küld az igazgatóság.

Gödöllő Öreghegyen 680 öles, szép fekvésű telek I-rendű termőszőlő és gyümölcsfákkal beültetve, (a most épülő villamos közelében) 1200 frtért eladó. Bővebbet Nagymező-utca 21. a ház mesternél.

Saját gyártmányú fürdőkádak 14 kor-tól felebb: fűthető kádak 60 kor-tól felebb. Elváltatok mindenféle kúszváltatuk és házi vízvezeték-berendezéseket legelőnyösebb áron. LEFKOVICS ADOLF Budapest, VII., Wesselényi-u. 64/E. Telefon 113-46. Árjegyzék: ingyen és bérmentve.

Egyedüli pontos teljes levezései összes hirdetésemnek Kállai Lajos motorgyára BUDAPEST, Gyár-utca 28. sz. Legújabb rendszerű benzinmotorokról tessék díszárjegyzéket kérn.

Jó és olcsó nyaraló és üdülőhely: Lőcse szab. kir. városa. Szepesvármegye székhelye; 573 méter magasan a tenger színe fölött, a városban és a város körül szép sétányok, 1-2 kilométernyire fenyőerdőkkel környezve, teljesen portalan, ózonos levegővel; kitűnő forrásvíz-vezetékekkel, villamos világítással, kikövezt és csatornás utcákkal és kertekkel; jó és olcsó élelmiszéssel, könnyű közlekedéssel, kellemes szórakoztató és kirándulószomszédhelyekkel. Az odautazás és ott elszállásolás körülményeiről tüzetes felvilágosításokkal szivesen szolgál a város reudórkapitánya.

Kézimunka himzésekhöz, butorhoz, függönyökhöz, lakásberendezéshez, zsinórok, rojtok, bojtok képes nagy árjegyzékét kívánatra ingyen küldi: Budapesti Paszomágygyár, Nagymező-utca W. szám.

Ajtók és ablakok régi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvás rácszatok, kertkerítések, keramillapok, kelméim lapok olcsón kaphatók Kelemen Mór épület-hontás vállalkozónál Budapest, Nádor-u. 72-74. Fiók-üzlet Visegrádi-u. 27.

Pénzkölcsönt 4 1/2, 4 3/4, 5 és 6% alapon fölváltokra, jövedelmező, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén lévő beruházásra J. B. III. helyen 15-60 evig törleszthető. Személyhitelt tisztviselőknak gyorsan eszközöltetik.

HOFMANN JAKAB bankbizományi iroda, Budapest, Teréz-kört 1/a.

Most jelent meg.

Ebtenyésztes, kézikönyv ebtenyésztek, vadászok és ebkedvetők számára.

Íris és száz ábrával ellátta MONOSTORI KÁROLY állatorvos, a m. kir. állatorvosi főiskolán az állattenyésztés ny. r. tanára.

Szerző 3000-ik szakmunkája. Ara 4 K 50 I.

Az első magyar ebtenyészési kézikönyv!

Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t.-nál Budapest, VI., Andrassy-ut 21. valamint minden könyvkereskedésben.

„Hungária” beszélő-gépek kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók. Deményi és Társa Budapest, VI., Király-u. 76. Kérjen árjegyzéket